

SŁUCHAMY BOGA

Przewodnik metodyczny

SŁUCHAMY BOGA

KLASA IV
SZKOŁY PODSTAWOWEJ

JEDNOŚĆ
Kielce 2010

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymsko-katolickiej według podręcznika nr **AZ-21-03/6-0** zgodnego z programem nauczania nr **AZ-2-03/6**.

Recenzenci

ks. dr Stanisław Dziekoński
ks. dr Tadeusz Nosek

Redakcja

ks. dr Tadeusz Śmiech
Bogusław Nosek

Autorzy

Elżbieta Kondrak
Renata Kuta
s. Krystyna Lewalska
Agnieszka Lubczyńska
Bogusław Nosek
Maria Piątek

s. Elżbieta Sozańska
ks. Tadeusz Śmiech
s. Filipina Małgorzata Włoch
Urszula Zaręba
Aleksandra Złoch

Konsultacja teologiczna

ks. prof. dr hab. Stanisław Czerwik

Konsultacja dydaktyczna

prof. dr hab. Krystyna Chałas

Redakcja techniczna

Wiktor Idzik

Projekt okładki

Justyna Kułaga-Wytrych

Za zezwoleniem władzy duchownej

OJ-67/03

Kielce, 16 maja 2003

Ks. Jan Szarek

Wikariusz Generalny

Wydanie trzecie

ISBN 978-83-7224-921-0 (całość)

ISBN 978-83-7224-619-6

© Copyright by Wydawnictwo „JEDNOŚĆ”, Kielce 2003

WYDAWNICTWO „JEDNOŚĆ”

25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II nr 4

Dział sprzedaży – tel. 041 349 50 50

Redakcja – tel. 041 349 50 00

www.jednosc.com.pl

e-mail: jednosc@jednosc.com.pl

Druk i oprawa:

Drukarnia im. A. Półtańskiego

www.drukarnia.kielce.pl

DRODZY KATECHECI!

Bóg, stworzył człowieka i pozostaje nieustannie obecny w życiu ludzi. Pozwala im odkrywać prawdę o sobie i uczestniczyć w swoim życiu. Ta Boża obecność, spisana na kartach Starego Testamentu, pokazuje dzieje „tamtych” ludzi, uczy nas i wychowuje, abyśmy podobnie jak oni byli zdolni przyjąć zbawcze słowo Boga i zanurzyć się w Jego miłości. Te prawdy przybliży dzieciom niniejszy podręcznik, który wraz z podręcznikiem ucznia pragnie prowadzić po kartach Biblii i pomagać w odkryciu tajemniczych dziejów Boga i człowieka.

Prezentuje on wybrane osoby i wydarzenia, poprzez które Bóg manifestował swoją opatrzność i przygotowywał ludzi na spotkanie w Jego Synu, Jezusie Chrystusie. Proponowane scenariusze pragną nie tyle przybliżyć opis tych osób czy wydarzeń, ile istotę manifestacji Boga w dziejach ludzkości, która może się stać i naprawę się staje udziałem nas wszystkich. Katecheta powinien ubogacać je o własne koncepcje, by jak najlepiej adaptować program do poziomu intelektualnego i religijnego grupy powierzonych mu dzieci. Tym samym powinien wzbogacać własną teczkę pomocy i zasób środków dydaktycznych w przekazie biblijnego orędzia.

Przekazując Boże objawienie niosące „Boży zamysł życzliwości” (KKK 50), należy wpleść w proponowane bloki tematyczne katechezy okresowe, zaproponowane w dziale szóstym, oraz katechezy okolicznościowe, dyktowane potrzebą chwili z życia Kościoła czy wspólnoty dziecku najbliższej.

Zachęcamy do korzystania z zeszytu ćwiczeń, który różnorodnością zadań może ubogacić pracę ucznia zarówno na lekcji, jak i w domu.

Będziemy wdzięczni za sugestie czy propozycje, które prześlecie, Drodzy Katecheci, na adres Wydawnictwa, by mogły ubogacać kolejne wydania tej edycji.

Ks. dr Tadeusz Śmiech

I

BÓG KOCHA LUDZI

„Bóg nieskończenie doskonały i szczęśliwy zamysłem czystej dobroci, w sposób całkowicie wolny, stworzył człowieka, by uczynić go uczestnikiem swego szczęśliwego życia. Dlatego w każdym czasie i w każdym miejscu jest On bliski człowiekowi. Powołuje go i pomaga mu szukać, poznawać i miłować siebie ze wszystkich sił”.

(KKK 1)

1. OBECNOŚĆ BOGA W ŚWIECIE, W KOŚCIELE I NA KATECHEZIE

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie niektórych sposobów spotykania się z Bogiem w roku katechetycznym.
- ✓ Odkrywanie obecności Boga w życiu ludzi.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni sposoby spotykania się z Bogiem w roku katechetycznym.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi ocenić swoją obecność w kościele i na katechezie jako spotkanie z Bogiem.

Postawy:

- Uczeń odkrywa obecność Boga w życiu
- wyraża wdzięczność Bogu za Jego obecność w swoim życiu.

Metody i formy pracy: praca z ilustracjami, pogadanka, prezentacja, schematyczne przedstawienie treści, śpiew.

Środki dydaktyczne: ilustracje (góry, morze, przyroda, kościoły), napisy.

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita się z dziećmi i zachęca do wspomnień z wakacji (gdzie były, co widziały). Zwraca uwagę na zwiedzane kościoły, sanktuaria, podkreślając piękno tych miejsc.

- Co was zachwycało w czasie wakacyjnych podróży?
- Co chcielibyście obejrzeć jeszcze raz?
- Co widzieliście w miejscach świętych?
- Co chcielibyście pokazać kolegom z klasy?

K. umieszcza na tablicy ilustracje przybliżające miejsca, które wspominały dzieci (widoki przyrody, ludzi, kościoły), tak aby w środku pozostało miejsce na napis. Dzieci mogą powiedzieć, co widzą na ilustracjach.

K. podsumowuje:

Przez takie miejsca, które cieszą wzrok i serce spotykamy się z Bogiem.

Pan Bóg stworzył ten piękny świat dla nas. Jest w nim obecny. Podarował go ludziom, by na nim żyli, poznawali w Nim swojego Ojca i oddawali Mu cześć.

– Co robią ludzie, by wielbić Boga?

(modlą się, chodzą do kościoła, dziękują Bogu za piękny świat)

Zróbmy to także teraz na katechezie.

Modlitwa dziękczynna, którą można zakończyć piosenką „Za wszystko Ci, Panie, dziękować muszę” (podręcznik ucznia).

PODANIE PRAWDY

Z Bogiem spotykamy się wszędzie. Jest obecny w świecie, w swoich dziełach, wśród nas. Bóg jest obecny również na katechezie.

K. umieszcza z lewej strony tablicy napis:

katecheza

Katecheza jest szczególnym spotkaniem z Bogiem.

– W jaki sposób będziemy na katechezie spotykać się z Bogiem?

Należy podkreślić, że na tych spotkaniach będziemy się wspólnie modlić, słuchać Bożego słowa, uczyć się chrześcijańskiego życia, by podobać się Bogu.

K. umieszcza na środku tablicy napis:

Bóg jest wśród nas

– Co to znaczy, że Pan Bóg jest wśród nas?

– Skąd wiemy, że Pan Bóg jest wśród nas? (mówi do nas, uczy nas)

– Co możemy zrobić, by Bogu było z nami dobrze?

(słuchać Go, otworzyć Mu swoje serce)

Boga kocha wielu ludzi. Papież Jan Paweł II jeździł po całym świecie, by o Nim opowiadać. Kochają Go księża, siostry zakonne, dziadkowie, rodzice, dzieci.

Ci, którzy pokochali Boga, starają się Go coraz lepiej poznawać. I dlatego chodzą do kościoła, czytają Pismo św., uczą się na katechezie. My też o tym nie zapomnimy.

K. podaje metody pracy na katechezie, prezentuje podręcznik i sposób prowadzenia zeszytu (propozycja stronicy tytułowej: „Słuchamy Boga”). Wyjaśnia znaczenie tytułu przez przybliżenie treści przewidzianej programem na cały rok. Dzieci mogą zapisać go w zeszytach i przygotować pierwszą stronę. Jeśli uczniowie korzystają z zeszytu ćwiczeń, K. objaśnia też sposób jego wypełniania.

POGŁĘBIENIE

K. podsumowuje:

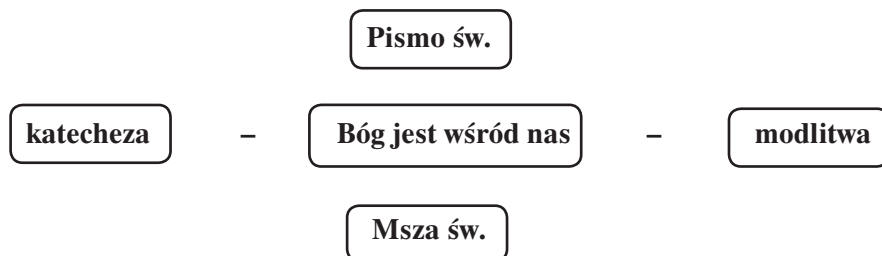
Bóg, obecny w życiu ludzi, których będziemy poznawać, jest obecny także w naszym życiu.

- Kiedy można powiedzieć, że Bóg jest obecny w naszym życiu?
- Dlaczego spotykamy się z Bogiem? (bo jest naszym Ojcem)
- Kiedy w sposób szczególny możemy spotykać Boga?
(w kościele, na Mszy św.)
- Dlaczego Msza św. jest szczególnym spotkaniem z Bogiem?

K. uzupełnia:

Msza św. jest wyjątkowym spotkaniem. Wtedy Bóg jest obecny wśród nas: mówi do nas, błogosławi nas i posyła do innych ludzi. Kościół jest miejscem szczególnym. Jest to dom, w którym Bóg oczekuje nas, spotyka się z nami i posyła nas do braci.

W trakcie rozmowy K. wraz z uczniami tworzy na tablicy zapis:

ZASTOSOWANIE

K. podaje godziny Mszy św. z udziałem dzieci w kościele parafialnym. Zwraca uwagę na konieczność udziału we Mszy św. na rozpoczęcie roku szkolnego, zachęca do spowiedzi. Jeśli trzeba, omawia postawę w czasie Mszy św., wspólny śpiew i modlitwę.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg jest obecny w świecie, w kościele i na katechezie.

K. poleca przepisać z tablicy schemat „Bóg jest wśród nas”. W zeszycie ćwiczeń K. poleca pokolorować rysunki i uzupełnić zapis.

Praca domowa:

Narysuj, które z twoich wakacyjnych wspomnień chciałbyś pokazać kolegom.

2. PISMO ŚW. KSIĘGĄ O MIŁOŚCI BOGA DO LUDZI

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie struktury Biblii, jej charakteru i układu (podział na Stary i Nowy Testament).
- ✓ Słuchanie Biblii jako księgi o miłości Boga do człowieka.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, co znaczy słowo „Biblia”
- pamięta podział Biblii na Stary i Nowy Testament
- poda, kto jest autorem Pisma św.
- wymieni, gdzie słuchamy słów Pisma św.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wykazać różnice między Starym i Nowym Testamentem
- potrafi wyjaśnić, dlaczego Biblia jest księgą świętą
- potrafi uzasadnić, dlaczego Pismo św. nazywamy księgą o miłości Boga do człowieka.

Postawy:

- Uczeń wyraża szacunek względem Biblii jako księgi o miłości Boga do człowieka
- uważnie słucha Bożego słowa
- podejmuje samodzielną lekturę Pisma świętego.

Metody i formy pracy: pogadanka, praca z Pismem św., schematyczne przedstawienie treści, uroczyste czytanie i analiza tekstu biblijnego, modlitwa.

Środki dydaktyczne: Pismo św., listy do każdego ucznia i do katechety, Katechizm Kościoła Katolickiego, książka J. A. Feehana „Opowiadania na niedzielę”, plansza z nazwami ksiąg Pisma św., świece, kartoniki z nazwami ksiąg Starego i Nowego Testamentu, nagrania: „Niech miłość Twoja, Panie...”, „Czytaj Biblię”.

WPROWADZENIE

K. wita się serdecznie z dziećmi i przygotowuje ich do modlitwy.

Modlitwa „Duchu Święty, który oświecasz...”.

K. sprawdza pracę domową; w tym czasie umówiona osoba przynosi „pocztę” informując o listach do uczniów i do katechety. Mogą być w kopertach lub na odpowiednio poskładanych kartkach, adresowane imiennie do każdego. (Może zlecić ich przygotowanie uczniom innej klasy).

Każdy, po cichu, czyta swój list. Jego treść może być następująca:

„Witaj! Znałem Cię, zanim się urodziłeś. Wiem, jak masz na imię i jak wyglądasz. Wiem, jak jesteś ubrany. Znam wszystkie Twoje myśli. Zawsze jestem przy Tobie i chcę Ci pomagać, gdy jest Ci trudno. Cieszę się, gdy jesteś szczęśliwy. Kocham Cię odwieczną miłością.

Twój Ojciec”.

K. pyta:

– Jakie myśli zrodziły się w was podczas czytania listu?

K. wskazuje na puste krzesło i prosi ochotnika, żeby na nim usiadł. Wszyscy słuchają, co powie (może to być jeden lub kilku uczniów).

K. dziękuje za wypowiedź i zapowiada temat katechezy.

Każdy z nas lubi otrzymywać listy, a gdy dostanie ich kilka patrzy, kto je napisał i zwykle, w pierwszej kolejności, otwiera list od osoby najbardziej kochanej. Dziś mogliśmy się przekonać jak bardzo Bóg nas kocha. Czytaliśmy bowiem Jego słowa. Bóg dla nas wszystkich napisał wspaniały list, nazywamy go Pismem św. albo inaczej Biblią.

PODANIE PRAWDY

Słowo „biblia” pochodzi od greckiego „byblos” i oznacza „świętą i czcigodną księgę”. Tę świętą Księgę, możemy nazwać Bożą „biblioteką”, ponieważ mieści ona w sobie wiele ksiąg, poukładanych jakby na dwóch półkach, czy regałach.

K. pyta:

– Jak nazywamy te biblijne „regaly”? (Stary i Nowy Testament)

K. wyjaśnia:

Słowo „Testament” jest nazwą dokumentu potwierdzającego przymierze Boga z ludźmi.

K. pyta:

– O czym opowiadają poszczególne części Pisma św.?

Uczniowie pod kierunkiem K. tworzą zapis na tablicy lub zawieszają na niej gotową planszę.

**Stary Testament
opowiada o ludziach i wydarzeniach
przed narodzeniem Pana Jezusa**

**Nowy Testament
opowiada o życiu Pana Jezusa
i Jego pierwotnego Kościoła**

– Poprzez jakie wydarzenia w Piśmie św. objawiła się miłość Boga do ludzi? (stworzenie świata i człowieka, troska o Adama i Ewę po grzechu pierworodnym, utworzenie narodu wybranego, przymierze na górze Synaj; najdoskonaliej jednak widać to przez przyjście Pana Jezusa, który zawarł z nami nowe i wieczne Przymierze)

Podsumowując K. prosi o zapisanie na tablicy (lub umieszczenie na planszy) wniosku:

**Pismo święte jest księgą
o miłości Boga do człowieka**

K. demonstruje uczniom Katechizm Kościoła Katolickiego i prosi o przeczytanie paragrafu 120 wyjaśniając wcześniej niezrozumiałe słowa:

„Tradycja apostołska pozwoliła Kościołowi rozpoznać, jakie pisma powinny być zaliczone do ksiąg świętych. Pełna ich lista została nazwana „kanonem” Pisma świętego. Składa się on z 46 ksiąg Starego Testamentu (45, jeśli Księgę Jeremiasza i Lamentacje liczy się razem) i 27 ksiąg Nowego Testamentu”.

– Ile jest ksiąg Starego Testamentu?

– Ile ksiąg liczy Nowy Testament?

K. poleca przeczytać KKK 136:

„Bóg jest Autorem Pisma świętego, ponieważ natchnął jego ludzkich autorów; On działa w nich i przez nich. W ten sposób zapewnia nas, że ich pisma bezbłędnie nauczają prawdy zbawczej”.

– Kto jest autorem Pisma św.? (Bóg i natchniony przez Niego człowiek)

K. podsumowuje odpowiedzi uczniów i dopełnia je informacją:

Biblia, czyli Pismo św., jest podstawowym źródłem naszej wiary, a wszystkim, którzy ją czytają lub słuchają, zapewnia żywy kontakt z Bogiem. Stary Testament przygotowywał ludzi na przyjście Pana Jezusa. W Nowym spełniają się wszystkie Boże obietnice dane w Starym Testamencie. Stary i Nowy Testament wyjaśniają się nawzajem. Na kartach Starego Testamentu Bóg, poprzez wydarzenia oraz słowo, stopniowo odsłania siebie ludziom, ukazuje im swoją wielką miłość i krok po kroku prowadzi ich do przyjęcia swojego objawienia, które w pełni nastąpiło w Jezusie Chrystusie. Pan Jezus często odwoływał się do Starego Testamentu, wykazując, że w Nim spełniły się zapowiedzi proroków. W Ewangelii według św. Mateusza znajdujemy aż 41 odniesień do Starego Testamentu.

K. przygotowuje wraz z uczniami intronizację Pisma św., a następnie zachęca, aby każdy w skupieniu poprosił Ducha Świętego o godne przyjęcie słów Biblii.

Wybrany uczeń czyta werset Jr 31,3:

„Ukochałem cię odwieczną miłością, dlatego też zachowałem dla ciebie łaskawość”.

- O czym zapewnia nas Bóg?
- Co znaczy, że Bóg zachował dla nas łaskawość?

K. prosi innego z uczniów o przeczytanie wersetu J 14,23:

„Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę, a Ojciec mój umi-
luje go, i przyjdziemy do niego, i będziemy u niego przebywać”.

- W czym sprawdza się miłość człowieka do Boga? (w zachowywaniu Bożej nauki)
- W jaki sposób Bóg odwzajemnia naszą miłość do Niego? (kocha nas i u nas przebywa)

K. podsumowuje:

Bóg zapewnia nas o swojej stałej i nieskończonej miłości do każdego z nas i chociaż Pismo św. adresowane jest do wszystkich, to jednak Bóg mówi do każdego oddzielnie. Biblia, jako objawienie Boże, które przyszło do ludzi, daje nie tylko wiedzę o Bogu czy nowinę od Boga, ale wskazuje drogę do Niego prowadzącą.

K. zaprasza do śpiewu:

Niech miłość Twoja Panie strzeże mnie.
Pieśnią chcę chwalić imię Twe i z dziękczynieniem słać Cię.

POGŁĘBIENIE

Wyznaczonym przez Boga celem Pisma św. jest wskazywanie drogi i prowadzenie ludzi do Chrystusa.

K. przytacza przykład z książki Jamesa A. Feehana „Opowiadania na niedzielę”:

„Pewnego razu leciałem nocą z Lourdes. Za mną siedział starszy pan, który przed wizytą w Lourdes nigdy dotąd nie leciał samolotem. Jeszcze na pasie startowym, gdy nabraliśmy prędkości, by za chwilę unieść się w górę, mój współpasażer wyrzwał za okno w ciemności i zawołał: – Jak on znajdzie drogę do domu w takich ciemnościach? – wyjaśniono mu, że nie pozostaje nic innego, jak zaufać kapitanowi, który na pewno zawiezie go bezpiecznie do domu.

Z Biblią jest tak samo. Ona prowadzi nas do domu, którego nie możemy zobaczyć. Jeżeli będziemy podążać za nią, ona objawi nam Chrystusa-Drogę, która prowadzi do Ojca”.

(„Łamanie chleba w Galilei”, s. 28)

ZASTOSOWANIE

Biblia nie jest książką naukową, lecz księgą wiary i zbawienia. Słowo Boże ma siłę przemieniania ludzkich serc, jest żywe i skuteczne. Św. Hieronim mówił: „Nieznajomość Pisma św. jest nieznajomością Chrystusa”.

Pomyśl:

- Gdzie w twoim domu jest Pismo święte?
- Jak często po nie sięgasz?
- Gdzie możemy słuchać słów Bożych?
- Jak słuchasz słowa Bożego w kościele, na katechezie?

Prośmy wszyscy razem:

Panie Jezu, spraw, aby Twoje słowo było lampą dla moich stóp i światłem na mojej ścieżce.

Aby pomóc uczniom w zapamiętaniu materiału K. dzieli klasę na cztery grupy i rozdaje im nazwy ksiąg Starego i Nowego Testamentu, wypisane na pojedynczych kartkach. Uczniowie powinni uporządkować je według Testamentów. W następnej kolejności z czterech grup tworzymy dwie. Pierwsza ułoży kolejno księgi Starego Testamentu, a druga – Nowego. K. troszczy się o to, aby grupy miały na ławkach Biblię.

ZAKOŃCZENIE

K. zadaje pracę domową i wyjaśnia jej temat. Śpiew „Czytaj Biblię”.

3. PRZED NARODZENIEM PANA JEZUSA – STARY TESTAMENT

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie ksiąg Starego Testamentu i ich autorów.
- ✓ Zrozumienie, że słowo Boże Starego Testamentu odnosi się także do nas.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni tytuły wybranych ksiąg Starego Testamentu
- pamięta, że treść Starego Testamentu omawia wydarzenia od stworzenia świata do narodzenia Pana Jezusa i przygotowuje na Jego przyjście
- wymieni poznane wydarzenia i prawdy zawarte w Starym Testamencie (stworzenie, grzech pierworodny, nadanie przykazań...).

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić, dlaczego pierwszą część Pisma św. nazywamy Starym Testamentem
- potrafi wskazać w Piśmie św. księgi Starego Testamentu
- potrafi rozpoznać czytane w liturgii Mszy św. księgi Starego Testamentu.

Postawy:

- Uczeń wyraża wiarę, że Bóg przemawia w księgach Starego Testamentu
- z uwagą i czcią słuca czytaniom biblijnych podczas Mszy św.

Metody i formy pracy: pogadanka, praca z Pismem św., schematyczne przedstawienie treści, uroczyste czytanie i analiza tekstu biblijnego, modlitwa.

Środki dydaktyczne: Pismo św., lekcjonarz, obrazy, ilustracje ze Starego Testamentu, plansza z napisem „Stary Testament opowiada o ludziach i wydarzeniach przed narodzeniem Pana Jezusa”, kartki z nazwami ksiąg Starego Testamentu przecięte na sposób puzzli, kasetka z nagraniem „Czytaj Biblię” i „Niechaj z nami będzie Pan”, książeczka Jamesa A. Feehana „Opowiadania na niedziele”.

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita uczniów.

Śpiew „Czytaj Biblię”.

K. proponuje chwilę modlitewnej ciszy, aby uczniowie mogli przypomnieć sobie, kiedy i jak słuchali ostatnio słowa Bożego.

K. sprawdza pracę domową i pyta:

- Co oznacza wyraz „Biblia”?
- Kto jest autorem Biblii?
- Jak dzielimy Pismo św.?
- Co zawierają poszczególne księgi?

K. przygotowuje przynajmniej dwa obrazy biblijne (ze Starego i Nowego Testamentu) w formie puzzli, dzieli klasę na grupy, wg ilości obrazów i poleca je ułożyć.

- Co przedstawiają te obrazy?
- Z którego Testamentu pochodzą?

Dziś zatrzymamy się przy Starym Testamencie, a więc w czasach przed narodzeniem Pana Jezusa.

PODANIE PRAWDY

K. prosi o zawieszenie planszy z poprzedniego tematu: „Stary Testament opowiada o ludziach i wydarzeniach przed narodzeniem Pana Jezusa”.

- Jakie wydarzenia opisane w Starym Testamencie pamiętacie? (stworzenie, grzech pierworodny, życie Mojżesza, historia dekalogu itp.)

K. prosi o odszukanie właściwych scen i dopasowanie ich do wydarzeń opisanych przez kolegę oraz o umieszczenie ich na tablicy.

K. pyta:

- Co znaczy nazwa „Testament”?
- Dlaczego pierwszą część Pisma św. nazywamy Starym Testamentem?

K. poleca uczniom zapoznanie się z tekstami (podręcznik ucznia):

„Pilnie słuchaj i strzeż tego wszystkiego, co ja ci dziś nakazuję, aby dobrze było tobie i twemu potomstwu na wieki za to, że będziesz czynił to, co dobre i prawe w oczach Pana, Boga twego” (Pwt 12,28).

„Nie bój się, Syjonie! Niech nie słabną twe ręce!
Pan, twój Bóg jest pośród ciebie” (Sof 3,16b-17a).

- Co Bóg nakazuje nam tymi słowami?
- Dlaczego warto słuchać Boga i przestrzegać Jego przykazań?
- O czym trzeba pamiętać, gdy jesteśmy słabi?

W podsumowaniu K. mówi:

Pismo św., każda jego strona, ukazuje nam miłość Boga do ludzi, miłość Boga do nas. On nigdy nie zostawia nas samych. Jest zawsze z nami i pomaga nam w wykonaniu trudnych zadań. Wszystko zostało napisane po to, abyśmy mogli uwierzyć w Boga i Jego Syna Jezusa Chrystusa. Św. Jan tak pisze w Ewangelii: „Te zaś (znaki) zapisano, abyście wierzyli, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Bożym, i abyście wierząc mieli życie w imię Jego” (J 20,31).

Stary Testament przygotowywał ludzi i przygotowuje nas do wiary i do spotkania z Jezusem.

K. rozkłada puzzle z nazwami ksiąg Starego Testamentu. Każdy uczeń ma z nich wybrać przynajmniej dwie pary, które do siebie pasują. Po ułożeniu, jeden z uczniów wymienia kolejno księgi Starego Testamentu z Pisma św., a klasa przypina je do planszy lub tablicy.

POGŁĘBIENIE

W książce „Opowiadania na niedzielę” (James A. Feehan, Poznań 1996 s. 25) autor przytacza taką oto rozmowę z businessmanem:

„ – Od dawna czyta pan Biblię? – zapytałem.

– Czytałem już będąc chłopcem – odpowiedział. – Któregoś dnia wertowałem kartki Biblii i jakieś nieznane imię przykuło mój wzrok. Wtedy nagle uprzytomniłem sobie, że jeżeli dostanę się do nieba i jakiś niepozorny człowiek podejdzie do mnie i przedstawi się jako Abdiasz, widząc zaś mnie doda niczym nie speszony: «napisałem jedną z biblijnych ksiąg», musiałbym się przyznać, że nie tylko nie czytałem jego księgi, ale nigdy nie słyszałem o jej twórcy. Tak to się zaczęło. Teraz mam około trzech tysięcy książek mówiących o Biblii”.

K. pyta:

- Czego nas może nauczyć to wydarzenie?
- Gdzie w dzisiejszych czasach można usłyszeć fragment Starego Testamentu?

K. zachęca do wspólnego śpiewu („Niechaj z nami będzie Pan”).

ZASTOSOWANIE

Dziś, w słowach: „Błogosławieni, którzy słuchają słowa Bożego i zachowują je”, Pan Jezus wzywa nas do wykonywania poleceń, jakie kieruje do nas Bóg.

Opisane w Starym Testamencie dzieła Boże, o których słyszymy w każdą niedzielę i święto w pierwszym czytaniu na Mszy św., są nadal aktualne. Bóg mówi do nas, jak mówił niegdyś przez proroków i innych natchnionych autorów.

Pomyśl:

- Jak słuchasz słowa Bożego podczas liturgii słowa?
- Jak często sam czytasz Pismo św.?
- Ile wysiłku wkładasz w zachowywanie Bożej nauki?

K. zaprasza do wspólnego wyznania wiary w to, że Bóg przemawia z kart Pisma św. Starego Testamentu (akt wiary).

K. zwraca się do klasy o wymienienie zapamiętanych tytułów ksiąg Starego Testamentu. Ucznia, który wymienił ich najwięcej, nagradzamy oklaskami.

K. powtarza z klasą omówione treści, pracując w oparciu o zeszyt ćwiczeń.

ZAKOŃCZENIE

K. może przygotować liturgię słowa na najbliższą niedzielę. Podaje, jakie będą czytania, wspólnie z uczniami je odszukuje, wybiera lektorów i chętnych do śpiewania psalmu.

Modlitwą końcową może być śpiew psalmu responsoryjnego z najbliższej niedzieli.

4. RADOSNA NOWINA O PANU JEZUSIE – NOWY TESTAMENT

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie Ewangelii, jej autorów, głównych wydarzeń i prawd.
- ✓ Żywy i częsty kontakt z Ewangelią.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń zdefiniuje pojęcia „ewangelia”, „ewangelista”
- rozumie, że autorami Ewangelii są Bóg i człowiek przez Niego natchniony
- wymieni czterech ewangelistów i skróty ich Ewangelii.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić słowa „Ewangelie są sercem całego Pisma św.” (KKK)
- potrafi się posługiwać Nowym Testamentem.

Postawy:

- Uczeń wyraża pragnienie czytania Ewangelii w domu i systematycznie je realizuje
- wyraża postawę szacunku do Pisma św. jako księgi słowa Bożego.

Metody i formy pracy: prezentacja, praca z Pismem św., krzyżówka, graficzne przedstawienie treści, modlitwa.

Środki dydaktyczne: Pismo św. (jedno na ławkę), krzyżówka, plansza z napisem: „Ewangelie są sercem całego Pisma świętego, «są bowiem głównym świadectwem życia i nauki Słowa Wcielonego, naszego Zbawiciela»”.

WPROWADZENIE

Modlitwa „Duchu Święty, który oświecasz...”

K. przypomina wiadomości o Piśmie św.

- Jak nazywa się księga, w której Bóg mówi do ludzi?
- Z jakich części składa się Pismo św.?

K. może zaprezentować obie części Pisma św., demonstrując ich karty tytułowe i objętość obydwu Testamentów.

Dziś będziemy mówić o Nowym Testamencie.

Zapis tematu na tablicy.

PODANIE PRAWDY

K dużymi literami zapisuje na tablicy: „Nowy Testament”.

- O kim mówi Nowy Testament?
- Jakie fakty z życia Pana Jezusa pamiętacie?
(narodzenie, nauczanie, cuda...)

Po wniebowstąpieniu Pana Jezusa Jego uczniowie starali się wszystko opisać. Powstały wówczas Księgi, które nazwano Ewangeliami.

K. dopisuje na tablicy tytuł „Ewangelia”, następnie zadaje uczniom odczytanie w spisie treści Nowego Testamentu imion jej czterech autorów.

- Ile osób pisało Ewangelię?

K. wyjaśnia:

Autorów Ewangelii nazywamy ewangelistami. Ewangelia jest jedna, choć pisało ją czterech autorów. Pisali oni o jednym i tym samym Chrystusie. Jak jeden jest Chrystus, tak też jedna jest Jego Ewangelia.

- Skąd ewangeliści wiedzieli, co mają pisać?

Św. Mateusz i św. Jan byli apostołami, osobiście znali Pana Jezusa i Jego naukę. Dzielili z Nim czas wędrówek po wioskach i miastach Palestyny. Natomiast św. Łukasz i św. Marek pozostawali blisko świętych Piotra i Pawła, którym też zawdzięczali swą wiedzę o Panu Jezusie. Do spisywania Ewangelii natchnął ich Duch Święty. On kierował ich myślami i czuwał, by utrwalili to, co Pan Jezus chciał ludziom przekazać. Duch Święty strzegł przed popełnieniem błędu, dlatego też Ewangelie zawierają nieomylną Bożą prawdę.

Głównym autorem Ewangelii jest Bóg, a drugorzędny – człowiek natchniony przez Ducha Świętego.

POGŁĘBIENIE

Prawda Ewangelii nigdy się nie starzeje i jest wciąż aktualna. Pan Jezus przychodzi z nią do nas i dzisiaj. Z niej poznajemy Jego słowa i możemy je zastosować do siebie.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy:

**„Ewangelie są sercem całego Pisma świętego,
«są bowiem głównym świadectwem życia i nauki
Słowa Wcielonego, naszego Zbawiciela»”**

Myśl tę można umieścić na tablicy jako hasło.

- Jaka księga następuje po Ewangeliach? (Dzieje Apostolskie)

K. streszcza krótko zawartość tej księgi:

Księga ta opisuje dzieje pierwotnego Kościoła i dalsze losy apostołów po wniebowstąpieniu Pana Jezusa: to, co robili i jak głosili Ewangelię, znosząc wiele prześladowań.

- Jakie księgi Pisma św. następują po Dziejach Apostolskich? (listy apostołskie)

K. wyjaśnia:

Pan Jezus skierował do apostołów nakaz, aby szli na cały świat i głosili Ewangelię wszystkim narodom. Oni spełniając ten nakaz, chodzili od miasta do miasta. Gdzie nie mogli dotrzeć osobiście, tam wysyłali listy.

- Ile listów apostołskich zawiera Nowy Testament? (21)

K. prosi o policzenie listów w spisie treści i o odczytanie tytułów kilku z nich.

- Jaki tytuł nosi ostatnia księga Nowego Testamentu? (Apokalipsa św. Jana)

Apokalipsę napisał św. Jan Ewangelista. Mówi ona o rzeczach ostatecznych, o tym co ma przyjść, tzn. o ostatecznym celu każdego człowieka. Tym ostatecznym celem jest niebo.

- Ile w sumie ksiąg liczy Nowy Testament? (27)

ZASTOSOWANIE

K. odczytuje tekst Łk 11,1-4 i zadaje pytania:

- O co uczeń poprosił Pana Jezusa?
- Jaką modlitwę poznali wtedy Jego uczniowie?
- Kogo Pan Jezus dziś uczy modlić się tymi słowami? (każdego z nas)

K. zachęca do modlitwy „Ojcze nasz”.

Pismo św., szczególnie Ewangelię, poznaje się najlepiej przy czytaniu. Poziom zdobytej tą drogą wiedzy łatwo da się sprawdzić na przykład przez rozwiązywanie krzyżówek.

K. zadaje uczniom rozwiązanie krzyżówki (teczka pomocy). Jeżeli jest na to mało czasu, K. może ją zadać w ramach pracy domowej.

ZAKOŃCZENIE

K. poleca zapisać do zeszytów temat i notatkę z tablicy:

NOWY TESTAMENT to księgi o Jezusie Chrystusie

EWANGELIA została napisana przez:

św. Mateusza

św. Marka

św. Łukasza

św. Jana

Śpiew „Niechaj z nami będzie Pan”.

5. JAK POSŁUGIWAĆ SIĘ PISMEM ŚWIĘTYM

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Ogólna orientacja w treści Pisma św.
- ✓ Sprawne posługiwanie się skrótami ksiąg Starego i Nowego Testamentu w odnajdywaniu wskazanych fragmentów Biblii.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń poda układ i liczbę ksiąg Starego i Nowego Testamentu
- wymieni skróty poszczególnych ksiąg i poda sposób ich zapisywania
- pamięta słowa piosenki „Czytaj Biblię”.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi odczytać skróty poszczególnych ksiąg, posługując się Pismem św.
- potrafi odróżnić w zapisie księgę, rozdział, werset
- potrafi odszukać w Piśmie św. wskazany fragment.

Postawy:

- Uczeń wyraża pragnienie czytania Pisma św.
- pomaga innym w korzystaniu z Pisma św.

Metody i formy pracy: praca z Pismem św., praca z podręcznikiem, praca w grupach, tworzenie schematu, quiz.

Środki dydaktyczne: Pismo św. (przynajmniej jedno na ławkę), świece, sigła biblijne na kartkach do pracy grupowej, plansza wykorzystywana przy temacie nr 2.

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita dzieci.

Modlitwa: Psalm 78, wersety 1-7.

- Co ostatnio czytaliście?
- Jakie lektury omawiane są w waszej klasie?

Wśród wielu lektur, które czytacie lub które znacie, jest jedna, ważna dla wszystkich uczniów w każdej klasie.

- Jak nazywa się ta księga? (Pismo św.)

Biblia jest najbardziej poczytną książką na świecie. Pozwala ona poznać to, co Bóg uczynił a nawet pomaga nawiązać kontakt z Bogiem. Pragniemy ją wszyscy nieustannie zgłębiać. Dziś wasi koledzy podadzą nam trochę wiadomości na temat tej księgi. Będą to nasi „naukowi szperacze”, którzy z radością podzielą się wynikami swoich poszukiwań.

K. prosi dwóch uczniów o odczytanie poniższych informacji.

1. Pismo św. było spisywane przez ponad 1500 lat; co równa się czasowi 40 pokoleń.

2. Tworzyło je ponad 40 autorów, wykonujących przeróżne zawody i funkcje społeczne (Mojżesz był przywódcą politycznym, Piotr – rybakiem, Amos – pasterzem, Jozue – dowódcą wojskowym, Daniel – premierem rządu, Łukasz – lekarzem, Salomon – królem, Mateusz – celnikiem, Paweł – uczonym w sprawach religii).

1. Pismo św. zostało napisane w trzech językach – hebrajskim, aramejskim i greckim.

2. Powstawało na trzech kontynentach – w Azji, Afryce i Europie.

1. Pismo św. to biblioteka ksiąg, w których są rozmaite gatunki i style literackie, arcydzieło literatury światowej.

2. Żaden ze starożytnych dokumentów nie ma potwierdzeń przez tak liczne rękopisy - co jest gwarancją autentyczności tekstu Pisma św..

1. Biblia jest światowym bestsellerem (Koran przetłumaczony został na 128 języków, Biblia na 275 języków i dialektów, przy czym Nowy Testament dodatkowo na dalsze 940, a przynajmniej jedna księga na dalsze 940. W sumie obejmuje to 1710 języków i dialektów).

2. Pismo św. jest najczęściej wydawaną książką na świecie.

1. Najmniejsza drukowana Biblia ma długość 4,5 cm, szerokość 3 cm, grubość 2 cm, liczy 878 stron, waży 20 g, a czyta się ją przez lupę.

2. Największa Biblia jest dziełem stolarza. Każda z kartek to cienka deseczka, na której wyryte są litery. Waży 549 kg i ma grubość 2,5 m.

(opracowano według „Katechety” 4/1999, s. 41)

K. dziękuje „szperaczom” za ich trud i zapowiada temat katechezy.

Dzisiaj nauczymy się sprawnie korzystać z Pisma św.

PODANIE PRAWDY

Biblia to wspaniały dar Pana Boga. On dał ją ludziom, aby poznali, jak bardzo ich kocha. Jest to księga o miłości Boga do ludzi. Czytając ją jesteśmy szczęśliwi, bo Bóg przemawia do nas, a my słyszymy Jego słowa.

*K. zaprasza do uroczystego odczytania wersetów **Hbr 1,1-2**:*

„Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna”.

– Przez kogo Bóg przemawiał do naszych przodków?

(przez proroków)

– Jakich proroków, którzy przemawiali w imieniu Boga, pamiętacie?

– Przez kogo Bóg przemówił do ludzi w czasach ostatecznych?

(przez swojego Syna)

- Gdzie zostało utrwalone to, co Pan Jezus mówił i robił?
(w Piśmie św. Nowego Testamentu)

K. podsumowuje:

Pismo św. jest słowem Bożym skierowanym do człowieka. Bóg przemawiał do naszych dziadków, rodziców, a dziś przemawia do nas. Gdy czytamy Pismo św. lub gdy słuchamy jego fragmentów w kościele, mówi do nas Bóg.

K. umieszcza wykorzystane plansze z katechezy nr 2.

**Pismo święte jest księgą
o miłości Boga do człowieka**

**Stary Testament
opowiada o ludziach i wydarzeniach
przed narodzeniem Pana Jezusa**

**Nowy Testament
opowiada o życiu Pana Jezusa
i Jego apostołów**

Żebyśmy łatwiej mogli tą księgę poznać, pokochać i nią się posługiwać, cała została podzielona na księgi, o których już słyszeliście, księgi zaś na rozdziały, a rozdziały na wersety.

K. pisze przykładowo na tablicy: List do Hebrajczyków, rozdział 1, wersety 1-2, a obok – „Hbr 1,1-2” i prosi uczniów o znalezienie wskazanego fragmentu.

księga -
List do Hebrajczyków
werset 1
Hbr 1,1
rozdział 1

księga -
List do Hebrajczyków
werset od 1 do 2
Hbr 1,1-2
rozdział 1

POGŁĘBIENIE

K. poleca otworzyć Pismo św. na spisie treści celem zapoznania się ze skrótowymi oznaczeniami poszczególnych ksiąg (uczniowie pracują w małych grupach, najlepiej dwuosobowych).

ZASTOSOWANIE

K. podaje kolejne wersety, uczniowie wspólnie szukają, następnie jeden z nich wychodzi na środek i czyta na głos wymienione teksty. (K. zwraca uwagę na wykaz skrótów w podręczniku). Ćwiczenie można przeprowadzić w grupach na zasadach konkursu. Uczeń, który najszybciej odnajdzie podany fragment czyta głośno. Następnie K. dzieli uczniów na małe grupy, zadając każdej z nich odnalezienie jednego tekstu w Piśmie św. (sigła otrzymują na kartkach).

Grupa 1:	Rdz 17,1-2
Grupa 2:	Wj 20,1-5
Grupa 3:	Iz 7,14
Grupa 4:	Łk 2,1-7
Grupa 5:	Łk 11,1-4
Grupa 6:	Mt 26,26-30
Grupa 7:	J 15,12-17
Grupa 8:	J 20,19-23
Grupa 9:	Dz 2,1-4
Grupa 10:	1 Kor 13,1-13

Uczniowie czytają odzyskane fragmenty. K. może zapytać o relację z lektury. K. prosi kilku chętnych do zapisania na tablicy skrótu dowolnej księgi biblijnej, pozostali uczniowie odczytują jej nazwę, rozdział i werset.

ZAKOŃCZENIE

K. poleca przenieść do zeszytów schemat zapisany na tablicy, następnie zadaje pracę domową, wyjaśniając jej polecenie. Modlitwę prowadzi uczeń, odczytując słowa Pana Jezusa z Ewangelii Janowej (17,1-5). Na pożegnanie śpiewamy „Czytaj Biblię”.

6. CZŁOWIEK OBRAZEM BOGA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że człowiek jest obrazem Boga.
- ✓ Wdzięczność za dar życia i podobieństwo do Boga.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń przyjmuje prawdę, że Bóg jest Stworzycielem człowieka
- wymieni, w czym człowiek jest podobny do Boga.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi uzasadnić, że człowiek jest stworzony na obraz i podobieństwo Boże
- potrafi wyjaśnić, na czym polegało szczęście ludzi w raju
- potrafi ułożyć modlitwę, w której podziękuje Bogu za dar życia.

Postawy:

- Uczeń wyraża postawę wdzięczności za dar życia i podobieństwo do Boga
- wyraża postawę odpowiedzialności za rozwój Bożych darów.

Metody i formy pracy: tworzenie diagramu, pogadanka, praca z tekstem biblijnym, modlitwa spontaniczna.

Środki dydaktyczne: Pismo św., napisy, obraz przedstawiający Adama i Ewę.

WPROWADZENIE

*K. przypomina treść ostatniej katechezy o Piśmie św. i sprawdza pracę domową.
Modlitwa: Ps 104,1.24.33-34 lub Ps 139,1-3.13-16.*

K. rozmawia o podobieństwie dzieci do rodziców.

- W czym dzieci są podobne do rodziców?

Odpowiedzi uczniowie notują pod hasłem „Rodzice i ja”.

RODZICE I JA	BÓG OJCIEC I LUDZIE
np.: — oczy — głos — włosy — budowa ciała — uczynność — pracowitość — opiekuńczość — poczucie humoru — itp.	

Dzieci bardzo często są podobne do rodziców. Wszyscy jesteśmy dziećmi Bożymi, Bóg jest naszym Ojcem. Dziś będziemy szukać odpowiedzi na pytanie: w czym jesteśmy podobni do Boga Ojca?

PODANIE PRAWDY

– Jaki jest Bóg?

K. umieszcza na tablicy kilka napisów z odpowiedziami, np.:

dobry, kochający, przebaczący, niewidzialny, mądry, święty...

K. uroczyście czyta Rdz 1,26-27 (podręcznik ucznia) i umieszcza na tablicy obraz przedstawiający pierwszych ludzi.

– Kto stworzył człowieka?

– Do kogo podobny jest człowiek?

– Które zdanie mówi nam o podobieństwie ludzi do Pana Boga?

– W czym człowiek jest do Niego podobny?

Odpowiedzi uczniów notujemy na tablicy pod napisami „Bóg i ludzie”

POGŁĘBIENIE

Bóg dał każdemu człowiekowi trzy dary upodabniające go do Niego:

duszę nieśmiertelną – może żyć wiecznie

wolę – może kochać, być dobry

rozum – może myśleć, być mądry.

Z tych darów człowiek może korzystać, aby coraz bardziej upodabniać się do Boga.

ZASTOSOWANIE

– Co powinniśmy robić, aby być coraz bardziej podobnymi do Boga?

Pan Bóg chce, byśmy byli do Niego podobni przez swoje dobre czyny, mądre postępowanie, naukę, pracę, bo wtedy będziemy szczęśliwi. Poprośmy Boga, aby pomógł nam być podobnymi do Niego w naszym postępowaniu.

K. rozpoczyna spontaniczną modlitwę o pomoc, by w życiu stawać się podobnym do Boga, którą można zakończyć słowami Psalmu 139,13-16 lub 139,14-15 (podręcznik ucznia).

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Człowiek obrazem Boga.

Człowiek jest podobny do Boga przez dobro, które spełnia.

Dusza człowieka jest nieśmiertelna, rozumna i wolna.

W zeszycie ćwiczeń dzieci uzupełniają zapis.

K. rysuje na tablicy, a dzieci w zeszytach, schematyczny rysunek:

Praca domowa:

Dziewczynka modli się, by być podobną do Boga. Spróbuj odgadnąć słowa jej modlitwy.

7. GRZECH – NIEPOSŁUSZEŃSTWO CZŁOWIEKA WOBEC BOGA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Zrozumienie istoty grzechu jako braku miłości, wyrażonego w nieposłuszeństwie.
- ✓ Pragnienie powrotu do przyjaźni z Bogiem.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi pojęcie grzechu pierwородnego
- rozumie, że grzech jest brakiem miłości, wyrażonym w nieposłuszeństwie
- rozumie, że grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem
- pamięta, że chrzest gładzi grzech pierwородny.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć o grzechu pierwszych ludzi
- potrafi wyjaśnić, na czym polegało nieposłuszeństwo pierwszych ludzi wobec Boga
- potrafi dostrzec w swoim środowisku skutki grzechu.

Postawy:

- Uczeń wyraża pragnienie powrotu do przyjaźni z Bogiem
- przeprosza Boga w modlitwie za swoje grzechy.

Metody i formy pracy: opowiadanie, analiza tekstu biblijnego, pogadanka, rebus kodowy.

Środki dydaktyczne: obraz przedstawiający scenę wypędzenia z raju.

WPROWADZENIE

Modlitwa: „Ojcze nasz”.

K. sprawdza zadanie domowe i powtarza ostatnią katechezę.

Krzyś i Ania podczas wakacji przyjechali do wujka na wieś. Było tam wspaniale. Wybudowali razem domek na drzewie, który miał nawet schody i dzwonek do drzwi na baterie. Pewnego dnia postanowili urządzić w domku kuchnię. Ania przyniosła nie używane talerzyki i filiżanki. Postanowiła urządzić również spiżarnię.

– Pójdziemy na strych – oświadczyła Krzysiovi. – Tam ciocia zaniósła słoiki z powidłami. Weźmiemy sobie kilka.

– Ale wujek nie pozwolił nam tam wchodzić – protestował Krzyś.

– Wujek z cicią pojechali do miasta i zanim wrócą, będziemy znowu w swoim domku – odpowiedziała Ania.

Po drewnianych schodach wdrapali się na strych. Włożyli do koszyka kilka słoików i butelek. Zanieśli je do swojego domku i zaczęli próbować. Niestety, słoiki były mocno zakręcone i nie mogli ich otworzyć. W końcu Krzyś wziął butelkę, pokręcił mocno zakrętką i otworzył.

– Ładnie pachnie – powiedział próbując. – Jest słodkie, ale ma jakiś dziwny smak: to chyba wino. Chcesz spróbować? – zapytał.

Ania przechyliła butelkę i również trochę spróbowała. Zrobiło im się ciepłej i jakoś weselej, ale w głowie poczuli dziwny szum.

Ania usłyszała głos wujka.

– Już idziemy – zawołała, ale nogi ugięły się pod nią. – Wujku, coś mi się stało, źle się czuję...

Wujek wszedł z trudem do ich domku i zdumiony zobaczył dwoje pijanych dzieci. Wypiły stare, domowej roboty wino i ślaniając się na nogach, próbowały dobrnąć do zejścia. Wujek pomógł im zejść i powiedział:

– Wiedzieliście, że nie wolno wam wchodzić na strych, a tym bardziej pić wina. Za karę wracacie do domu.

Krzyś i Ania rozplakali się: – Czy będziemy mogli jeszcze tu wrócić? – mówili pełni łęku.

– Może w następne wakacje, ale tylko z waszymi rodzicami – odpowiedział wujek.

Krzyś i Ania musieli wyjechać, a domek pozostał pusty.

– Co wybudowali Krzyś i Ania?

– Jak się czuli w zrobionym przez siebie domku?

– Co zabrali ze strychu?

– Dlaczego musieli wrócić do domu?

– Kiedy mogli ponownie przyjechać do wujka?

– Pod jakim warunkiem mogli wrócić?

PODANIE PRAWDY

Coś podobnego przydarzyło się w raju pierwszym ludziom.

K. wraz z klasą przypomina okoliczności grzechu pierworodnego (Rdz 2,8-10.15-17; 3,1-14).

– Gdzie Bóg umieścił pierwszych ludzi?

– Co znajdowało się w ogrodzie?

– Jakie polecenie dał Pan Bóg ludziom ?

– Jak postąpili pierwsi ludzie?

– Kto ich do tego namówił?

– Co zrobili Adam i Ewa po grzechu pierworodnym?

POGŁĘBIENIE

Adam i Ewa postąpili niewłaściwie, zlekceważyli polecenie Boga. Okazali się nieposłuszni i zniszczyli szczęście, jakim ich Bóg obdarzył.

Grzech pierwszych ludzi nazywamy grzechem pierworodnym.

– Dlaczego Adam i Ewa ukryli się przed Bogiem?

Po grzechu ludzie bali się Boga, choć przedtem Go kochali i mieli pewność, że Bóg również ich bardzo kocha. Grzech napełnia smutkiem i daje poczucie braku miłości.

Tak stało się z Adamem i Ewą. Po grzechu pierworodnym wydawało się im, że Bóg ich nie kocha. Bóg jednak nie opuścił ich, lecz tęsknił za nimi i martwił się o nich.

ZASTOSOWANIE

Każdy, kto chce uwolnić się od grzechu, prosi o chrzest – sakrament, który gładzi grzech pierworodny. Człowiek ochrzczony stara się być posłuszny Bogu, by naprawić wszystko, co zepsuli pierwsi rodzice i w czym my sami okazujemy Bogu nieposłuszeństwo.

K. czyta urywek „Najnowszego zeszytu w kratkę”:

„Koniec i bomba.

Nie kochał – więc trąba.

Tak przeczytała pewna dziewczynka w pamiątkowym albumie.

Co to znaczy kochać?

Pomyślała sobie, że kochać – to tylko dawać.

To znaczy:

troszczyć się o kogoś,

martwić się, czy ukochanego brzuch czasem nie boli,

smarować komuś bułki grubo masłem,

zasłonić szalikiem klosz od lampy, żeby światło nie raziło i żeby nie mru-
gał w chorobie,

załatwić mu tysiące spraw tak szybko, że na jednej nodze,

zyć rękawiczki po nocach, żeby mu nie zmarzł mały palec u lewej ręki,

bo podobno z niego największy zmarzłak.

Tymczasem kochać – to nie tylko dawać, ale i przyjmować.

Przyjmować:

skrzywioną minę, kiedy ktoś wstanie lewą nogą z łóżka,

deszcz, nawet wtedy, kiedy nie ma parasolki,

stłuczony ulubiony talerz,

ból zęba.

Przyjmować – to ufać, wierzyć, że Bóg daje wszystko to, co smuci, i to, co cieszy: słoneczny dzień i ciężkie chmury, nie mówić jednym tchem przy końcu

Ojciec nasz: «alenaszbawodezłegoamen» – bo właśnie «amen» nie jest nigdy złe. Amen trzeba mówić zawsze po kropce i oddzielnie. Wiedzieć, że Bóg widzi nawet w ciemną noc czarną mrówkę na czarnym kamieniu. Wiedzieć, że ból jest czasem pożywny i smakuje.

Kochać – to nie tylko dawać, ale i przyjmować”.

(Ks. J. Twardowski, Najnowszy zeszyt w kratkę, s. 106)

- Jak możemy naprawić grzech pierworodny?
- Co to znaczy kochać? (dawać, ale i przyjmować)
- Do kogo jesteśmy podobni, gdy kochamy? (do Boga)

K. może zwrócić uwagę na „praktyczne” skutki grzechu pierworodnego, widoczne w zachowaniach uczniów czy w życiu ludzi z najbliższego otoczenia.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Grzech – nieposłuszeństwo człowieka wobec Boga.

Grzech to świadome i dobrowolne nieposłuszeństwo człowieka wobec Boga.

Grzech niszczy przyjaźń człowieka z Panem Bogiem.

K. rozdaje kartki z tekstem, który po uzupełnieniu dzieci wklejają do zeszytów.

Praca domowa:

Przepisz zdanie i uzupełnij je wyrazami wybranymi spośród następujących: miłość, gniew, złość, posłuszeństwo.

Gdy grzeszę, okazuję brak i wobec Boga.

8. BÓG POSZUKUJE TYCH, KTÓRZY ZBŁĄDZILI

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że Bóg poszukuje ludzi, którzy od Niego odeszli i pragnie ich zbawienia.
- ✓ Radość i wdzięczność Panu Bogu za zbawienie.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że Bóg poszukuje ludzi, którzy od Niego odeszli i pragnie ich zbawienia
- pamięta Bożą zapowiedź przyjścia Zbawiciela
- rozumie, że zapowiedź przyjścia Zbawiciela jest wyrazem miłości Boga do człowieka.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić, na czym polega zbawienie
- potrafi wyjaśnić symboliczne znaczenie pojęć: niewiasta, potomek, wąż
- potrafi modlić się spontanicznie.

Postawy:

- Uczeń wyraża postawę wdzięczności Panu Bogu za zbawienie.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, fiszki autokorektywne, opowiadanie, tekst luk, krzyżówka, modlitwa spontaniczna.

Środki dydaktyczne: wycięte z kartonu sylwetki postaci biorących udział w „rajskim” epizodzie biblijnym, kontur Zbawiciela na krzyżu.

WPROWADZENIE

K. sprawdza pracę domową i utrwała ostatnią katechezę pytaniami:

- Co zniszczyło przyjaźń pierwszych ludzi z Panem Bogiem?
- Do czego prowadzi grzech? (oddala od Boga, czyni nieszczęśliwym)

Jeden z uczniów układa sylwetki przedstawiające Boga Ojca oraz Adama i Ewę, gdy odchodzą od Niego.

K. zadaje pytania:

- Co zrobili Adam i Ewa po grzechu pierworodnym?
(ukryli się przed Bogiem)
- Co robił Bóg, gdy Adam i Ewa ukryli się? (szukał ich)
- Dlaczego Bóg szukał Adama i Ewy?

Bóg stworzył człowieka i powołał go do szczęścia i przyjaźni ze sobą. Pan Bóg zawsze kocha ludzi, nawet wtedy kiedy oni od Niego odchodzą, wy-

bierając własną drogę. Podobnie było w raju. Bóg nie przestał kochać ludzi, którzy od Niego odeszli, lecz pospieszył im z pomocą.

Modlitwa: Ps 16,1-2.9-11.

PODANIE PRAWDY

K. przed czytaniem tekstu protoewangelii wyjaśnia pojęcia:

„Niewiasta” to inaczej kobieta. Dawniej tak uroczyście ją nazywano.

„Potomek” to dziecko urodzone w rodzinie, a „wąż” to znak szatana, zła.

K. czyta tekst Rdz 3,14a-15, następnie uczniowie czytają go po cichu (podręcznik uczenia).

– Co Bóg powiedział do węża?

– Kogo oznacza wąż?

– Kogo oznacza niewiasta?

– Kogo oznacza „potomek”?

– Kto zwyciężył szatana?

– Jak nazywamy Pana Jezusa, który zwyciężył szatana?

– Co Bóg obiecał pierwszym ludziom tymi słowami? (zbawienie)

K. przypomina proewaangelię: „Wprowadzam nieprzyjaźń...”

– Co Pan Jezus zrobił, aby zbawić człowieka?

Uczniowie stopniowo umieszczają na tablicy postacie odchodzących w smutku ludzi i ukrzyżowanego Pana Jezusa: Zbawiciel prowadzi grzeszników do Ojca.

Pan Bóg odnalazł pierwszych ludzi i dał im wielką obietnicę pokonania zła. Zwycięstwo nad złem to inaczej zbawienie. Osoba, która zwyciężyło, to Zbawiciel.

POGŁĘBIENIE

K. rozdaje przygotowane na kartkach „fiszki autokorektywne” (teczka pomocy). Fiszka składa się z dwóch kartek („pytania” i „odpowiedzi”). Uczniowie najpierw otrzymują pytania i w zeszytach lub na osobnych kartkach odpowiadają na nie. Potem oddają pytania i otrzymują fiszki z odpowiedziami, na podstawie których sprawdzają poprawność własnych odpowiedzi. Za dobrą odpowiedź stawiają 1 punkt, za złą 0 punktów. Jeżeli mają wszystkie odpowiedzi dobre, stawiają sobie „bardzo dobry”, za brak lub jedną niewłaściwą – o jeden stopień mniej. Jeżeli jest więcej błędnych, wykonują zadanie ponownie.

Pytania:

1. Co Bóg uczynił po nieposłuszeństwie pierwszych ludzi?

2. Jaką obietnicę dał Pan Bóg Adamowi i Ewie?

3. Co znaczy słowo „zbawienie”?

4. Kto jest obiecany Zbawicielem?

Odpowiedzi:

1. Pan Bóg szukał ludzi.
2. Pan Bóg dał obietnicę zbawienia.
3. Zbawienie to inaczej uwolnienie od zła.
4. Obiecanym Zbawicielem jest Pan Jezus.

ZASTOSOWANIE

Pan Bóg poszukuje ludzi, którzy zblądzili, i daje im obietnicę zbawienia. Jest to dla nas bardzo radosna wiadomość. Bóg nie pozostawia nas samych, ale szuka nas i chce nam pomóc w pokonaniu zła.

K. może przeczytać opowiadanie „O znaku krzyża”:

„Chciałbym opowiedzieć, kto i co mi się przypomina, kiedy rysuję znak Krzyża, mówiąc: W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Najpierw przypominają mi się wasze mamusie i moja też. Przecież ona pierwsza uczyła mnie tego znaku. Gimnastykowała moją rękę, którą podnoszę Najświętszy Sakrament. Komenderowała: «Na lewo, na prawo. Dotykaj czoła, a nie nosa. Serca, a nie blaszanego guzika. Ramion, a nie szelek». Mówiła jeszcze, że dziewczynka przechodząc przed krzyżem przydrożnym w czasie wakacji powinna się przeżegnać, a chłopiec zdjąć czapkę.

Tak mi się jednak zdarzyło, że przechodziłem kiedyś w lipcu koło wiejskiego wysokiego krzyża. Wiatr porwał mi czapkę pełną upału wprost do stawu, na którym białe i żółte grązele chowały kwiaty pod wodę.

Zanim wyłowilem czapkę kijem do poprawiana rolety, a trwało to wyławianie bardzo długo, bo stale przeszkadzała mi sinozielona trzcina, babka wodna i czołgający się tatarak o trójbocznej, czerwonawej u podstawy łodydze – przechodząc przed wiejskim krzyżem rysowałem na sobie znak Krzyża świętego, tak jak dziewczynka.

Jak często teraz, kiedy przyjdzie się żegnać, choćby już opadły ostatnie liście, a powietrze pachniało bliskim śniegiem – staje mi w oczach ten stary, wiejski krzyż z czasów szkolnych.

Czerwony motyl dotykał ran Pana Jezusa, opodal trzy grzyby pachniały Wigilią.

To, co było dawno, najlepiej się pamięta.

Poza tym w dniu, kiedy zostałem księdzem, ze wzruszenia nie jadłem obiadu, choć podano mi zsiadłe mleko z kartoflami, nie mogłem się nawet porządnie przeżegnać, bo trzymałem stale w rękach pół tysiąca obrazków do rozdawania.

Wtedy sama mamusia mnie przeżegnała: W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Czasem kreślisz znak Krzyża byle jak, łapu-capu, jakbyś wojsko owadzie odganiał, a ja nie potrafię tak szybko, bo przecież tyle mi się przypomina”.

(Ks. J. Twardowski, Nowy zeszyt w kratkę, Poznań 1986, s. 5-6)

K. poleca dzieciom uzupełnić tekst w zeszyte ćwiczeń.

Podane wyrazy wstaw w miejsce kropek: droga, Zbawiciel, zło, Jezus.

**Po grzechu pierworodnym Bóg dał ludziom obietnicę,
którym jest**

Zbawiciel niszczy i wskazuje nam do Boga.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg poszukuje tych, którzy zbłądzili.

K. zadaje pracę domową:

1. Wpisz do zeszytu Bożą zapowiedź przyjścia Zbawiciela.
2. Z pomocą rodziców lub starszego rodzeństwa wpisz do krzyżówki (teczka pomocy) słowa z dzisiejszej katechezy (porządek, człowiek, uprawiać, mężczyzna, kobieta, Pan Bóg, polnych, dni, niewiastę, potomstwo) i od-
czytaj, czyje przyście zapowiedział Pan Bóg w raju.

*Modlitwa spontaniczna dziękczynna, zakończona pozdrowieniem Trójcy Świętej
(„Chwała Ojcu...”)*

9. GRZECH NISZCZY PRZYJAŹŃ MIĘDZY LUDŹMI

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że grzech niszczy więzy między ludźmi.
- ✓ Postawa przeproszenia i przyjaźni.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi
- rozumie, że drogą powrotu do przyjaźni z Bogiem i ludźmi jest przeproszenie.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć historię Kaina i Abla
- potrafi wskazać konsekwencje grzechu.

Postawy:

- Uczeń wyraża chęć przeproszenia innych za przykrości im wyrządzone
- angażuje się w budowanie przyjaźni z bliźnimi.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, praca z obrazami, refleksja - przeproszenie.

Środki dydaktyczne: rysunki (samotne dziecko i radosne dzieci), napis „przepraszam”, duże serce i małe serduszka z takim samym napisem.

WPROWADZENIE

K. zachęca do modlitwy spontanicznej za kolegów, koleżanki i wszystkich najbliższych.

K. przypomina wiadomości o grzechu pierworodnym, zwracając szczególnie uwagę na wolną wolę, czyli możliwość decydowania i wyboru, oraz skutki grzechu: oddalenie od Boga, smutek.

- Jak nazywamy grzech pierwszych ludzi?
- Co złego zrobili Adam i Ewa?
- Co spowodował grzech pierworodny?
(zerwanie przyjaźni z Bogiem)

K. dopowiada:

Grzech ma jeszcze jeden skutek: niszczy przyjaźń człowieka z innymi ludźmi. Za chwilę zapoznamy się z biblijnym opowiadaniem o dwóch braciach: Kainie i Abla, i spróbujemy dostrzec, jak grzech ich rozdzielił.

PODANIE PRAWDY

*K. czyta, opowiada lub włącza z taśmy magnetofonowej tekst **Rdz 4,2b-11**. Dzieci rekonstruują kolejne fakty. K. zadaje pytania:*

- Kim byli Kain i Abel?
 - Co było powodem smutku Kaina?
 - Dlaczego postępowanie Kaina nie podobało się Bogu?
 - Dlaczego Kain zabił Abła? (z zazdrości)
- Każdy grzech oddziela człowieka od Boga i od innych ludzi.

K. poleca uczniom odszukać słowa, w których Bóg napomniął Kaina, i prosi jednego z uczniów o ich odczytanie.

- Przed czym Pan Bóg ostrzegał Kaina?
- Co Kain miał zmienić w swoim postępowaniu?
- Co doradziłbyś Kainowi, aby żył w zgodzie ze swoim bratem?

POGŁĘBIENIE

*K. zawiesza na tablicy rysunki przedstawiające dwie sytuacje:
samotne i smutne dziecko (na ciemnym tle)
dzieci bawiące się (na jasnej płaszczyźnie: światło, słońce).*

K. omawia rysunek, zadając pytania:

- Co przedstawiają rysunki?
- Dlaczego chłopiec nie bawi się z kolegami?
- Co powinien zrobić, aby dołączyć do wspólnej zabawy?

Chłopiec, który podczas zabawy posprzeczał się i pobił z kolegami, oddalił się od nich. Chciałby wrócić i bawić się z innymi. Co mu doradzicie?

K. umieszcza pod rysunkami napis „przepraszam”.

Grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem i z innymi, oddala od Boga i od ludzi. Jest jednak słowo, które przybliży nas do innych. Tym słowem jest „przepraszam”.

ZASTOSOWANIE

Przeproszenie jest drogą powrotu do zgody, do drugiego człowieka.

K. rozdaje dzieciom małe serduszka, z jednej strony białe, z drugiej czerwone, z napisem „przepraszam”, i prosi o zastanowienie się nad pytaniami:

- Od kogo w ostatnim czasie oddaliłeś się przez swoje złe zachowanie?
- Kogo powinieneś przeprosić?
- Za co?

K. poleca uczniom na białej stronie serduszka napisać kogo i za co chcą przeprosić. Następnie uczniowie przyklejają je („przepraszam” ma być na zewnątrz) na tablicy obok dużego serca z takim samym napisem lub do zeszytów.

K. zachęca do refleksji modlitewnej nad własnym postępowaniem wobec innych.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Grzech niszczy przyjaźń między ludźmi.

1. Grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem i oddziela ludzi od siebie.
2. Przeproszenie jest drogą powrotu do Boga i innych ludzi.

10. BÓG OCALA SPRAWIEDLIWYCH – NOE

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie drugiej prawdy wiary: „Bóg jest sędzią sprawiedliwym, który za dobro wynagradza, a za zło karze”.
- ✓ Rozumienie Bożej sprawiedliwości. Zaufanie Bogu.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, na czym polega Boża sprawiedliwość
- wymieni drugą prawdę wiary
- poda określenie przymierza.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć historię Noego
- potrafi wyjaśnić, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu.

Postawy:

- Uczeń wyraża postawę zaufania Bogu
- wyraża wdzięczność Bogu za pomoc w dążeniu do dobra.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, medytacja obrazu, modlitwa spontaniczna.

Środki dydaktyczne: ilustracje (woda, powódź, potop), plansza, obrazy (ofiara Noego, tęcza), kartki dla wszystkich uczniów.

WPROWADZENIE

K. rozmawia z klasą na temat ostatniej katechezy i pyta:

- Do czego prowadzi zazdrość i niezgoda?
- Jakie są skutki grzechu?
- Jak można powrócić do Boga?

Modlitwa: „Ojcze nasz”, jako wyraz wdzięczności za pojednanie i za to, że razem tworzymy jedną rodzinę ludzką.

K. umieszcza na tablicy ilustracje związane z wodą i pytaniami wprowadza w temat:

- Dlaczego woda jest wielkim dobrem?
- Co dobrego można zrobić dzięki wodzie?
- Kiedy woda jest dla człowieka zagrożeniem?
- Jakie zniszczenia niesie ze sobą powódź?

K. zwraca szczególną uwagę na element „obmywający” oraz na zagrożenia: zniszczenie, zatrucie.

PODANIE PRAWDY

Dziś zapoznamy się z wydarzeniami, w których Bóg pokazał, że jest sprawiedliwy. Sprawiedliwy to ktoś, kto nie lubi, gdy dzieje się krzywda, kto chwali dobro, a potępia zło.

K. objaśnia trudniejsze wyrazy (Noe, arka) i w oparciu o Pismo św. (Rdz 6,5-9,17) opowiada o złym postępowaniu ludzi, zapowiedzi potopu i o potopie. Po przeczytaniu (lub opowiedzeniu) K. zawiesza obraz ze scenami z potopu.

K. stawia pytania:

- Jakim człowiekiem był Noe?
- Jak postępowali ludzie, wśród których żył Noe?
- Jakie polecenia otrzymał Noe od Boga?
- Dlaczego Bóg kazał Noemu zbudować arkę?
- Co stało się po wybudowaniu arki?
- Kto zginął w wodach potopu?
- Dlaczego Bóg uratował Noego i jego rodzinę?

K. zawiesza planszę:

**Bóg jest sędzią sprawiedliwym,
który za dobro wynagradza, a za zło karze**

- Jaki jest Bóg?
- Co to znaczy, że Bóg jest sprawiedliwy?

Bóg jest sprawiedliwy, to znaczy, że opiekuje się człowiekiem, który robi dobrze, troszczy się o niego. Bóg jest sprawiedliwy, to znaczy nie lubi zła i grzechu.

POGŁĘBIENIE

K. czyta Rdz 8,20-21; 9,8-16. Potem umieszcza na tablicy obraz przedstawiający ofiarę Noego oraz tęczę, następnie pyta:

- Co zrobił Noe, aby podziękować Panu Bogu?
- Za co Noe dziękował Bogu?
- Jaki układ zawarł Bóg z Noem i całą ziemią?
- Jakie polecenie dał Noemu Pan Bóg?
- Co było znakiem przymierza?

Pan Bóg błogosławi, to znaczy pomaga ludziom dobrym pokonywać zło i czynić dobrze.

ZASTOSOWANIE

K., jeśli uzna za stosowne, rozdaje uczniom po dwie kartki. Jedna posłuży im do zrobienia małych statków metodą origami. Na stoliku K. przygotowuje duży pojemnik z wodą oraz żaroodporne naczynie i zapalki. Poleca uczniom napisać na stateczkach, jaki dobry czyn spełnili ostatnio, a na małych kartkach – zły, który chcą przedstawić Panu Bogu, by im pomógł go pokonać. Uczniowie umieszczają stateczki na wodzie, natomiast kartki składają do naczynia, w którym, jeżeli jest to możliwe, K. je spala.

K. podsumowuje:

Pan Bóg chce, aby w nas było tylko dobro, abyśmy postępowali szlachetnie i uczciwie, dlatego przychodzi nam z pomocą w pokonywaniu zła. Na tym polega Jego sprawiedliwość.

ZAKOŃCZENIE

K. wzywa uczniów do modlitwy spontanicznej.

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg ocala sprawiedliwych – Noe.

1. Bóg jest Sędzią sprawiedliwym, który za dobro wynagradza, a za zło karze.
2. Bóg niszczy zło i sprzeciwia się ludziom, którzy je czynią. Dobro wynagradza, a sprawiedliwych otacza opieką.

Praca domowa:

Wykonaj rysunek do katechezy.

Tematem rysunku może być: potop, budowa arki, składanie ofiary i tęcza.

11. GRZECH LUDZKIEJ PYCHY – WIEŻA BABEL

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy o ludzkim pragnieniu „sięgania nieba”. Powtórzenie wiadomości.
- ✓ Pragnienie życia w zgodzie z Bogiem i ludźmi.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, czym jest pycha
- rozumie, że udział we Mszy św. jest dążeniem do zjednoczenia wspólnoty Kościoła z Bogiem i ze sobą.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć o budowie wieży Babel
- potrafi scharakteryzować następujące postaci: Adam i Ewa, Kain i Abel, Noe.

Postawy:

- Uczeń wyraża pragnienie życia w zgodzie z Bogiem i ludźmi
- aktywnie włącza się w budowanie wspólnoty z Bogiem i ludźmi.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, praca z ilustracjami, krzyżówka, śpiew, pantomima.

Środki dydaktyczne: ilustracje (wieża Babel, zdjęcia ze spotkań współczesnych wspólnot).

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita uczniów, sprawdza pracę domową i przypomina ważniejsze treści poprzedniego spotkania.

- Dlaczego Bóg zesłał wody potopu na ziemię?
- Kogo Bóg uratował?
- Dlaczego Noe podobał się Bogu?
- Jak Noe podziękował Panu Bogu? (modlitwą)
- Co Bóg obiecał Noemu?
- Jaki znak potwierdza Boże przymierze z człowiekiem?

Podziękujmy Panu Bogu za to, że jest sprawiedliwy i pomaga ludziom do-
brym.

Modlitwa: akt miłości (podręcznik ucznia)

PODANIE PRAWDY

K. opowiada o budowie wieży Babel (Rdz 11,1-8) lub prosi o odczytanie tego opowiadania z podręcznika.

- Jak wyglądało życie ludzi po potopie?
- Jaki zły zamiar zrodził się w sercach ludzi?
- Dlaczego ludzie chcieli dosięgnąć nieba?
- Co zrobił Pan Bóg, widząc pychę ludzi?

POGŁĘBIENIE

K. umieszcza na tablicy ilustrację z wieżą Babel i konkluduje:

Ludzie wiedzieli, że Bóg jest potężny, ale chcieli mieć znak swojej wielkości i siły, którą można by porównać z potęgą samego Boga. To nie podobało się Bogu, dlatego pomieszał im języki, i nie mogli się porozumieć.

- O czym nam przypomina wieża Babel?
- Kiedy jesteśmy podobni do jej budowniczych?
- Co możemy zrobić dla wzajemnego porozumienia?
- Jaki język jest zrozumiały dla wszystkich ludzi? (język miłości)

ZASTOSOWANIE

K. umieszcza na tablicy ilustracje na temat współczesnych wspólnot (szkoły, rodziny) i pyta:

- Kiedy nasza szkoła jest podobna do wieży Babel?
- Co możemy zrobić, by nasze domy nie przypominały wieży Babel?

W każdą niedzielę ludzie całego świata spotykają się w kościele i modlą się razem, by przybliżyć się do siebie.

K. umieszcza na tablicy ilustrację z ludźmi modlącymi się na Mszy św. i pyta:

- Co podczas Mszy św. pomaga nam przybliżyć się do siebie?

Odpowiedzi zapisujemy na tablicy:

żal za grzechy (pokora)
wspólna modlitwa „Ojcze nasz”
to samo Ciało Chrystusa dla wszystkich

W Kościele czujemy się jak jedna Boża rodzina, w której Bóg jest obecny. Pomódlmy się za wszystkich ludzi na całym świecie, podając sobie ręce.

ZAKOŃCZENIE

Modlitwa: „Ojcze nasz”.

K. prosi o zapisanie tematu.

Nauka pieśni „Abyśmy byli jedno” (podręcznik ucznia).

K. zadaje pracę domową:

- 1. Rozwiąż krzyżówkę (teczka pomocy lub zeszyt ćwiczeń).*
- 2. Przedstaw pantomimą jedno z poznanych opowiadań biblijnych.*
- 3. Naucz się na pamięć pieśni „Abyśmy byli jedno”.*

Zadanie pierwsze i drugie K. może wykonać wspólnie z dziećmi lub poświęcić kolejną katechezę, celem przypomnienia poprzednich tematów.

12. PAN JEZUS OFIARUJE SIĘ ZA NASZE GRZECHY

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że Pan Jezus jest jedynym Odkupicielem człowieka.
- ✓ Kształtowanie postawy serdecznego żalu za popełnione zło i częstego korzystania z sakramentu pokuty.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni sytuacje, w których potrzebował pomocy innych
- rozumie, że człowiek nie może zbawić się sam, lecz potrzebuje Bożej pomocy
- rozumie, że Jezus jest jedynym Zbawicielem człowieka
- pamięta treść perykopy o „dobrym łotrze” (Łk 23,39-43).

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić sens ofiarnej śmierci Jezusa
- potrafi opowiedzieć o życiu i męczeńskiej śmierci św. Maksymiliana Kolbe
- potrafi dobrze przygotować się do spowiedzi.

Postawy:

- Uczeń dziękuje Jezusowi za zbawienie
- ma odwagę przyznać się do popełnionego zła
- z ufnością oczekuje Bożego przebaczenia w sakramencie pokuty i pojednania.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym, metoda zdań niedokończonych, modlitwa, śpiew.

Środki dydaktyczne: Pismo św., zestaw czasopism, obraz przedstawiający ukrzyżowanie (wraz z łotrą), portret św. Maksymiliana, plansze z nazwami sakramentów świętych.

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita uczniów i zaprasza do modlitwy „Wierzę w Boga Ojca”. Sprawdza prace domowe i prosi chętnych o przedstawienie pantomimą epizodu biblijnego o wieży Babel.

K. pyta:

- Co ukazuje nam opowiadanie o wieży Babel?
- Kiedy jesteśmy podobni do jej budowniczych?

*K. dzieli klasę na cztery grupy, rozdaje każdej ilustrowane czasopisma, z jednako-
wym poleceniem: Wyszukaj sytuacje, w których ktoś potrzebuje pomocy.
Po pięciu minutach przewodniczący grup referują wyszukane przez grupę przy-
padki.*

Każdy z tych przykładów utwierdza nas w przekonaniu, że człowiek nie za-
wsze jest w stanie poradzić sobie sam. Bywa również i tak, że nawet inni ludzie
nie mogą nam pomóc. Jedynym, który wówczas może nas wesprzeć, jest Bóg.
Taka Boża pomoc jest konieczna przede wszystkim do walki z grzechem. Bóg
wie, że jesteśmy słabi i grzeszni, a On, nasz Ojciec, bardzo nas kocha. Dlatego
posłał na świat swojego Syna, Jezusa Chrystusa, który oddając za nas życie,
uwolnił nas od grzechów i prowadzi do nieba.

PODANIE PRAWDY

Pan Jezus cierpiał, umarł na krzyżu i zmartwychwstał, aby każdy, kto tego
pragnie, był uwolniony od grzechu, czyli zbawiony.

K. zaprasza do odczytania wersetów Łk 23,39-43.

K. prosi o wyeksponowanie sceny z ukrzyżowaniem Pana Jezusa i łotrów.

K. pyta:

- Gdzie toczyła się rozmowa Pana Jezusa z łotrami?
- Dlaczego dwaj łotrzy zostali skazani na śmierć?
- Jaką różnicę dostrzegacie w zachowaniu łotrów?
- Jak na ich postawy zareagował Pan Jezus?

K. podsumowuje:

Dwaj przestępcy byli krok od wieczności, jeden z nich nie wykazał naj-
mniejszego żalu, wydawał Jezusowi polecenia i wątpił w Jego boskość. Drugi
złoczyńca, zwany też „dobrym łotrem”, upokorzył się, skarcił tamtego i prosił
o miłosierdzie. Wierzył w Jezusa, dlatego Jezus zapewnił go, że jeszcze w tym
samym dniu otrzyma zbawienie. To był pierwszy przypadek ogłoszenia kogoś
świętym. Uczynił to sam Jezus.

POGŁĘBIENIE

Święci doskonale rozumieli, jak wiele zawdzięczają Jezusowi i dlatego Jego
miłość chcieli przybliżyć światu. Pragnęli też naśladować Pana Jezusa i ofiaro-
wać się razem z Nim, aby pomóc innym w drodze do nieba.

K. opowiada:

Rajmund, późniejszy św. Maksymilian Maria, urodził się w 1894 roku jako
drugi syn Marianny i Janusza Kolbe. Był dzieckiem bardzo żywym i miał wiele
pomysłów, nie zawsze zresztą dobrych. Zdarzyło się też, że napsocił. Mama,

nie mogąc sobie z nim dać rady, powiedziała: „Oj, Mundziu, Mundziu, co z Ciebie wyrośnie?” Mundek spoważniał. Kiedy znowu zapytała, co się stało, odpowiedział: „Jak mama spytała, co ze mną będzie, modliłem się do Matki Boskiej w domu, a później w kościele, i prosiłem, żeby mi wyjawiała, co ma ze mną być. Wtedy ukazała mi się Matka Boża, pokazując mi dwie korony, białą i czerwoną, i zapytała, którą wybieram. Spytałem, co one znaczą, a Ona mi na to, że biała jest zapowiedzią zachowania czystości, zaś czerwona zapowiada męczeństwo. Odpowiedziałem Jej, że wybieram obydwie. Wtedy popatrzyła na mnie z miłością i zniknęła”.

W roku 1910 Rajmund Kolbe wstąpił do zakonu franciszkanów, gdzie otrzymał imię Maksymiliana Marii. Po rocznym nowicjacie wysłano go na studia do Rzymu. Tam ukończył seminarium duchowne i został księdzem. Uczył się dalej, uzyskując tytuł doktora filozofii, a następnie teologii. W Rzymie założył stowarzyszenie zwane Milicją Niepokalanej. Po powrocie do Polski trafił do Krakowa, a potem do Grodna. W roku 1927 założył nowy klasztor w Niepokalanowie. Tu rozpoczął wydawanie znanego do dziś czasopisma „Rycerz Niepokalanej”.

W roku 1931 wyjechał jako misjonarz do Japonii, gdzie również dzięki jego staraniom powstał drugi Niepokalanów. Z powodu choroby płuc musiał powrócić do kraju i mianowano go przełożonym w Niepokalanowie. Był to rok 1933. W roku 1941, został aresztowany przez Gestapo i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie też potem zginął w bunkrze głodowym.

K. prosi klasę o zawieszenie w widocznym miejscu podobizny św. Maksymiliana. Jego życiorys można poszerzyć o następującą relację:

„Oświęcim 1941 roku.

Z obozu koncentracyjnego uciekł więzień. Wieczorem komendant obozu Fritsch staje przed więźniami.

– Uciekinier nie został złapany – ryczy. – Dziesięciu z was umrze za niego w bunkrze głodowym.

Podchodzi do pierwszego szeregu i rzuca każdemu w twarz ostre spojrzenie. W końcu podnosi rękę, wskazuje palcem:

– Ten!

Blady jak płótno mężczyzna występuje z szeregu.

– Ten i ten, i ten...

Dziesięciu. Dziesięciu skazanych na śmierć. Jeden z nich szlocha:

– Och, moja biedna żona, moje dzieci!

Nagle dzieje się coś nieoczekiwanego. Jeden z więźniów występuje z szeregu i staje przed Fritschem. Lagerführer chwyta za swój pistolet.

– Stać! Czego ta polska świnia chce ode mnie?!

Więzień odpowiada ze spokojem:

– Chciałbym umrzeć zamiast tego skazanego!

– Kim jesteś?

Odpowiedź jest krótka:

– Księdzem katolickim.

Chwila milczenia. W końcu Fritsch decyduje ochryplym głosem:

– Dobrze! Idź z nimi!

Tak zmarł franciszkanin, Maksymilian Kolbe, mając dopiero 47 lat. Człowiek, który chciał przeorać świat miłością. On wiedział, że «nikt nie ma większej miłości, jak ten, co życie swe daje za brata swego»”.

(P. Lefevre, Jak zmienić swe życie?, s. 88-89)

K. pyta:

– Dlaczego św. Maksymilian tak postąpił?

Miłość wymaga ofiary, która nie cofa się nawet przed śmiercią. Dzięki ofierze św. Maksymiliana inny więzień, Franciszek Gajowniczek, mógł dalej żyć. Doczekał końca wojny i wrócił do swojej rodziny. Bohaterstwo św. Maksymiliana uratowało mu życie i sprawiło jego bliskim ogromną radość.

ZASTOSOWANIE

Pan Jezus swą męką, śmiercią i zmartwychwstaniem dokonał zbawienia i powrócił do Ojca. Na ziemi pozostawił nam swój Kościół, a w nim sakramenty, przez które ciągle nas uświęca i zbawia.

K. poleca dzieciom zawieszenie na tablicy plansz z nazwami sakramentów.

K. pyta:

– W których sakramentach Pan Jezus uwalnia nas z grzechu?

– Przez które sakramenty nas uświęca?

Pomyśl:

– Jak często dziękujesz Panu Jezusowi za zbawienie?

– Czy masz odwagę przyznać się do popełnionego grzechu?

– Jak często przychodzisz po Chrystusowe przebaczenie w sakramencie pokuty?

– Jak przygotowujesz się do spowiedzi?

Jeden ochotnik może przyjąć na siebie rolę „dobrego łotra” i opowiedzieć o spotkaniu z Jezusem lub siedząc naprzeciw grupy, odpowiada na pytania kolegów, np.:

– Jak się czułeś jako dobry łotr w oczekiwaniu na odpowiedź Jezusa?

– Co czułeś, gdy Jezus ci przebaczył?

K. proponuje chwilę skupienia, w której uczniowie przepraszają za swoje grzechy.

Następnie zaprasza do modlitwy przy krzyżu.

Podziękujmy Panu Jezusowi za ofiarowane nam zbawienie: „Kłaniamy Ci się, Panie Jezu Chryste i błogosławimy Tobie, żeś przez krzyż i mękę swoją świat odkupił raczył”.

Św. Maksymilianie, módl się za nami.

ZAKOŃCZENIE

K. zadaje i wyjaśnia pracę domową (zeszyt ćwiczeń).

K. zaprasza do wspólnego śpiewu („Jezus daje nam zbawienie”).

13. JEZUS JEST NASZYM DOBRYM PASTERZEM

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że Pan Jezus troszczy się o każdego człowieka.
- ✓ Kształtowanie postawy posłuszeństwa Chrystusowi, Kościołowi i jego pasterzom.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń pamięta treść perykopy o zaginionej owcy (Łk 15,3-7)
- rozumie, że Jezus troszczy się o każdego grzesznika.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi określić sytuację duchowego zagubienia, grzechu
- potrafi zaśpiewać wybraną pieśń o Jezusie dobrym Pasterzu.

Postawy:

- Uczeń wyraża zaufanie do Jezusa, który z miłością poszukuje ludzi uwikłanych w grzech
- pozwala się znaleźć Jezusowi, wraca do Niego po każdym odejściu.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, praca z obrazami, bibliodrama, rysunek, śpiew.

Środki dydaktyczne: Pismo św., świeca, obraz przedstawiający Pana Jezusa - dobrego Pasterza, strój pasterski z laską, nagranie piosenki „Pan jest Pasterzem moim”.

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita uczniów i przygotowuje do modlitwy.

Ciesząc się, że Pan Jezus jest naszym Zbawicielem, podziękujmy Mu śpiewem piosenki „Jezus daje nam zbawienie”.

K. sprawdza pracę domową. Potem opowiada o swoim zagubieniu (jeśli takie przeżył np. w lesie, na szlaku turystycznym, w obcym mieście) lub o pomocy, jakiej udzielał zagubionemu turyście w odnalezieniu właściwej drogi. Zachęca też dzieci, aby podzieliły się podobnymi przeżyciami. Może zaproponować psychodramę, w której uczniowie przedstawią swoje doświadczenie zagubienia, poszukiwania drogi i odnalezienia.

PODANIE PRAWDY

K. opowiada przypowieść o zaginionej owcy. Następnie zaprasza do uroczystego odczytania tekstu biblijnego Łk 15,3-7.

- Ile owiec miał pasterz?

- Co się stało z jedną owcą?
- Co pasterz zrobił?
- Co czuł, gdy znalazł tę zabłąkaną?

POGŁĘBIENIE

K. proponuje bibliodramę do tekstu Łk 15,3-7.

Jednego z uczniów przebiera za pasterza, innym przydziela rolę owiec. Zaginioną owcę powinna odegrać osoba zgłoszona na ochotnika. Uczniowie przedstawiają scenę z przypowieści parafrazując tekst zgodnie z tym, jak go przeżywają.

Po przedstawieniu K. prosi uczniów o wypowiedzi stawiając pytania:

- Co czuła owca, która oddaliła się od stada?
- Co czuł pasterz, gdy spostrzegł brak jednej owcy?
- Co myślały pozostałe owce, gdy pasterz szukał zaginionej?
- Co wszyscy odczuli, gdy całe stado znów było w komplecie?

K. umieszcza na tablicy obraz Jezusa–dobrego Pasterza, po czym stawia pytania:

- Kto jest naszym dobrym Pasterzem?
- Kiedy my odchodzimy od Jezusa?
- Jak postępuje Pan Jezus, gdy się zgubimy – odejdziemy od Niego?

K. przeprowadza syntezę:

Smutno jest gdy zagubi się owieczka, ale jeszcze gorzej, gdy zagubi się człowiek i żyje w grzechu. Jednak Bóg nawet wtedy nie przestaje nas kochać. W Jego oczach wciąż jesteśmy bardzo cenni. Dlatego poszukuje drogi do naszych serc. Pan Jezus nam w tym pomaga. On pozostał wśród nas w sakramentach świętych i dzięki Niemu możemy zawsze odnaleźć drogę powrotu do Boga.

ZASTOSOWANIE

K. opowiada:

Dawid chodził do klasy I, a chociaż był zdolny, uczył się słabo. Na lekcjach nie uważał, a nawet utrudniał ich przebieg; chodził po klasie, dokuczał innym, krzyczał, czołgał się pod ławkami, przewracał, co się dało. Robił wszystko, żeby zwrócić na siebie uwagę, i żeby było śmieszniej. Nie pomagały prośby, ani groźby, nie pomagało wzywianie rodziców. Reszta klasy przestała już na niego reagować śmiechem. Zdarzało się to tak często, że wszyscy mieli dość i byli niewymownie szczęśliwi, gdy przypadkiem Dawida nie było w szkole. Dawid jednak rzadko nie przychodził na lekcje i po staremu dawał się wszystkim we znaki. Nauczycielka miała ochotę wyrzucić go z klasy, wiedziała jednak, że nie jest to najlepsze wyjście. Pewnego dnia, tracąc cierpliwość, podeszła do niego, nie wiedząc co z nim zrobić. Gdy wyciągnęła ręce w jego stronę, przestraszył

się, a ona przytuliła go mocno i zawołała: „Dawid, kocham cię! Dlaczego nam tak przeszkadzasz?” Natychmiast dało się odczuć, że wychodzi z niego cała agresja. To wydarzenie wiele zmieniło w jego życiu.

K. zadaje pytania:

- Kto był w klasie „zagubioną owcą”?
- Co wpłynęło na zmianę w postępowaniu Dawida?
- Kto zawsze nas kocha i opiekuje się nami?

Śpiew „Pan jest Pasterzem moim”.

Pan Jezus, nasz dobry Pasterz, nigdy nas nie opuszcza. Zawsze jest blisko i opiekuje się nami. Zna nas wszystkich po imieniu. Troszczy się, by nam niczego nie brakowało. Dla nas założył swoją owczarnię – Kościół, nad którym opiekę powierzył św. Piotrowi, w wypowiedzianych do niego słowach: „Paś owce moje, paś baranki moje”. Następcą św. Piotra jest papież. Współczesny Piotr nosi imię Benedykta XVI. Jego poprzednik, Jan Paweł II, był Polakiem. W pasterzowaniu pomagają papieżowi i Jezusowi nasi rodzice, biskupi, kapłani, katecheci, wychowawcy i nauczyciele. Dlatego o nich pamiętamy i za nich się modlimy.

Pomyśl:

Od chrztu św. należysz do owczarni Pana Jezusa. Jezus kocha cię i powierza opiece kochających cię ludzi.

- Jak słuchasz swoich pasterzy w parafii, w szkole, w domu?
- Jak wykonujesz ich polecenia?
- Jak często modlisz się za nich?

K. ogłasza moment ciszy na osobistą modlitwę do Pana Jezusa, dobrego Pasterza.

Można ją zakończyć śpiewem piosenki o dobrym Pasterzu.

ZAKOŃCZENIE

K. zadaje i wyjaśnia pracę domową.

Modlitwa spontaniczna w intencjach wynikających z przedmiotu katechezy.

Spis treści

I

Bóg kocha ludzi

1. Obecność Boga w świecie, w kościele i na katechezie	8
2. Pismo św. księgą o miłości Boga do ludzi	11
3. Przed narodzeniem Pana Jezusa – Stary Testament	16
4. Radosna Nowina o Panu Jezusie – Nowy Testament	20
5. Jak posługiwać się Pismem świętym	23
6. Człowiek obrazem Boga	27
7. Grzech – nieposłuszeństwo człowieka wobec Boga	30
8. Bóg poszukuje tych, którzy zblądzili	34
9. Grzech niszczy przyjaźń między ludźmi	38
10. Bóg ocala sprawiedliwych – Noe	41
11. Grzech ludzkiej pychy – Wieża Babel	44
12. Pan Jezus ofiaruje się za nasze grzechy	47
13. Jezus jest naszym Dobrym Pasterzem	52

NOTATKI

II

BÓG OPIEKUJE SIĘ LUDŹMI

„Bóg jest Bogiem ojców; Tym, który wzywał i prowadził patriarchów w ich wędrówkach. Jest Bogiem wiernym i współczującym, który pamięta o nich i o swoich obietnicach; przychodzi, by wyzwolić ich potomków z niewoli. Jest Bogiem, który ponad czasem i przestrzenią może i chce to urzeczywistnić oraz posłuży się swoją wszechmocą w spełnieniu tego zamysłu”.

(KKK 205)

14. ABRAHAM SŁUCHA BOGA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że sumienie to głos Boga w człowieku.
- ✓ Troska o wrażliwość sumienia.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że sumienie to zdolność słuchania głosu Boga
- wymieni Boże obietnice dane Abrahamowi.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi uzasadnić, dlaczego Abraham jest wzorem zaufania Bogu
- przejawia umiejętność czynienia codziennego rachunku sumienia.

Postawy:

- Uczeń wykazuje wrażliwość sumienia
- wyraża chęć pracy nad swoim postępowaniem przez codzienny rachunek sumienia.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, medytacja obrazu, opowiadanie, schematyczne przedstawienie treści, modlitwa przeproszenia, krzyżówka.

Środki dydaktyczne: obraz z wizerunkiem modlącego się Abrahama, napisy: „sumienie”, „zło, tego unikaj”, „dobro, to czyń”.

WPROWADZENIE

K. nawiązuje do ostatnich katechez i przypomina prawdę o Bogu, który roztacza opiekę nad ludźmi czyniącymi dobro.

- Dlaczego Boga nazywamy sprawiedliwym?
- Czym Bóg chce obdarzyć każdego człowieka? (szczęściem)
- Skąd ludzie wiedzą, co jest dobre, a co złe?
- Skąd wiadomo, jak należy postępować?

Dzieci wypowiadają się na ten temat. Należy podkreślić wypowiedzi ukazujące wewnętrzny głos, który nam „podpowiada”, co jest dobre, a co złe, lub co można w danej chwili uczynić, a czego uniknąć (sumienie).

Sumienie to wewnętrzny głos w człowieku. Bóg przez sumienie upomina, mówi do nas, co mamy robić, jak postępować i czego unikać.

K. umieszcza na tablicy napis „sumienie”.

PODANIE PRAWDY

K. wprowadza w treść wydarzenia biblijnego:

Za chwilę poznamy osobę, która zawsze słuchała głosu Pana Boga. Tą osobą był Abraham. Początkowo nazywał się Abram. Potem Bóg zmienił mu imię. W czasie modlitwy Abraham nie tylko mówił do Boga, ale i słuchał tego, co Bóg mówił do niego.

Odczytanie tekstu biblijnego (Rdz 12,1-7 – podręcznik ucznia).

K. poleca zawieszenie obrazu z modlącym się Abrahamem i po chwili ciszy pyta:

- Czym się odznaczał Abraham? (słuchał Boga)
- Jakie polecenie otrzymał od Pana Boga?
- Dlaczego było to trudne zadanie?
(nie znał drogi, miał swój dom, był bezdzietny)
- Jak postąpił Abraham? (zgodnie z głosem sumienia)
- Co otrzymał w nagrodę? (obietnicę błogosławieństwa)

K. poleca uczniom przeczytać słowa obietnicy danej Abrahamowi:

„Twojemu potomstwu oddaję tę właśnie ziemię”.

Były to słowa obietnicy, w której Bóg zapewnił Abrahama, że będzie panem ziemi obiecanej przez Boga, że będzie szczęśliwy i radosny, że urodzi mu się syn.

POGŁĘBIENIE

- Dlaczego Abraham podobał się Bogu? (był posłuszny, wierzył Bogu)
- Gdzie Abraham słyszał głos Boży? (w sumieniu)
- Czego Abraham może nas nauczyć? (zaufania Bogu)

Obietnice dane Abrahamowi spełniły się. Abraham z całą rodziną osiedlił się w Kanaanie, w ziemi obiecanej przez Boga. Wkrótce urodził mu się syn.

- Jak dziś możemy naśladować Abrahama?

K. może opowiedzieć bajkę o królownie i kwiatku, który zakwitł, gdy jego właściciel czynił dobro.

„Za siedmioma górami żyła królowna – jedyna następczyni tronu, która była taka zła, jak piękna. A była bardzo piękna. Nie było dnia, żeby komuś nie zrobiła jakiejś krzywdy. Była nieznośna dla swojego otoczenia, nieposłuszna wobec swoich rodziców, dokuczwała ludziom pracującym w pałacu. Od samego rana zaraz po budzeniu dokuczwała ubierającym ją dziewczętom. Przy śniadaniu grymasiła, nie chciała jeść, przeciągała posiłek w nieskończoność. Była arogancka wobec nauczycieli, którzy przychodzili, by ją uczyć. Przy obiedzie dochodziło do awantur. Potrafiła rzucać talerzami, wytrącić tacę z posiłkiem, a nawet ściągnąć obrus ze stołu wraz z zastawą. Po południu nie chciało jej się odrabiać lekcji. Nie miała żadnych przyjaciół, wszyscy bali się jej złości. Jedno, co naprawdę kochała, to kwiaty: plewiła grządki, przycinała gałązki, okopywała. Niektórzy mówili, że nawet rozmawia z kwiatami.

W tej królownie zakochał się pewien królewicz. Gdy dowiedział się o niej całej prawdy – chciał jej pomóc, by się zmieniła. Udał się do jej pałacu jako ogrodnik. Pracował bardzo ciężko w ogrodzie, a królowna jeszcze mu tę pracę utrudniała. Kiedyś kazała mu wrywać pokrzywy gołymi rękami. Innym razem, gdy było zimno – wejść do wody i zerwać dla niej lilie wodne. Księżę zachorował. Księżniczka, zła, że go nie ma w pracy, poszła do jego pokoiku. Zobaczyła tam dziwny kwiat, którego dotąd nie знаła. Kwiat ten zakwitł w nocy przy człowieku, który cały dzień był dobry. Królowna, nie pytając chorego królewicza-ogrodnika, zabrała kwiat i czekała całą noc – kwiat nie zakwitł. Zrobiła awanturę królewiczowi, bo myślała, że ją okłamał, że ten kwiat wcale nie kwitnie. Jednak on zapewnił ją, że kwitnie i że przy nim zakwitł już wiele razy.

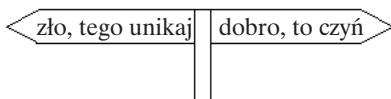
Postanowiła tego dnia, że będzie idealna. Odkąd wróciła do swego pokoju, była dobra dla wszystkich. Wszyscy się dziwili, myśleli, że jest chora, tylko ona wiedziała o swoim sekrecie. Niecierpliwie czekała wieczoru. W nocy kwiat zakwitł. Nawet usłyszała delikatną muzykę. Kwiat śpiewał, równocześnie promienie światła wychodzące z kwiatu napełniły cały pokój. Królowna była szczęśliwa jak nigdy dotąd”.

(Ks. M. Maliński, „Jest taki kwiat”, w: Opowiadania o nadziei, Poznań 1983, s. 39-45)

- Dlaczego pierwszej nocy kwiat nie zakwitł?
- Dlaczego zakwitł drugiej nocy?
- U kogo z nas może zakwitnąć taki kwiat?
- Co jest tym kwiatem w życiu każdego z nas? (sumienie)

Sumienie mówi nam, co jest dobre i co powinniśmy czynić, oraz co jest złe i czego powinniśmy unikać.

K. dołącza do symbolu „sumienia” dwa drogowskazy:

ZASTOSOWANIE

Odwołując się do doświadczeń uczniów, K. pyta, jak oni reagują na wewnętrzny głos, i prosi, by zastanowili się:

- jak postępowali przez cały wczorajszy dzień
- jak słuchali wypowiedzi sumienia.

Modlitwa przebłagalna (piosenką „Przepraszam Cię, Boże skrzywdzony w człowieku”).

ZAKOŃCZENIE

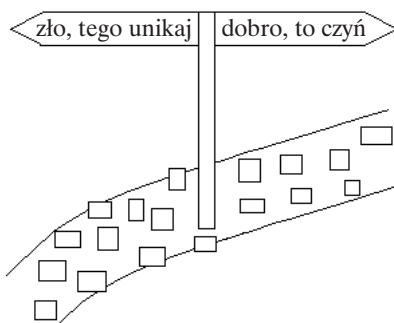
K. może również rozdać uczniom krzyżówkę (teczka pomocy), którą wkleją do zeszytów lub wpiszą do nich jej rozwiązanie.

Zapis do zeszytu:

Temat: Abraham słucha Boga.

1. Sumienie to głos Boga, który zachęca do dobra, a ostrzega przed złem.
2. Pan Bóg dał ludziom sumienie, aby odróżniali dobro od zła.

Uczniowie przenoszą schemat z tablicy do zeszytów, dorysowując kwadraty na rysunku przedstawiającym drogę.

Praca domowa:

Codziennie wieczorem dokonaj oceny swojego postępowania i w zależności od tego, jak ona wypadnie, pokoloruj odpowiedni kwadracik.

15. ABRAHAM WYPEŁNIA TRUDNE POLECENIE BOGA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie postawy Abrahama w sytuacji trudnego wyboru.
- ✓ Słuchanie i wypełnianie trudnych poleceń Bożych.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że Bóg oczekuje posłuszeństwa człowieka także w trudnych sytuacjach
- rozumie, że zaufanie Bogu pomaga w podejmowaniu właściwych decyzji.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć o składaniu ofiary przez Abrahama (Rdz 22,1-12)
- potrafi scharakteryzować postawę Abrahama w sytuacji trudnego wyboru.

Postawy:

- Uczeń wykazuje postawę słuchania i wypełniania trudnych poleceń Boga
- wykazuje postawę posłuszeństwa wobec Boga.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego ubogacona obrazami, opowiadanie, modlitwa, rebus - labirynt.

Środki dydaktyczne: obrazy do tekstu biblijnego.

WPROWADZENIE

Modlitwa: akt ufności.

K. przypomina postać Abrahama, podkreślając jego posłuszeństwo wobec Boga.

- Jakie polecenie Abraham otrzymał od Boga?
- Dlaczego było ono trudne?
- Jak postąpił Abraham?
- Co pomagało Abrahamowi poznać głos Boga?
- Dlaczego mamy słuchać głosu sumienia?

Dziś będziemy mówić o trudnych poleceniach, jakie często powierza nam Pan Bóg.

Odwołanie się do doświadczeń dzieci:

- Jakie trudne polecenia dają wam rodzice?
- Co jest wtedy najtrudniejsze?

PODANIE PRAWDY

Abraham przez wiele lat oczekiwał na narodzenie syna i co dzień modlił się o niego. Kiedy urodził mu się syn, Abraham był bardzo szczęśliwy i wdzięczny Panu Bogu. Nadal słuchał Boga i był Mu posłuszny. Pewnego razu Bóg dał mu bardzo trudne polecenie.

K. czyta lub opowiada dzieje Abrahama (Rdz 22,1-12), ilustrując je obrazami, i pyta:

- Czego Pan Bóg zażądał od Abrahama?
- Dlaczego to polecenie było bardzo trudne?
- Co zrobił Abraham?
- Kto przeszkodził Abrahamowi w złożeniu ofiary?
- Co Bóg powiedział wtedy do Abrahama?

K. podkreśla:

Abraham był gotowy wypełnić trudne polecenie, chociaż go to wiele kosztowało. Taką postawą okazał Bogu posłuszeństwo i miłość do końca i dlatego podobał się Bogu, a dla nas jest wzorem i przykładem. Abraham był zawsze posłuszny Bożgu, słuchał Go i wiernie wypełniał Jego wolę.

POGŁĘBIENIE

- Dlaczego posłuszeństwo Abrahama było tak wielkie?
- Czego uczy nas Abraham swoją postawą?

ZASTOSOWANIE

K., przechodząc do doświadczeń uczniów, prowadzi rozmowę na temat wypełniania trudnych poleceń, akcentuje radość z posłuszeństwa i umiejętność słuchania wewnętrznego głosu (np. wesołe miasteczko czy wizyta u babci). K. opowiada:

Basia miała chorą babcię, którą razem z rodzicami chętnie odwiedzała. Babcia cieszyła się ogromnie z tych wizyt. Kiedyś do tej miejscowości przyjechały kolorowe wozy wesołego miasteczka, które miało być czynne tylko jeden dzień. Basia koniecznie chciała zobaczyć nowe karuzele i gabinety z lustrami. Po południu wybierała się tam w towarzystwie koleżanki. Poprosiła więc mamę o pieniądze. Ale mama przypomniała jej, że to jest dzień, w którym zawsze odwiedzają babcię i dziś po lekcjach również tam jadą.

– Ja nie pojedę! – stwierdza mocno Basia.

– Jak to? – pyta mama. – Babcia bardzo czeka na ciebie i cieszy się, gdy do niej przychodzisz.

Basia odeszła smutna. „Co wybrać? – myśli – Co wybrać...?”

K. zadaje pytania:

- Co Basia powinna zrobić?
- Co podpowie jej sumienie?
- Dlaczego jej decyzja była trudna?
- Kiedy dziewczynka odczuje większą radość?

Pomyśl:

- Jak wypełniasz trudne polecenia?
- Jakie postanowienia podejmiesz na najbliższy tydzień?

K. wzywa uczniów do modlitwy o wytrwałość w realizacji dobrych postanowień.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Abraham wypełnia trudne polecenie Pana Boga.

Abraham kochał Boga i był Mu posłuszny. Nawet w trudnych sytuacjach wierzył i ufał Bogu.

My także powinniśmy ufać Bogu i być Mu posłuszni.

Praca domowa:

Napisz, jak Abraham okazał Bogu, że go kocha.

16. DZIĘKCZYNIENIE SKŁADANE BOGU W OFIERZE CHLEBA I WINA – MELCHIZEDEK

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie ofiary Melchizedeka jako figury ofiary eucharystycznej.
- ✓ Postawa dziękczynienia za dary Boże.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że ofiara Melchizedeka jest figurą ofiary eucharystycznej
- wymieni, co składał w ofierze Melchizedek i co składamy podczas Mszy św.
- rozumie, że podczas składania darów chleba i wina ofiarujemy również dary duchowe.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić, kim był Melchizedek
- potrafi przyporządkować składanie Bogu ofiary i dziękczynienie do Eucharystii
- potrafi ułożyć modlitwę dziękczynną.

Postawy:

- Uczeń wykazuje postawę wdzięczności za dary Boże
- wyraża gotowość składania Panu Bogu ofiar duchowych.

Metody i formy pracy: pokaz, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, medytacja obrazu, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne: chleb, inne artykuły spożywcze, winogrona i owoce egzotyczne, obraz przedstawiający Melchizedeka i ofiarę Mszy św.

WPROWADZENIE

K. pokazuje kilka produktów spożywczych (np. chleb, konserwę, dżem) i pyta:

- Który z tych produktów jest najważniejszy?
- Dlaczego właśnie chleb?

Chleb jest podstawowym pokarmem człowieka. Można żyć bez mięsa czy dżemu, ale bez chleba jest to niemożliwe.

W czasach Abrahama chleb był także najważniejszym pokarmem. Gdy ktoś miał pod dostatkiem chleba, znaczyło to, że cieszy się Bożą opieką. Podobnie było z owocami. Rolnicy w Palestynie uprawiali wiele drzew i krzewów owocowych. Najczęściej spotykane były krzewy winne, na których rosną winogrona. Z winogron rolnicy robili wino.

K. może pokazać kilka owoców, w tym winogrona.

Każdy pokarm pochodzi od Boga i jest wyrazem Jego miłości do nas. Bóg sprawia, że świeci słońce, pada deszcz i ziemia może owocować. Dlatego na początku podziękujemy Bogu za chleb powszedni, który otrzymaliśmy od Niego.

Modlitwa: „Ojcze nasz”.

PODANIE PRAWDY

W czasach Abrahama ludzie też wiedzieli, od kogo pochodzi wszystko, co jest na ziemi. Składano więc z tych płodów ofiary, pragnąc wyrazić Bogu wdzięczność. Posłuchajcie fragmentu Pisma św. o takiej ofercie wdzięczności.

*K. czyta lub opowiada **Rdz 14** i umieszcza na tablicy wizerunek Melchizedeka składającego Bogu w darze chleb i wino.*

K. zadaje pytania pogłębiające treść:

- Skąd wracał Abraham ?
- Kto wyszedł mu na spotkanie?
- Kim był Melchizedek?
- Co ze sobą przyniósł?
- Kogo błogosławił?
- Za co błogosławił Boga?

Melchizedek przyniósł chleb i wino, aby podziękować Bogu za pomoc okazaną Abrahamowi w walce z nieprzyjaciółmi.

POGŁĘBIENIE

- Co nam przypomina ofiara Melchizedeka? (ofiary Mszy św.)

K. umieszcza na tablicy ilustrację – składanie darów podczas Mszy św.

Podobnie jak Melchizedek, my również składamy Bogu w ofierze chleb i wino.

- Kiedy to robimy?
- Kto pierwszy złożył te dary w ofierze? (Chrystus)

Podczas każdej Mszy św. składamy na ołtarzu chleb i wino, aby wyrazić wdzięczność Panu Bogu. Chcemy Mu dziękować za pożywienie i za dobrych ludzi – rodziców, kolegów, koleżanki. Chcemy Mu też dziękować za to, że możemy się uczyć i odpoczywać. Czynimy to razem z Jezusem. Eucharystia znaczy „dziękczynienie”.

K. prosi o odczytanie z podręcznika ucznia modlitwy na złożenie darów na ołtarzu.

- Za co błogosławimy Boga?
- Czym jest chleb (wino)?
- Dlaczego składamy je Bogu w ofierze?

Ofiara Melchizedeka zapowiadała więc ofiarę, jaką w przyszłości miał złożyć Chrystus, a następnie cały Kościół.

ZASTOSOWANIE

- Jak powinniśmy przeżywać każdą Mszę św.?
- Co możemy ofiarować Bogu wraz z chlebem i winem?

W miarę potrzeby K. zwraca uwagę na udział we Mszy św., zaangażowanie uczniów, poczucie wdzięczności, świadomość bliskości Boga.

K. zachęca do modlitwy „Błogosławiony jesteś...”

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Dziękczynienie składane Bogu w ofierze chleba i wina – Melchizedek.

Melchizedek złożył w ofierze chleb i wino, by podziękować Bogu za pomoc i opiekę.

My także doświadczamy Bożej pomocy. Naszym dziękczynieniem jest każda Msza św., w której również ofiarujemy chleb i wino.

Praca domowa:

Napisz na kartce, za co chciałbyś podziękować Panu Bogu.

Kartki mogą być zabrane w niedzielę na Mszę św. i przyniesione w procesji z darami na ołtarz lub przeczytane w czasie dziękczynienia.

Uwaga: Kontynuacją katechezy powinna być niedzielna Eucharystia i czynny w niej udział.

*W celu przygotowania do następnej katechezy K. rozdaje uczniom tekst **Rdz 37,1-36** (teczka pomocy) i poleca zapoznać się z nim.*

17. BÓG OPIEKUJE SIĘ JÓZEFEM, SYNEM JAKUBA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie historii Józefa sprzedanego do Egiptu.
- ✓ Ufność Bogu i gotowość pełnienia Jego woli.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni etapy życia Józefa
- określi, kim był faraon
- wymieni łaski, jakimi obdarował Bóg Józefa
- rozumie, że Bóg nagradza zaufanie i wierność.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć historię Józefa, syna Jakuba
- potrafi scharakteryzować troskę i opiekę Boga nad Józefem
- potrafi scharakteryzować postawę Józefa wobec Boga
- potrafi ocenić różne formy opieki ludzkiej jako przejaw troski Boga.

Postawy:

- Uczeń szuka pomocy u Boga w trudnych sytuacjach
- angażuje się w pełnienie woli Boga.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, praca z ilustracjami, modlitwa, rebus.

Środki dydaktyczne: obraz: Józef jako egipski dostojnik, ilustracje do tekstu.

WPROWADZENIE

Dzisiejszą modlitwą obejmujemy całą naszą najbliższą rodzinę. Niech każdy w chwili skupienia pomyśli o wszystkich w swoim domu.

Modlitwa: „Pod Twą obronę, Ojcze na niebie” (podręcznik ucznia).

Dzieci wypowiadają się na temat rodziny, rodzeństwa, wzajemnego okazywania sobie miłości, szczególnie wobec najmłodszych.

Następnie K., powołując się na tekst Rdz 37, 1-36, z którym dzieci miały zapoznać się w domu, rozmawia z nimi o rodzinie Jakuba, eksponując relacje między Józefem i jego braćmi.

K. wprowadza w nowy temat:

Dziś poznamy, jak Bóg opiekował się Józefem w Egipcie. Kiedy kupcy zaprowadzili Józefa do Egiptu, sprzedali go urzędnikowi faraona, Potifarowi. Bóg jednak nie opuścił Józefa, lecz obdarzył go wieloma swoimi darami – łaskami.

Józef pracował u Potifara. Był uczciwy i dobry. Nie zgodził się na czyny, do których chciała go nakłonić żona Potifara. Niesłusznie oskarżony, został skazany na więzienie, w którym przebywali królewscy więźniowie.

W dwa lata później faraon miał sen...

PODANIE PRAWDY

K. opowiada kolejne wydarzenia według Rdz 41,1-57:

1. Sen faraona.
2. Józef proroczo wyjaśnia sen.
3. Wywyższenie Józefa.
4. Mądrość Józefa w gospodarowaniu Egiptem.

K. zawiesza na tablicy ilustracje i zadaje pytania lub tworzy film dramowy. Każda para uczniów otrzymuje kartkę z bloku, na której ma narysować konkretną scenę z życia Józefa. Po skończeniu tego zadania K. łączy rysunki, tworząc „film”. Po połączeniu wszystkich rysunków następuje „projekcja” filmu w zrobionym (z tektury) przez K. „telewizorku”. Film przewija dwóch uczniów, a pozostali omawiają każdą z scen.

- Co się stało z Józefem po przybyciu do Egiptu?
- Co Bóg we śnie powiedział faraonowi?
- Kto zrozumiał i wyjaśnił sen faraona?
- Co zapowiadał sen faraona?
- Jak faraon wynagrodził Józefa?
- Jakim zarządcą był Józef?

POGŁĘBIENIE

K. poleca uczniom zastanowić się i zapisać na tablicy, czym Bóg obdarował Józefa.

- Jak Bóg opiekował się Józefem, który modlił się do Niego?
- Czym Bóg go obdarował?
(przychyłość faraona, dar mądrości, zaszczytne stanowisko)

K. poleca zapisać na tablicy odpowiedzi na ostatnie pytanie.

ZASTOSOWANIE

Bóg odpowiedział na ufną modlitwę Józefa troską o niego i opieką nad nim. Dziś podobnie Bóg odpowiada każdemu z nas, gdyż jesteśmy Jego dziećmi. Bóg nam pomaga nami się opiekuje.

- Przez kogo Bóg opiekuje się nami?
(rodzice, nauczyciele, lekarze itp.)
- Co otrzymujemy przez tę formę opieki?

K. kieruje wypowiedziami dzieci, zwracając uwagę na to, co otrzymują od innych (np. pożywienie, dom, możliwość zdobywania wiedzy, sprawność, zdrowie).

My też możemy być darem Boga dla innych.

– Kim możemy się opiekować?

– Komu możemy podziękować za troskę, przez którą Bóg troszczy się o nas?

Uczniowie wymieniają osoby, powtarzając po każdym z przykładów wezwanie: „Dzięki, o Boże Ojczy, składamy dzięki za miłość Twoją”.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg opiekuje się Józefem.

Bóg obdarzył Józefa różnymi darami, dzięki którym stał się on zarządcą Egiptu.

Bóg opiekuje się każdym człowiekiem, który Mu ufa.

Praca domowa:

1. Przedstaw w postaci kilku klatek filmowych życie Józefa.
2. Wykonaj ilustrację do snów faraona.

18. JÓZEF PRZEBACZA SWOIM BRACIOM

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Zapoznanie się z opisem spotkania Józefa z braćmi.
- ✓ Kształtowanie postawy przebaczenia i dzielenia się.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie istotę przebaczenia
- rozumie, że Bóg potrafi przemienić zło w dobro.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć spotkanie Józefa z braćmi
- potrafi wykazać różnice między postawą Józefa a postawą braci.

Postawy:

- Uczeń wyraża gotowość przebaczenia
- wyraża postawę odpowiedzialności za los drugiego człowieka poprzez dzielenie się tym co ma.

Metody i formy pracy: pogadanka, praca w grupach, analiza tekstu biblijnego, drama, refleksja, krzyżówka.

Środki dydaktyczne: obraz – Józef z braćmi.

WPROWADZENIE

Modlitwa: „Ojciec nasz”.

K. sprawdza pracę domową i przypomina treść poprzedniej katechezy:

- Gdzie przebywał Józef? (w Egipcie)
- Jak nazywał się władca Egiptu? (faraon)
- Co śniło się faraonowi?
- Jak Józef wytłumaczył sen faraona?

Przez siedem lat w Egipcie był wyjątkowy urodzaj. Józef magazynował zboże w spichrzach; podobnie owoce i warzywa. Potem nastąpiła susza nie tylko w Egipcie, ale także w innych krajach, między innymi w kraju, gdzie mieszkali bracia Józefa. Kiedy rodzina Józefa zużyła już swoje zapasy, bracia udali się do Egiptu, by nie umrzeć z głodu.

PODANIE PRAWDY

Na podstawie Rdz 42,1-3.5-6.8; 45,1-9 K. opowiada o spotkaniu Józefa z braćmi, zawiesza na tablicy obraz i zadaje pytania:

- Dlaczego bracia Józefa udali się do Egiptu?

- Kim był Józef na dworze faraona?
- Jak Józef przyjął swoich braci?
- Dlaczego Józef pierwszy zaproponował przebaczenie?

POGŁĘBIENIE

- Jaki okazał się Józef dla braci? (przebaczący i hojny)
- Jakiej postawy uczy nas Józef?

Józef nie czekał, aby bracia go przeprosili za wyrządzoną krzywdę, ale sam pierwszy chciał się pojednać. Dał przez to dowód, że nie ma do nich żalu i dzieli się z nimi chętnie tym, co sam posiada.

Uczniowie w sześciuosobowych grupach przedstawiają dramę scenę spotkania Józefa z braćmi (przebaczenie i pojednanie). K. daje im wcześniej ok. 5 min. na przygotowanie. Prezentację można nagrodzić brawami. Najlepszy zespół prezentuje swoją scenę na bis.

ZASTOSOWANIE

K. zadaje pytania pomocnicze do refleksji:

- Kiedy jesteśmy podobni do Józefa?
- Komu powinniśmy przebaczać w pierwszej kolejności? (najbliższym)

K. powinien podjąć problem przebaczenia wśród kolegów i koleżanek w klasie.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Józef przebacza swoim braciom.

Józef przebaczył braciom i podzielił się z nimi dobrami, które posiadał.

Praca domowa:

Napisz, jak należy przeproszać innych?

Modlitwa piosenką „Panie, przebacz nam”.

19. NARÓD IZRAELSKI W NIEWOLI EGIPSKIEJ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie sytuacji narodu izraelskiego po śmierci Józefa.
- ✓ Budzenie potrzeby wytrwałości w modlitwie.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń opíše sytuację narodu wybranego w Egipcie po śmierci Józefa
- rozumie, że Bóg wysłuchuje wszystkich modlitw lecz Jego odpowiedź może być inna niż pragnie tego człowiek.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi scharakteryzować życie niewolników w Egipcie
- potrafi opowiedzieć początek życia Mojżesza.

Postawy:

- Uczeń wykazuje postawę wytrwałości w modlitwie
- sprzeciwia się wszelkiej krzywdzie i niesprawiedliwości.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, opowiadanie, medytacja obrazu.

Środki dydaktyczne: ilustracje przedstawiające: ciężką pracę niewolnika, faraona, piramidy; obraz modlącego się człowieka.

WPROWADZENIE

Modlitwa: Pieśń „Panie, przebac nam”.

K. utrwała treści z poprzedniej katechezy i sprawdza pracę domową.

K. pyta:

- Kto z was zna bajkę o Kopciuszku?
- Dlaczego Kopciuszek musiał ciężko pracować?
- Co stało się z jego mamą?

K. wprowadza w nowy temat:

Po śmierci Józefa sytuacja potomków Izraela, zwanych Izraelitami lub Hebrajczykami, bardzo się zmieniła. Egipcjanie zmuszali ich do ciężkiej pracy. Wszyscy popadli w ciężką niewolę.

- Jak żyje niewolnik?
(ciężko pracuje, jest poza swoim krajem, zmęczony, często chory)
- Co robi niewolnik?
- Jakie prace wykonuje? (najcięższe, najbardziej niewdzięczne)
- Za czym tęskni niewolnik? (za krajem, odpoczynkiem, domem)

K. zawiesza ilustrację przedstawiającą niewolników przy pracy i kontynuuje:

PODANIE PRAWDY

W Egipcie budowano bardzo wysokie budowle, zwane piramidami (*zdjęcie piramid*), a także nowe miasta. Do budowy potrzebnych było wielu niewolników. Ludzie ci obrabiali kamienie i wyrabiali cegłę. Była to bardzo ciężka praca. Do takiej właśnie pracy faraon zmuszał Izraelitów.

K. opowiada lub czyta Wj 1,1-14.

- Jakie rozporządzenie wydał faraon?
- Jakie prace wykonywali Izraelici?
- Za czym tęsknili, wracając po pracy do domu?
(za lepszym domem, lżejszą pracą, dłuższym odpoczynkiem)
- Co mogli zrobić, żeby spełniły się ich marzenia?
- Dlaczego nie mogli tego powiedzieć faraonowi?
- Komu Izraelici mogli się zwierzyć ze swoich pragnień i kłopotów?

K. uzupełnia:

Izraelici co dzień wytrwale modlili się do Boga, mówiąc Mu o swoich kłopotach, zmęczeniu, chorobie, o kraju, w którym będą mogli odpocząć, o dniu, kiedy będą mogli wielbić Boga i składać Mu ofiary. I chociaż modlili się przez ponad dwieście lat, Bóg nie przychodził im z pomocą. Zastanawiali się więc, dlaczego Bóg nie odpowiada.

K. streszcza Wj 1,15-22; 2,1-25.

- Czego domagał się faraon od kobiet hebrajskich?
- Co zrobiła jedna z matek po urodzeniu syna?
- Kto się nim zaopiekował?
- Jakie otrzymał imię?
- Co Mojżesz zauważył wśród rodaków?
- Gdzie schronił się przed gniewem faraona?

POGŁĘBIENIE

K. czyta opowiadanie „Odpowiedź Boga” z książki Bruno Ferrero (Historie, Warszawa 1994, s. 86 –teczka pomocy).

K. zadaje pytania:

- Co było pragnieniem Andrzeja?
- Dlaczego mama nie mogła mu kupić roweru?
- Kogo prosił o rower?
- W jaki sposób to robił?

- Co stało się w Wigilię?
- Jak Bóg odpowiedział na modlitwy Andrzeja?
- Czego nauczyła nas jego postawa?
(Bóg wysłuchuje każdej modlitwy)

ZASTOSOWANIE

K. umieszcza na tablicy obraz z modlącym się człowiekiem i pyta:

- Co to znaczy być wytrwałym w modlitwie? (nie zniechęcać się)
- Jakiej modlitwy oczekiwał Bóg od Izraelitów, od Andrzeja?
- Kiedy najczęściej się modlimy?

K., może przypomnieć o obowiązku modlitwy porannej i wieczornej.

Modlimy się codziennie przynajmniej dwa razy: rano i wieczorem. Niektórzy modlą się częściej, odmawiają np. „Anioł Pański” w południe lub koronkę do Miłosierdzia Bożego o godzinie 15, która jest godziną śmierci Pana Jezusa.

Pomysł:

- Jak wygląda twoja modlitwa?
- O co chcesz wytrwale prosić Pana Boga?

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Naród izraelski w niewoli egipskiej.

Po śmierci Józefa Izraelici stali się niewolnikami Egipcjan. Pracowali ciężko i prosili Boga o pomoc.

Bóg wysłuchuje naszych prośb i zawsze na nie odpowiada, choć czasem Jego odpowiedź nie jest taka, jaką chcielibyśmy usłyszeć.

Praca domowa:

1. Andrzej modlił się wytrwale do Boga. Narysuj, jak mogły się potoczyć dalsze jego losy, gdyby modlitwa zastała wysłuchana.
2. Napisz, o co prosił Andrzej w następnych modlitwach?
3. Znajdź w prasie ilustrację przedstawiającą trudności dzisiejszych ludzi i ułóż do niej odpowiednią modlitwę.

Modlitwa: „Ojcze nasz”.

20. BÓG POWOŁUJE MOJŻESZA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Zapoznanie się z opisem powołania Mojżesza i losami jego przyjaźni z Bogiem.
- ✓ Naśladowanie Mojżesza w jego przyjaźni z Bogiem.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń pamięta i rozumie znaczenie imienia Boga „Jahwe”
- rozumie, że czynienie dobra jest okazywaniem posłuszeństwa Bogu.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać powołanie Mojżesza i losy jego przyjaźni z Bogiem
- potrafi wyjaśnić, na czym polegała przyjaźń Mojżesza z Bogiem.

Postawy:

- Uczeń wyraża chęć naśladowania Mojżesza w posłuszeństwie Bogu.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego ubogacona obrazem, śpiew.

Środki dydaktyczne: ilustracja przedstawiająca Mojżesza przy krzewie gorejącym, napis.

WPROWADZENIE

Utrwalenie wiadomości z ostatniej katechezy, sprawdzenie pracy domowej.

Modlitwa.

K. pyta:

- Kto z was ma przyjaciela?
- Kogo nazywamy przyjacielem?
- Jakie cechy powinien mieć prawdziwy przyjaciel?
- W czym pomaga przyjaciel?
- Kto może być przyjacielem Boga?
- Kiedy jesteśmy przyjaciółmi Boga?

PODANIE PRAWDY

Dzisiaj poznamy dalsze dzieje przyjaciela Boga, Mojżesza, który pochodził z narodu izraelskiego, przebywającego w niewoli u Egipcjan.

Posłuchajcie, co Pismo św. mówi o jego wyjątkowym spotkaniu z Bogiem.

K. odczytuje lub opowiada tekst Wj 3,13-14.15b (podręcznik ucznia). Zawiesza na tablicy obraz i zadaje pytania:

- Co zobaczył Mojżesz pasący owce na pustyni?
- Co niezwykłego było w płonącym krzewie?
- Kto przemówił ze środka krzewu do Mojżesza?
- Jakie polecenie Bóg dał Mojżeszowi?
- Jaka była odpowiedź Mojżesza?
- Jakie imię objawił Bóg Mojżeszowi?

K. umieszcza na tablicy napis:

JESTEM, KTÓRY JESTEM

- O czym Bóg zapewnił Mojżesza?
- Co to znaczy, że Bóg rozmawiał z Mojżeszem?

POGŁĘBIENIE

K. uzupełnia:

Bóg przedstawił swoje imię Mojżeszowi. Imię „Jestem, który Jestem”, inaczej „Jahwe”, oznacza Boga obecnego ze swoim ludem. Mojżesz przez modlitwę, dobre postępowanie, słuchanie głosu Boga, posłuszeństwo, przygotowywał się do bardzo ważnego zadania – wyzwolenia Izraelitów z niewoli egipskiej. Stał się przyjacielem Boga, chętnie słuchał Jego słów i z miłością je wypełniał. Mojżesz zrozumiał, że wiele musi zmienić w swoim życiu.

- Dlaczego Mojżesza można nazwać przyjacielem Boga.

ZASTOSOWANIE

K. pyta:

- Które z dziś żyjących osób można nazwać przyjaciółmi Boga?
- Dlaczego ci ludzie mogą podobać się Bogu?
- Pan Bóg chciałby mieć swojego przyjaciela w każdym z nas.
- Co musimy zmienić w swoim życiu, by być przyjacielem Boga.
- Jakie zadanie może nam dziś Bóg wyznaczyć?
- Kto nam pomaga w wypełnianiu tych zadań? (Jezus)

ZAKOŃCZENIE

Modlitwa piosenką „Mam Przyjaciela, który bardzo kocha”.

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg powołuje Mojżesza.

Mojżesz został wybrany i powołany przez Boga, aby wyzwolić Izraelitów z niewoli egipskiej. Bóg uczynił go swoim przyjacielem i objawił mu swoje imię: „Jestem, który Jestem”. Mojżesz słuchał słów Bożych i z miłością je wypełniał.

Praca domowa:

1. Napisz, jak okażesz Bogu, że jesteś Jego przyjacielem.
2. Narysuj Mojżesza rozmawiającego z Bogiem przy płonącym krzewie.

21. BÓG WYZWAŁA NARÓD WYBRANY Z NIEWOLI EGIPSKIEJ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie kontekstu Paschy oraz prawdy o Jezusie Chrystusie – prawdziwym Baranku paschalnym.
- ✓ Wdzięczność Panu Jezusowi za to, że wyzwala nas z niewoli grzechu.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi pojęcie „Pascha”
- rozumie, że Jezus jest prawdziwym Barankiem paschalnym
- pamięta i rozumie słowa „Oto Baranek Boży...”

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać wydarzenia związane z wyjściem Izraelitów z niewoli egipskiej
- potrafi scharakteryzować kontekst Paschy.

Postawy:

- Uczeń wyraża wdzięczność Jezusowi za to, że wyzwala nas z niewoli grzechu.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego ubogacona obrazami, modlitwa.

Środki dydaktyczne: ilustracje nocy paschalnej, napisy: „Pascha”, „Oto Baranek Boży...”

WPROWADZENIE

K. przypomina treść poprzednich katechez i pyta:

- Kogo Bóg powołał na przywódcę Izraelitów?
- Co Bóg powiedział Mojżeszowi o sobie?
- Jakie polecenie otrzymał Mojżesz od Boga?

Dzisiaj dowiemy się, jak Mojżesz wypełnił to zadanie i jak Bóg pomógł Izraelitom wyjść z niewoli egipskiej.

PODANIE PRAWDY

Mojżesz wraz ze swym bratem, Aaronem udał się do faraona, aby mu oznajmić wolę Boga. Zażądał wypuszczenia Izraelitów z niewoli. Uparty jednak faraon nie chciał się na to zgodzić. Szkoda mu było darmowej siły roboczej. Kiedy serce faraona pozostawało uparte i twarde, Bóg powiedział do Mojżesza, aby przygotował lud na wyjście z Egiptu.

*K. opowiada lub czyta Wj 12,3-8.11-14.29a-31a.51 (z Pisma św. lub podręcznika).
K. umieszcza na tablicy obraz do nocy paschalnej i przypomina jej najważniejsze momenty.*

- Co Bóg obiecał Izraelitom?
- Co miała przygotować każda rodzina izraelska?
- Jaki miał być baranek?
- Do czego miała służyć krew baranka?
- W jaki sposób przyrządzono baranka na wieczerzę?
- Jak nazywa się noc, podczas której Izraelici spożywali baranka?

K. umieszcza na tablicy napis:

PASCHA

K. wyjaśnia:

Pascha znaczy „przejście Boga”. Baranek, którego spożywano, był to baranek paschalny.

- Co stało się tej nocy w domach nie oznaczonych krwią baranka?
- Co zrobił faraon, widząc tragedię swoich poddanych?
- Co Bóg zrobił tej nocy dla swojego ludu?

Tej właśnie nocy Izrael stał się wolnym narodem.

- Co uratowało Izraelitów od śmierci w noc paschalną? (krew baranka)

POGŁĘBIENIE

- Kogo nam przypomina baranek ofiarowany przez Izraelitów?
 - Dlaczego Pana Jezusa możemy nazwać barankiem ?
 - Kto pierwszy nazwał Pana Jezusa Barankiem Bożym?
- Posłuchajcie słów św. Jana Chrzciciela, który powiedział o Jezusie:

„Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata”

K. umieszcza ten napis na tablicy.

- Jak Jan Chrzciciel nazwał Pana Jezusa?

Pana Jezusa nazywamy barankiem, ponieważ oddał za nas życie, przelał swoją krew na krzyżu, aby uwolnić nas od śmierci wiecznej.

- Jakimi słowami podczas Mszy św. wyznajemy, że Pan Jezus jest prawdziwym Barankiem Bożym?

ZASTOSOWANIE

W czasie Mszy św. przed Komunią św. kapłan ukazuje nam Ciało Pana Jezusa i mówi: „Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata. Błogosławieni, którzy zostali wezwani na ucztę Baranka”. Pochylamy wówczas głowę i mówimy: „Panie, nie jestem godzien...”

– Co oznaczają te słowa?

Pan Jezus pragnie, abyśmy często karmili się Jego Ciałem.

Podziękujmy Mu za to, że Krwią swoją uwalnia nas z niewoli szatana i ratuje przed wiecznym potępieniem. Za to, że w sakramencie pokuty oczyszcza nasze serca z grzechu.

Modlitwa pieśnią „Ta Krew z grzechu obmywa nas” (podręcznik ucznia) lub kilka wezwań z litanii do Krwi Chrystusa (można je wcześniej rozdać dzieciom).

W czasie niedzielnej Mszy św. pamiętajmy, aby podziękować Panu Jezusowi za to, że jest prawdziwym Barankiem. Ile razy myślę o tym, jak dobry jest dla mnie Pan Jezus – Baranek Boży, dziękuję Mu i cieszę się, że uwolnił mnie od śmierci wiecznej.

ZAKOŃCZENIE

K. poleca zapisać temat, notatkę i zadaje pracę domową.

22. W DRODZE KU ZIEMI OBIECANEJ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie wędrówki narodu wybranego do ziemi obiecanej.
- ✓ Okazywanie szacunku tym, którzy swoim słowem i czynem wskazują nam drogę do nieba.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że w drodze do nieba potrzebni są przewodnicy
- wymieni swoich przewodników w drodze do nieba.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać wędrówkę narodu wybranego do ziemi obiecanej
- potrafi scharakteryzować rolę Mojżesza jako przewodnika narodu wybranego.

Postawy:

- Uczeń okazuje szacunek tym, którzy swoim słowem i czynem wskazują mu drogę do nieba.

Metody i formy pracy: pokaz, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, inscenizacja, praca w grupach, rozsypanka, modlitwa spontaniczna.

Środki dydaktyczne: Pismo św., plecak, mapa, koperty z nazwami „przewodników w drodze do nieba”, plansze z napisami, zdjęcia współczesnych przewodników.

WPROWADZENIE

Modlitwa kanonem „Nie bój się, nie lękaj się, Bóg sam wystarczy”.

K. przynosi walizkę lub plecak, ewentualnie rysuje te przedmioty na tablicy, i pyta:

Wyruszam w podróż i bardzo się spieszę.

– Co powinienem koniecznie zabrać ze sobą?

Odpowiedzi zapisujemy na tablicy.

Dużo tych rzeczy. Nie powiedziałem wam, że będę szedł pieszo.

– Z czegoś muszę zrezygnować, a o czym nie mogę zapomnieć?

Skreślamy lub zmazujemy rzeczy niepotrzebne.

Doradziliście mi najpotrzebniejsze rzeczy. Jednak nie znam drogi.

– Co powinno znaleźć się w moim plecaku?

Dzisiaj dowiemy się, jak przygotowywał się do podróży lud Izraela.

K. przypomina poprzednią katechezę:

– W jakim kraju Izraelici byli niewolnikami?

- Co spowodowało, że wyszli z Egiptu?
- Kogo Bóg wybrał na ich przywódcę i przewodnika?

K. uzupełnia:

Skończyła się niewola. Izraelici z radością wyszli z ziemi egipskiej, ufając słowom Mojżesza, że Bóg poprowadzi ich do ziemi obiecanej, do rodzinnego kraju.

PODANIE PRAWDY

K. opowiada, co się wydarzyło po wyjściu z Egiptu (pościg faraona, przejście przez Morze Czerwone, na podst. Wj 12, 31-33; 14,5-15.21-31; 15,2.

- Kiedy Izraelici musieli wyruszyć w podróż?
- Kto ich prowadził?
- Co się wydarzyło nad Morzem Czerwonym?
- Kto ich uratował?
- Jak Bóg uratował Izraelitów?

Utrwalenie dokonuje się metodą inscenizacji przejścia przez Morze Czerwone. K. dzieli klasę na grupy i przydziela uczniom role: morza, Izraelitów, żołnierzy egipskich. Morze – dzieci „faluja” rękami, Izraelici – zwarta grupa, żołnierze – pościg (fale się rozstępują).

Izraelici byli bardzo wdzięczni Bogu za ratunek. Tę wdzięczność wyrazili piękną pieśnią.

K. odczytuje tekst pieśni z podręcznika ucznia. Dzieci powtarzają każdy werset.

POGŁĘBIENIE

Bóg dał Izraelitom Mojżesza za przewodnika w drodze do ziemi obiecanej. My też mamy taką ziemię obiecaną, do której wszyscy dążymy.

- Co jest naszą ziemią obiecaną? (niebo – Bóg)

K. w prawym górnym rogu tablicy pisze: „Bóg”.

Izraelici mieli przewodnika. Nam również Bóg dał przewodników w drodze do nieba – naszej ziemi obiecanej.

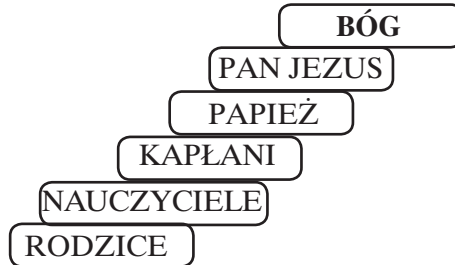
- Kto jest naszym przewodnikiem w drodze do nieba?

ZASTOSOWANIE

K. poleca uczniom sprawdzić wypowiedzi z ukrytymi w kopertach propozycjami (rozsypanka – teczka pomocy). K. rozdaje koperty, w których wyrazy bądź litery są na pojedynczych kartkach. Dzieci, pracując w grupach, odkrywają poszczególne określenia przewodników w drodze do nieba.

- Koperta 1 – PAN JEZUS
- Koperta 2 – PAPIEŻ
- Koperta 3 – BISKUPI
- Koperta 4 – KAPŁANI
- Koperta 6 – NAUCZYCIELE
- Koperta 5 – RODZICE

Dzieci odczytują głośno swoje hasła i umieszczają je na tablicy według ważności. Hasła można ilustrować przy pomocy zdjęć.

– Jak powinniśmy okazywać wdzięczność naszym przewodnikom?

Przewodnicy mają ważne zadanie i dlatego powinniśmy im pomagać, modlą się za nich.

Pomódlmy się za wszystkich naszych przewodników, prosząc Boga o zdrowie i siłę dla nich w wypełnianiu powierzonych im zadań.

Modlitwa spontaniczna w intencji przewodników wymienionych na tablicy.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: W drodze ku ziemi obiecanej.

Schemat – z tablicy.

W zeszytcie ćwiczeń uczniowie kolorują rysunek i przepisują z podręcznika Wj 15,2.

Praca domowa:

1. Narysuj przejście Izraelitów przez Morze Czerwone.
2. Wklej do zeszytu zdjęcie albo obrazek przedstawiający któregoś z naszych przewodników w drodze do nieba.

23. BÓG POSILA SWÓJ LUD W DRODZE DO ZIEMI OBIECANEJ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy na temat opieki Boga nad ludem izraelskim w drodze do ziemi obiecanej.
- ✓ Wrażliwość na dar Pana Jezusa obecnego w postaciach eucharystycznych. Szacunek dla chleba.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni przejawy troski Boga o naród wybrany w drodze do ziemi obiecanej
- pamięta obietnicę Jezusa wobec tych, którzy spożywają Jego Ciało.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć wędrówkę Izraelitów do ziemi obiecanej
- potrafi uzasadnić, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii.

Postawy:

- Uczeń wyraża wiarę w obecność Pana Jezusa w postaciach eucharystycznych
- wyraża szacunek dla chleba.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego ubogacona obrazami, opowiadanie, refleksja.

Środki dydaktyczne: Pismo św., ilustracje przedstawiające lud posilający się manną i przepiórkami, chleb, plansze.

WPROWADZENIE

K. pozdrawia uczniów, wycisza klasę i rozpoczyna modlitwę „Ojcze nasz”.

- Kto z was był na pielgrzymce?
- Dokąd ludzie pielgrzymują?
- Co jest bardzo trudne podczas pielgrzymki?

PODANIE PRAWDY

K. przypomina krótko wędrówkę ludu do ziemi obiecanej i sytuację Izraelitów, którym zabrakło pożywienia.

- Dokąd wędrowali Izraelici?
- Kto ich prowadził?
- Co utrudniało im drogę?

*K. opowiada Wj 16 lub czyta opis wędrówki do ziemi obiecanej (podręcznik ucznia).
K. umieszcza na tablicy ilustracje do opowiadania i kieruje jego analizą przy pomocy pytań:*

- Dlaczego Izraelici buntowali się przeciw Bogu?
- Na co narzekali?
- Co zrobił Mojżesz?
- Jak Bóg odpowiedział na modlitwę Mojżesza?
- W jaki sposób Bóg zaopiekował się narodem wybranym?
- Jak Mojżesz nazwał mannę?
- Dlaczego Bóg dał Izraelitom mannę na pustyni?
(by nie ustali w drodze i doszli do ziemi obiecanej)

POGŁĘBIENIE

K. podsumowuje wypowiedzi uczniów:

Bóg opiekował się narodem wybranym, żywiąc go manną. Dlatego Mojżesz, okazując wdzięczność Bogu, nazwał mannę „chlebem z nieba”.

- Co nam przypomina manna Izraelitów? (Eucharystię)
- Dlaczego manna jest zapowiedzią Eucharystii?
- Dlaczego Pan Jezus dał nam swoje Ciało na pokarm?

K. zachęca do wysłuchania „Opowieści o trzech braciach”:

„Pewna stara wieśniaczka mieszkała ze swymi trzema synami na dużym gospodarstwie. Miała wiele ziemi. Dość, by wszyscy bracia mogli żyć dostatnio. Jej synowie byli mężczyznami dobrze zbudowanymi i silnymi, ale też bardzo gwałtownymi i skorymi do kłótni. Serca mieli naprawdę dobre. Gdy matka się już postarzała, powiedzieli:

– Mamo, zrób wszystko, byś wyzdrowiała. Bo jak długo jesteś z nami, w domu panuje zgoda.

– Nie będę mogła być zawsze z wami – powiedziała ze smutkiem starszka – niedługo już trzeba mi będzie umrzeć.

– To daj nam coś, co pozwoliłoby nam zachować pokój – poprosili synowie.

Stara kobieta nie odzywała się dłuższy czas. Milczała, pogrążona w zadumie. Aż wreszcie wymyśliła. Napisała każdemu synowi osobny list. W nim wyznaczyła każdemu granice ziemi, którą winien uprawiać.

«Czy to jednak wystarczy?» – myślała – «czy mimo wszystko nie dojdzie do kłótni?»

Kobieta zastanawiała się więc dalej. I gdy tak leżała na łożu śmierci, przywołała jeszcze raz swoich synów. Gdy podeszli, wzięła bochenek chleba i drżącymi rękoma podzieliła go na trzy części.

– Jedzcie – zdążyła jeszcze wyszeptać.

Po czym zamknęła oczy i umarła. Bracia jedli matczyny chleb, mokry od łez, ściekających im po zasmuconych twarzach. A potem przykryli ciało zmarłej

matki i zaczęli przygotowywać wszystko do pogrzebu. Niewiele upłynęło czasu, a już wybuchła sprzeczka pomiędzy starszymi braćmi. Właśnie najstarszy chciał wyruszyć na swe pole, by orać, kiedy ujrzał tam pracującego brata.

– Co robisz na tym polu? – wrzasnął rozwścieczony.

– To moje pole! – odrzyknął drugi.

I doszłoby do bójk, gdyby nie przechodził nie opodal najmłodszy z braci.

– Przestańcie – powiedział – idźcie do domu i niech każdy przeczyta list, który pozostawiła mu mama. Potem spotkamy się w moim pokoju. Bracia sapali jeszcze ze złości, ale usłuchali rady i udali się do domu. Kiedy spotkali się u najmłodszego, nie patrzyli sobie w oczy. Nie chcieli nawet zasiąść do stołu, aby porozmawiać. Ich pięści pozostawały zaciśnięte. Wystarczyłaby mała iskierka, a bójka byłaby gotowa. Wtedy najmłodszy brat wyciągnął zza pazuchy jakieś zawiniątko. Kiedy odwinął chustę, ukazał się bochen chleba. Przełamał go na trzy części, dając każdemu z braci kawałek. Sam wziął trzecią część i zaczął jeść. Ociągając się, starsi bracia podnieśli chleb do ust i ugryźli mały kęs. Potem jeszcze jeden. Nagle obu zwaśnionym braciom łzy popłynęły z oczu. Przypomniała się im umierająca matka.

– A teraz raz jeszcze popatrzcie, co napisała mama – rzekł najmłodszy. Pochylili się razem nad matczynym pismem. Rzeczywiście znaleźli błąd. Jedno pole było dwa razy wymienione i przyobiecane obydwu braciom.

– Uprawiamy je tedy wspólnie – powiedzieli i wrócili do pracy. We dwa pługi szybko przeorali całe pole. Nie rozwiązali jednak tym samym wszystkich problemów. Wciąż na nowo pojawiały się okazje do ostrych waśni. Ale wtedy bracia robili zawsze to samo: zanim dochodziło do sprzeczki, zasiadali razem do stołu. I zanim zaczynali rozpatrywać sporną kwestię, łamali chleb, tak jak wobec nich uczyniła to kiedyś matka...”

(J. Osterwalder, *Opowiedz mi o Panu Bogu*, Warszawa 1993, s. 70-72)

ZASTOSOWANIE

Chleb, który spożywamy każdego dnia, jest pokarmem zaspokajającym głód. Jest znakiem obecności Boga wśród nas, który stale nam towarzyszy, troszczy się o nas i nigdy nas nie opuszcza. Jest znakiem, przez który czujemy Jego obecność, tak jak przez chleb synowie czuli obecność matki. Ponadto dodaje nam siły, byśmy wytrwali w drodze do nieba. Pan Jezus powiedział o sobie, że jest chlebem żywym i kto będzie ten chleb spożywać osiągnie życie wieczne.

K. przypina planszę ze słowami J 6,51:

**„Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba.
Jeśli kto pożywa ten chleb, będzie żył na wieki”**

– Jak Pan Jezus nazywa siebie?

- Co obiecuje wszystkim, którzy będą przyjmowali Jego Ciało?
- Jak nazywa się ta część Mszy św., w której Pan Jezus karmi nas swoim Ciałem?

K. zachęca do refleksji:

- Jak uczestniczysz w niedzielnej Mszy św.?
- Jak się do niej przygotowujesz?
- Jak często przyjmujesz Ciało Chrystusa?

K. zwraca także uwagę na wartość chleba powszedniego.

Ważny jest również szacunek do chleba, który jemy codziennie.

- Jak szanujesz chleb?
- Czy potrafisz się nim dzielić z koleżanką, kolegą?

ZAKOŃCZENIE

K. uczy pieśni „Nie mam nic, co bym mógł Tobie dać” (podręcznik ucznia).

Praca domowa:

Pomódl się za osoby, które są głodne, które pragną chleba powszedniego i chleba Eucharystii.

24. BÓG POMAGA I OPIEKUJE SIĘ LUDŹMI

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Zrozumienie, że Bóg pomaga ludziom.
- ✓ Kształtowanie postawy wytrwałej modlitwy i zaufania do Boga.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń pamięta treść perykopy biblijnej o walce Izraelitów z Amalekitami (Wj 17,8-16)
- wymieni sytuacje, w których powinien zwracać się do Boga z prośbą o pomoc
- poda przykłady współdziałania z Bogiem w czynieniu dobra.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić motywy, jakimi kieruje się Bóg pomagając ludziom
- potrafi uzasadnić potrzebę współpracy z Bogiem
- potrafi scharakteryzować postawę człowieka współdziałającego z Bogiem.

Postawy:

- Uczeń rozmawia z Bogiem o sprawach ze swego codziennego życia
- z ufnością prosi Boga o pomoc w trudnych sytuacjach
- stara się być „pomocnikiem Boga” w rozprzestrzenianiu dobra.

Metody i formy pracy: pogadanka, opowiadanie, praca z tekstem biblijnym, bibliodrama, modlitwa.

Środki dydaktyczne: Pismo św., obraz przedstawiający modlącego się Mojżesza podczas bitwy, kasetta z pieśniami: „Panie dobry jak chleb” i „Wy jesteście na ziemi światłem mym”.

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita dzieci i zaprasza je do wspólnego śpiewu „Panie dobry jak chleb”.

K. sprawdza pracę domową i przypomina treść poprzedniej katechezy pytaniami sprawdzającymi:

- Jaki związek widzicie między tą pieśnią a treścią ostatniej katechezy?
- Z czym można porównać mannę, zesłaną przez Boga Izraelitom?
- W jakim celu Pan Jezus daje nam swoje Ciało?

K. wprowadza w nowy temat.

Na Boga zawsze możemy liczyć. On kocha nas i pragnie naszego dobra, które uszczęśliwia na życie wieczne. Do czynienia dobra Bóg potrzebuje ludzi, którzy z Nim będą współpracowali.

Dziś poznamy wydarzenie, poprzez które Bóg okazał swoją życzliwość wobec narodu wybranego i jak Mojżesz Mu w tym pomógł.

K. zapowiada temat: Bóg pomaga i opiekuje się ludźmi.

PODANIE PRAWDY

K. zapisuje na tablicy i wyjaśnia kim byli Amalekici, następnie opowiada historię walki, jaką musieli stoczyć z tym plemieniem Izraelici pod wodzą Jozuego (Wj 17, 8-16; Amalekici mieszkali w północnej części Półwyspu Synajskiego, mając kontrolę nad karawanami zdążającymi do Egiptu i Arabii).

Lektura tekstu z podręczników ucznia z podziałem na role (narrator, Mojżesz, Bóg).

- Kim byli Amalekici?
- Dlaczego Amalekici napadli na Izraelitów?
- Co Mojżesz polecił Jozuemu?
- Gdzie udał się Mojżesz razem z Aaronem i Churem?
- Od czego zależał przebieg bitwy?
- Kto pomagał Mojżeszowi w trzymaniu wzniesionych rąk?
- W jaki sposób Aaron i Chur pomagali, aby ręce Mojżesza nie opadły?
- Jaki był rezultat bitwy?
- Co Mojżesz zrobił po zwycięstwie?

POGŁĘBIENIE

K. prosi o zawieszenie obrazu przedstawiającego Mojżesza modlącego się w czasie bitwy.

- Dlaczego Mojżesz w czasie walki poszedł się modlić?
- Jak można nazwać modlitwę Mojżesza?
- Dlaczego Bóg polecił zapisać to wydarzenie w księdze?

K. podsumowuje:

Amalekici wystąpili przeciw Bogu, przeciwstawili się Jego planom, dlatego musieli zostać pokonani. Było to zadanie Izraelitów. Od rezultatu bitwy zależał dalszy los narodu wybranego. Jozue i jego wojownicy mieli potężne wsparcie od Boga, ale musieli o nie usilnie prosić przez cały czas trwania bitwy. Trud modlitwy Mojżesza nie był mniejszy od trudu walki wojowników.

K. proponuje, aby uczniowie wykonali „rzeźbę” modlącego się Mojżesza. Uczeń-rzeźbiarz kształtuje sylwetki biblijnych postaci posługując się jako „materiałem” ciałami kolegów. Można przedstawić kilka wersji podtrzymywania rąk Mojżesza.

Po prezentacji K. prowadzi rozmowę o tym, co mogli odczuwać i myśleć ludzie przez cały dzień podtrzymujący ręce swego przywódcy. Od tej czynności zależał przecież przebieg i ostateczne rozstrzygnięcie bitwy.

ZASTOSOWANIE

Bóg w swojej miłości posługuje się ludźmi, i potrzebuje ludzi, aby mógł realizować swoje plany. Każdy z nas może być takim Mojżeszem, który pomaga Bogu w czynieniu dobrze.

- W jakich sytuacjach potrzebujemy Bożej pomocy?
- Jak o tę pomoc prosimy?
- Kiedy sami możemy być „pomocnikami Boga”?
- W jaki sposób wspieramy innych, gdy są w potrzebie?

Zwracamy uwagę na ogromną rolę wytrwałej modlitwy i zaufanie do Boga, który pragnie naszego dobra także w trudnych sytuacjach życia. Można posłużyć się świadectwem Waldka z podręcznika ucznia.

K. zaprasza do wspólnego śpiewu „Wy jesteście na ziemi światłem mym”.

ZAKOŃCZENIE

K. zadaje i omawia pracę domową.

1. Pomódl się za ludzi, którzy przeżywają poważne problemy.

2. Zauważ, kto w twoim otoczeniu potrzebuje pomocy i napisz, jak możesz tę pomoc zorganizować.

III

BÓG ZAWIERA PRZYMIERZE Z LUDŹMI

„Przykazania (...) wyrażają (...) konsekwencje przynależności do Boga, która została ustanowiona przez Przymierze. Życie moralne jest odpowiedzią na inicjatywę miłości Pana. Jest wyrazem wdzięczności, hołdem składanym Bogu i dziękczynieniem. Jest współdziałaniem z zamysłem, który Bóg przeprowadza w historii”.

(KKK 2062)

25. BÓG ZAWIERA PRZYMIERZE ZE SWOIM LUDEM

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie okoliczności towarzyszących przymierzu na górze Synaj i jego roli dla narodu wybranego.
- ✓ Nasza odpowiedź na dar przymierza.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi pojęcia: przymierze, przykazania, pośrednik, woła Boża
- pamięta i rozumie przykazania Boże.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać zawarcie przymierza na górze Synaj
- potrafi wyjaśnić jego znaczenie dla narodu wybranego.

Postawy:

- Uczeń prezentuje postawę miłości i wierności wobec Boga, starając się wypełniać przykazania
- w skupieniu trwa na modlitwie prośby o wierne wypełnianie woli Bożej.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, graficzne przedstawienie treści, modlitwa.

Środki dydaktyczne: Pismo św., obraz przybliżający przymierze synajskie, kartki z uproszczonym rysunkiem tablic dekalogu i tekstem przykazań dla każdego dziecka.

WPROWADZENIE

K. rozpoczyna od sprawdzenia pracy domowej. Następnie rozmawia z dziećmi o koleżeństwie lub przyjaźni i istniejących w nich układach, wymianie darów, dzieleniu się, wzajemnej pomocy.

- Po czym poznaje się kolegę?
- Jakiego kolegę nazywamy dobrym?
- Jaki kolega może być naszym przyjacielem?

K. przenosi sytuację znaną dziecku na większe społeczności i istniejące w nich: układy, spółki, umowy między firmami czy narodami, Unia Europejska. Wyjaśnia zasady tych układów, czyli wzajemnych usług i pomocy. Umowa jest aktem dwustronnym, w którym każda ze stron dobrowolnie do czegoś się zobowiązuje.

- Jakie znacie umowy między miastami lub państwami?
- Czego one dotyczą?

- Po co podpisuje się takie umowy?
- Jak pomagają sobie państwa?

PODANIE PRAWDY

W czasie kiedy żyli Izraelici, taka umowa nazywała się **przymierzem**. Przymierze zawierały między sobą narody i plemiona, zobowiązujące się do wzajemnej pomocy gospodarczej czy wojennej.

- Co by się stało, gdyby jedna ze stron nie udzieliła takiej pomocy?
(przymierze byłoby zerwane, nieważne)

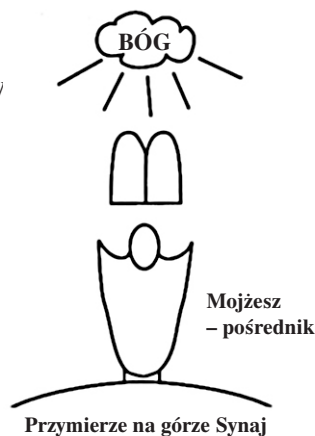
Dzisiaj dowiemy się o niezwykłym przymierzu między Bogiem a ludźmi. Pośredniczył w nim Mojżesz, dlatego nazywamy go **pośrednikiem**.

K. opowiada tekst biblijny Pwt 5,1-2.5a.c-7.11a.12.16-21a i Wj 19,7-8.

Potem poleca zawiesić na tablicy odpowiedni obraz i prosi uczniów o odczytanie opowiadania (podręcznik).

- Co wydarzyło się na górze Synaj?
- Kto rozmawiał z Bogiem w imieniu Izraelitów
- Na czym było spisane prawo przymierza?
- Kto ogłosił ludziom prawo przymierza?
- Co Bóg nakazał ludowi?
- Jaka była odpowiedź ludu?

Odpowiedzi uczniów ilustrujemy na tablicy:

POGŁĘBIENIE

Na górze Synaj Bóg przez Mojżesza zawarł przymierze ze swoim ludem. Dając przykazania, powiedział Izraelitom, co mają czynić, aby podobać się Bogu.

Dziś też Bóg mówi do człowieka i objawia mu swoją wolę przez sumienie, podpowiadając mu, co jest dobre, a co złe, ponieważ pragnie, by człowiek był szczęśliwy. Do nas też odnoszą się wszystkie przykazania, które objawiają wolę Boga i pokazują, czego On od nas oczekuje. Wypełniając je człowiek jest szczęśliwy, ponieważ żyje w przyjaźni z Bogiem, czyli w przymierzu z Nim.

ZASTOSOWANIE

- Jaka więc powinna być nasza odpowiedź na dar Bożych przykazań?

K. rozdaje dzieciom kartki z tablicami przymierza (teczka pomocy).

Po przypomnieniu wszystkich przykazań K. zachęca do modlitwy ich słowami.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg zawiera Przymierze na górze Synaj.

(mogą go również zaproponować uczniowie)

Dając ludziom przykazania, Bóg wypowiedział im, co mają robić, aby się Jemu podobać.

K. rozdaje uczniom test luk (teczka pomocy lub zeszyt ćwiczeń).

Wstaw odpowiednio wyrazy: przykazania, sumienie.

„Aby ludzie mogli łatwiej poznać i wypełniać wolę Bożą

Bóg daje *przykazania*.

O tym, co jest dobre, a co złe, mówi nam *sumienie*”.

Praca domowa:

Wklej do zeszytu obrazek z tablicami przykazań i odmawiaj je w codziennej modlitwie.

26. BÓG ZAPRASZA LUDZI DO ŻYCIA Z NIM W PRZYJAŹNI (PRZYKAZANIA BOŻE I-III)

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Pogłębione poznanie treści trzech pierwszych przykazań Bożych.
- ✓ Postawa radości i wdzięczności za zaproszenie do przyjaźni z Bogiem.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, czym jest bożek
- poda przykłady współczesnych „bożków”
- wymieni okoliczności godnego wymawiania imienia Bożego.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić, na czym polegają wymagania trzech pierwszych przykazań Bożych
- potrafi właściwie ocenić postawy i zachowania, których te przykazania dotyczą
- potrafi opisać właściwy sposób świętowania niedzieli.

Postawy:

- Uczeń wyraża wdzięczność za zaproszenie do przyjaźni z Bogiem
- z szacunkiem wymawia imię Boże
- aktywnie i w sposób pełny uczestniczy w niedzielnej Eucharystii.

Metody i formy pracy: pogadanka, opowiadanie, praca z tekstem biblijnym, praca w grupach, śpiew.

Środki dydaktyczne: Pismo św., plansza z tekstem trzech pierwszych przykazań, kartki z zadaniami, ilustracje.

WPROWADZENIE

Modlitwa trzema pierwszymi przykazaniem Bożymi.

K. pyta:

- Co w życiu jest najważniejsze?
- O co ludzie najbardziej zabiegają?
- Co chronią przed kradzieżą lub zniszczeniem?

Pewien lekarz mieszkający w niewielkim miasteczku kupił sobie nowoczesny samochód. Nikt w tej miejscowości nie miał tak drogiego auta. Lekarz twierdzi jednak, że nie jest wcale szczęśliwy: „Moje życie stało się ciągłym lękiem. Wcześniej myślałem o samochodzie, żeby go kupić, teraz ciągle zastanawiam się, czy jeszcze jest w garażu, czy już go skradziono. Nie mogę spać ani spokojnie pracować. Zajął wszystkie moje myśli”.

– Co było najważniejsze w życiu lekarza?

– Dlaczego czuł się nieszczęśliwy?

Dzisiaj powiemy sobie, co według Pana Boga powinno być w życiu najważniejsze.

K. zapisuje temat „Bóg zaprasza ludzi do życia z Nim przyjaźni”.

PODANIE PRAWDY

Izraelici znali narody, które czciły fałszywych bogów. Sporządzały one posągi lub rzeźby i oddawały im cześć. Prawdziwy Bóg chciał jednak mieszkać w sercach ludzi. Dając ludziom przykazania, część z nich zarezerwował dla siebie.

K. czyta Wj 20,3.7-8, a następnie umieszcza na tablicy planszę z tekstem trzech pierwszych przykazań.

– Ile przykazań mówi o naszym postępowaniu wobec Boga?

– Co Bóg nakazuje w pierwszym przykazaniu?

– Kiedy nie wolno wymawiać imienia Pana Boga?

– Co można robić przez sześć dni?

– Do czego Bóg zobowiązuje nas w dzień siódmy?

– Komu ma być poświęcony dzień siódmy?

K. może wyjaśnić, że szabat to święto.

POGŁĘBIENIE

Jeżeli w naszym życiu jest coś ważniejszego niż Pan Bóg, to znaczy, że staje się to dla nas bożkiem.

– Co może być bożkiem dla ludzi współczesnych?

Wypowiedzi ilustrujemy obrazami.

– Kiedy rzeczy materialne (pieniądze) stają się ważniejsze od Pana Boga?

K. może zwrócić uwagę na chęć zdobywania rzeczy materialnych. Nawet wśród uczniów ten, kto jest bogatszy, czuje się ważniejszy czy „wyższy” od innych.

– Kiedy wymawiamy imię Boga? (na modlitwie, we Mszy św.)

– Jak wymawiamy imię Boga?

– Kiedy imienia Bożego w ogóle nie powinniśmy wymawiać?

K. może zwrócić uwagę na potoczne wymawianie imienia Bożego w gniewie lub dla żartu, np. „O Jezu, jak się wystraszyłem...”

– Który dzień jest dniem świętym?

– Jak powinniśmy ten dzień święcić?

– Co przeszkadza nam w świętowaniu niedzieli?

Warto wspomnieć o niedzielnych zakupach na bazarze, w supermarkecie, odwiedzaniu giełd samochodowych czy pracy na działkach itp.

ZASTOSOWANIE

– Dlaczego Bóg przypomina nam o obowiązkach wobec Niego?

Wypełniając przykazania, jesteśmy bliżej Boga. Jednocześnie jesteśmy bardziej szczęśliwi, bo Bóg pomaga nam w codziennym życiu.

K. dzieli klasę na trzy grupy. Rozdaje im kartki z zadaniami:

Grupa 1:

– Kiedy Pan Bóg jest najważniejszy w naszym życiu?

Grupa 2:

– Kiedy wymawiamy z szacunkiem imię Boga?

Grupa 3:

– Co pomaga świętować niedzielę?

K. pomaga uczniom tworzyć zapis na tablicy:

W moim życiu:

– kocham Boga

– mówię o Nim

Imię Boga wymawiam:

– na modlitwie

– we Mszy św.

– na katechezie

W niedzielę:

– idę na Mszę św.

– odpoczywam

– rozmawiam z rodzicami

K. może wykorzystać rysunki z zadaniem (teczka pomocy).

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg zaprasza ludzi do przyjaźni z sobą.

Uczniowie przepisują tekst z tablicy lub wklejają kartki z zadaniem.

Praca domowa:

Wpisz, jakimi imionami nazywamy Boga.

Modlitwa pieśnią „Kocham Ciebie, Jezu”.

27. BÓG WZYWA LUDZI DO DOBREGO POSTĘPOWANIA (PRZYKAZANIA BOŻE IV–X)

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Pogłębione poznanie treści przykazań IV-X.
- ✓ Akceptacja wymagań zawartych w przykazaniach IV-X.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że Bóg dał ludziom przykazania, aby żyli ze sobą w przyjaźni
- rozumie prawdę, że wypełnianie przykazań czyni człowieka szczęśliwym i prowadzi do pełni życia.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić wymagania przykazań IV-X
- potrafi uzasadnić, dlaczego Pan Bóg dał ludziom przykazania.

Postawy:

- Uczeń akceptuje wymagania zawarte w przykazaniach IV-X i stara się je wypełniać
- w skupieniu modli się o umocnienie w dobrym postępowaniu wobec najbliższych.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego ilustrowana obrazami, opowiadanie, praca w grupach (rozszypanka wyrazowa), modlitwa.

Środki dydaktyczne: plansze z tekstem przykazań IV-X.

WPROWADZENIE

K. sprawdza pracę domową i przypomina treść poprzedniej katechezy:

- Gdzie zatrzymali się Izraelici podczas wędrówki do ziemi obiecanej?
- Co otrzymali od Pana Boga?
- Dlaczego Bóg dał ludziom przykazania?

Bóg kocha człowieka i chce, by człowiek żył z Nim w przyjaźni. Bóg również pragnie, aby człowiek żył w przyjaźni z innymi. Pomodlimy się teraz o przyjaźń wśród ludzi.

Modlitwa: dziesięć przykazań Bożych.

PODANIE PRAWDY

K. przed czytaniem tekstu biblijnego wyjaśnia:

Pragnąc, aby między ludźmi panowała przyjaźń, Bóg dał przykazania, które mówią o naszej postawie wobec innych ludzi. Są to przykazania od IV do X. Mówią one o szacunku dzieci wobec rodziców, o szacunku dla siebie i bliźnich. Wypełnianie ich jest konieczne dla szczęścia i bezpieczeństwa wszystkich ludzi.

K. czyta Wj 20,12-17.

K. poleca uczniom umieszczać na tablicy plansze z kolejnymi przykazaniami (IV-X), przypomina tekst biblijny na temat przykazań i pyta:

- Do czego Bóg nas zobowiązał w czwartym przykazaniu?
- Co Bóg obiecuje tym, którzy będą czcili rodziców?
- Do czego Bóg nas wzywa w przykazaniu piątym?
- Czego zabrania przykazanie szóste?
- Co to znaczy „nie kradnij”?
- O czym Bóg przypomina ludziom w przykazaniu ósmym?
- Co to znaczy pożądać? (pragnąć czegoś dla siebie)
- Czego ludzie nie powinni pożądać?

K. podsumowuje:

Wszystkie przykazania, które Bóg dał ludziom, przestrzegają nas przed krzywdzeniem innych. Bóg kocha wszystkich i pragnie, by wszyscy żyli ze sobą w zgodzie.

POGŁĘBIENIE

- Dlaczego Bóg dał nam przykazania?
- Jaki jest skutek wypełniania przykazań?
(jesteśmy blisko Boga, szanujemy ludzi, odczuwamy szczęście)

K. opowiada:

Krzyś i Kamil są bliźniakami. Chodzą do trzeciej klasy. Pewnego dnia wracali ze szkoły później niż zwykle. Byli bardzo głodni.

- Zjadłbym konia z kopytami – zawołał Kamil.
- A na deser mają być lody – przypomniał Krzyś.

Otwarli drzwi domu i z krzykiem „jeść!” wpadli do kuchni. Tutaj czekała ich niespodzianka. W kuchni nie było nikogo, zauważyli tylko kartkę na stole.

„Kochani! Babcia zachorowała, muszę wyjechać. Obiad do odgrzania włożyłam do lodówki. Radźcie sobie. Mama”.

Chłopcy odgrzali obiad, ale nie smakował im tak jak zawsze.

- Zróbmy mamie niespodziankę – powiedział Krzyś – i umyjmy naczynia. Mama po powrocie będzie na pewno zmęczona. Ale się zdziwi!

Gdy wszystko pozmywali, Kamil podpowiedział: - A może posprzątam całą kuchnię? Mama ostatnio tyle ma pracy...

Uwinęli się szybko i z zadowoleniem stwierdzili, że wszystko łni czystością. Czuli się zmęczeni, ale w ich sercach gościła radość. Usłyszeli dzwonek do drzwi.

– To mama – zawołali i pobiegli otworzyć. Rzeczywiście, mama stała z siatkami pełnymi zakupów. Krzys złapał siatkę, Kamil torebkę i zanieśli wszystko do kuchni.

– Jak czuje się babcia? – zapytał Krzysek.

– Już lepiej, nawet nie musiała iść do szpitala – odpowiedziała mama, roglądając się po kuchni. – Jak tu czysto. Nie spodziewałam się. Tak się ciszę, że chcecie mi pomagać. Bardzo was kocham. Na twarzy mamy rozkwitł uśmiech. Przytuliła bliźniaków, a oni poczuli się bardzo szczęśliwi.

– Co zrobili Krzys i Kamil?

– Dlaczego czuli się szczęśliwi?

– Co odczuwała mama?

K. podsumowuje:

Cieszymy się, gdy ktoś nam pomaga, mówi o nas dobrze. Również my czujemy się szczęśliwi, kiedy pomagamy innym. Pan Bóg wie o tym, dlatego dał przykazania, by ludziom o tym przypominały.

K. zawiesza planszę:

„ Wypełnianie przykazań czyni człowieka szczęśliwym ”

ZASTOSOWANIE

Uczniowie otrzymują rozsypankę wyrazową, z której w czteroosobowych grupach układają tekst przykazań IV-X (teczka pomocy). Następnie odczytują je głośno, a jedna osoba z grupy wyjaśnia, jak można realizować je w życiu.

K. może również rozdać kartki z zadaniami związanymi z przykazaniem VIII (teczka pomocy lub zeszyt ćwiczeń).

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg wzywa ludzi do dobrego postępowania.

Wypełnianie przykazań czyni człowieka szczęśliwym.

Uczniowie mogą wpisać przykazania IV-X, wkleić odpowiadające im ilustracje lub wykonać odpowiednie rysunki.

K. zadaje pracę domową:

Postaraj się zrobić coś dobrego dla twoich bliskich.

Modlitwa tekstem przykazań IV-X.

28. BÓG PRZEBACZA IZRAELITOM NIEWIERNOŚĆ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że Bóg przebacza niewierność narodu wybranego.
- ✓ Wdzięczność Bogu za przebaczenie grzechów i niewierności w sakramencie pokuty i pojednania.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, czym był „Namiot Spotkania” i co to jest konfesjonał
- poda nazwę sakramentu, w którym Bóg przebacza nam grzechy
- wymieni warunki dobrej spowiedzi.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić, na czym polegała niewierność Izraelitów pod górą Synaj
- potrafi odnieść prawdę o niewierności ludu izraelskiego i Bożym przebaczeniu do własnego życia
- potrafi wyjaśnić, na czym polega dobre przygotowanie się do sakramentu pokuty i pojednania.

Postawy:

- Uczeń wyraża postawę wdzięczności Bogu za przebaczenie grzechów w sakramencie pokuty i pojednania
- na modlitwie przeprasza za grzechy i niewierności wobec Boga i ludzi.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym, refleksja, opowiadanie, śpiew, łamigłówka.

Środki dydaktyczne: Pismo św., ilustracje.

WPROWADZENIE

Modlitwa: „Ojcze nasz”.

K. pytaniami przypomina uczniom sytuację narodu wybranego:

- Dokąd wyruszyli Izraelici z Egiptu?
- Na jakie trudności napotkali?
- Kto towarzyszył im w drodze?
- Czym obrażali towarzyszącego im Boga?
- W jaki sposób Bóg wychowywał Izraelitów do dobrego życia?
(dał im przykazania, zawarł z nimi przymierze)

Wędrującym Izraelitom ciągle wydawało się, że ziemia obiecana jest zbyt daleko, a Pan Bóg nieobecny, więc często szemrali i narzekali na Niego. Dziś

dowiemy się o jeszcze jednej niewierności, jakiej Izrael dopuścił się względem Boga.

PODANIE PRAWDY

K. opowiada tekst Wj 32-34, ukazujący prawdę o niewierności Izraelitów i o Bożym przebaczeniu.

K. stawia pytania:

- Co zaniepokoiło Izraelitów? (nieobecność Mojżesza)
- O co Żydzi poprosili Aarona?
- Z czego wykonano posąg cielca?
- Czym był cielec dla ludu?
- O czym Bóg powiedział Mojżeszowi?
- Co zrobił Mojżesz?
- Dlaczego Mojżesz potłukł tablice z przykazaniami?
- O co Mojżesz prosił Boga?
- W jaki sposób Bóg odnowił przymierze z Izraelitami?
- Co było miejscem schronienia dla Izraelitów?
- Jak nazywało się miejsce, gdzie Mojżesz rozmawiał z Bogiem?

POGŁĘBIENIE

Przez cześć dla cielca, któremu złożono ofiary, naród Izraelski odwrócił się od Boga i okazał względem Niego niewierność. Był to grzech, o którego przebaczenie Mojżesz prosił Boga. Bóg przebaczył ludowi.

- Kiedy jesteśmy podobni do niewiernych Izraelitów?
- Co może być naszym „złotym cielcem”?
- W jakim sakramencie Bóg przebacza nam grzechy?
- Jak powinniśmy przygotować się do sakramentu pokuty i pojednania?

ZASTOSOWANIE

K. zachęca do refleksji:

- Za co powinniśmy przeprosić Boga?
- Kiedy ostatnio byłeś u spowiedzi?
- Czy szczerze żałujesz za swoje grzechy?
- Jak dotrzymujesz postanowienia poprawy?

K. zachęca uczniów, by wysłuchali opowiadania „Przebaczenie”:

„Pewien dobry, aczkolwiek słaby chrześcijanin spowiadał się, jak zwykle, u swojego proboszcza. Jego spowiedzi przypominały zepsutą płytę: zawsze te same uchybienia, a przede wszystkim zawsze ten sam poważny grzech.

– Koniec tego! – powiedział mu pewnego dnia zdecydowanym tonem proboszcz. – Nie możesz żartować sobie z Boga. Naprawdę ostatni już raz rozgrzeszam cię z tego przewinienia. Pamiętaj o tym!

Ale po piętnastu dniach człowiek znów przyszedł do spowiedzi, wyznając ten sam grzech.

Spowiednik naprawdę stracił cierpliwość:

– Uprzedziłem cię, że nie dam ci rozgrzeszenia. Tylko w ten sposób się nauczysz...

Poniżony i zawstydzony mężczyzna podniósł się z kłęczek.

Dokładnie nad konfesjonałem zawieszony był na ścianie wielki gipsowy krzyż.

Człowiek wzniosł nań swe spojrzenie.

I właśnie w tym momencie gipsowy Chrystus z krzyża ożywił się, podniósł swoje ramię i uczynił znak przebaczenia: «Rozgrzeszam cię z twojej winy...»

(B. Ferrero, Czy jest tam ktoś?, Warszawa 1996, s. 46)

– Dlaczego Bóg zawsze przebacza nam grzechy?

– Do czego nas to zobowiązuje?

Poprośmy o przebaczenie naszych grzechów pieśnią.

Wspólny śpiew „Panie, przebacz nam”.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg przebacza Izraelitom niewierność.

Uczniowie rysują Namiot Spotkania i konfesjonał. W zeszytach ćwiczeń rozwiązują łamigłówkę.

29. BÓG WZYWA DO ŚWIĘTOŚCI

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Przyjęcie prawdy, że Bóg wzywa każdego człowieka do świętości.
- ✓ Realizacja wezwania do świętości w codziennym życiu.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, co to znaczy świętość, święty
- pamięta i rozumie prawdę, że Bóg wzywa każdego człowieka do świętości
- wymieni osoby, które pomagają mu na drodze do świętości.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi uzasadnić, dlaczego ludzie powinni dążyć do świętości.

Postawy:

- Uczeń stara się realizować wezwanie do świętości przez systematyczną modlitwę i wypełnianie woli Bożej w codziennym życiu
- w skupieniu słucha słowa Bożego i wyraża pragnienie kierowania się nim na drodze swojej świętości.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego ilustrowana planszami, modlitwa, rebus.

Środki dydaktyczne: Pismo św., plansze.

WPROWADZENIE

K. w oparciu o materiał z poprzednich katechez nawiązuje dialog z uczniami.

- Dokąd Bóg prowadził Izraelitów?
- W jaki sposób Bóg pomógł im w drodze?
- Dlaczego Bóg pomógł Izraelitom? (ponieważ ich kochał)

Bóg pragnął szczęścia Izraelitów. Był dla nich bardzo cierpliwy i przebaczący. Nieustannie ich pouczał, by mogli być Jego przyjaciółmi. Dziś poznamy jeszcze jedno pragnienie Boga wobec narodu wybranego. Zanim jednak to zrobimy, pomódlmy się słowami Boga wyrażonymi w dekalogu.

Modlitwa pieśnią „Święty jest nasz Pan”.

PODANIE PRAWDY

*K. umieszcza na tablicy słowa Boga, przytoczone za **Kpł 19,2**:*

**Bądźcie świętymi,
bo Ja jestem święty, Pan, Bóg wasz”**

– Do czego Bóg wzywał Izraelitów tymi słowami?

– Dlaczego ludzie powinni być święci?

Bóg wzywał lud do świętości i pokazał mu drogę, na której można to osiągnąć.

– Co jest tą drogą do świętości? (przykazania)

K. poleca umieścić obok planszy napis:

PRZYKAZANIA

Aby pomóc ludziom w drodze do świętości, Bóg wskazał przez Mojżesza na jeszcze jedną możliwość: lud powinien składać ofiary, modlić się oraz celebrować obrzędy. W ofierze składano to, co było wtedy najcenniejsze, a więc zwierzęta hodowlane i wszelkiego rodzaju żywność. Można było złożyć ofiarę całopalną, to znaczy zanieść zwierzę do kapłana, który je zabijał, składał na ołtarzu, a następnie spalał. Całopalenie oznaczało, że zwierzę w całości jest ofiarowane Panu.

K. czyta lub opowiada tekst z podręcznika ucznia o przepisach w sprawie organizacji kultu (Wj 25n – podręcznik ucznia), zwracając uwagę na modlitwy, celebracje obrzędów, ofiary, kapłaństwo itd., ze szczególnym uwzględnieniem świętości, dla osiągnięcia której ludzie powinni to czynić.

– Do czego Bóg wzywał Izraelitów? (do składania ofiar)

– Dlaczego ludzie powinni składać Bogu ofiary?

– Co można było przeznaczyć na ofiarę?

– Kto miał pomagać ludziom w składaniu ofiar? (kapłan)

– Czego Bóg domagał się od kapłanów?

– Kogo wprowadził Mojżesz w czynności kapłańskie?

– Na czym one polegały?

– Jakimi ludźmi musieli być kapłani?

POGŁĘBIENIE

– Do czego dziś Bóg wzywa nas wszystkich?

– Jak możemy osiągnąć świętość?

– Kto nam pomaga w osiągnięciu świętości? (Jezus, księża, rodzice, katecheci)

– Co nam pomaga zdobywać świętość?

K. zwraca uwagę na modlitwę, celebrację ofiary, kapłanów. Ilustruje je na tablicy planszami.

– Co Bóg obiecał świętym? (niebo)

K. może przypomnieć temat „Pan Jezus daje nam świętych patronów”. W miarę potrzeb poszerzamy katechezę o treści istotne dla życia religijnego wychowanków.

ZASTOSOWANIE

- Kiedy przypominamy sobie o świętości Boga? (na Mszy św.)
- Przy jakich słowach?

K. umieszcza na tablicy słowa: „Święty, święty...” Wszyscy je powtarzają.

Pomódlmy się teraz tymi właśnie słowami.

ZAKOŃCZENIE

K. poleca zapisać temat i notatkę.

Praca domowa:

Napisz, co pomoże ci robić postępy na drodze świętości.

Śpiew: „Świętemu Bogu oddaj cześć” (podręcznik ucznia).

30. MIŁOŚĆ DOSKONAŁYM WYPEŁNIENIEM PRAWA – PRZYKAZANIE MIŁOŚCI

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie przykazania miłości.
- ✓ Postawa miłości wobec Boga i bliźniego.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń pamięta i rozumie przykazanie miłości
- wymieni współczesne zagrożenia i trudności w miłowaniu Pana Boga
- poda przykłady wyrażania miłości Boga i bliźniego w codziennym życiu.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi uzasadnić, dlaczego przykazanie miłości Boga i bliźniego jest najważniejsze w życiu chrześcijanina
- potrafi zaśpiewać piosenkę „To przykazanie...”

Postawy:

- Uczeń w skupieniu modli się za swoich bliskich z rodziny i otoczenia
- stara się wiernie wypełniać wszystkie przykazania Boże.

Metody i formy pracy: pogadanka, praca z tekstem biblijnym, praca w grupach, bajka, śpiew, szyfr.

Środki dydaktyczne: ilustracje przedstawiające ludzi szczęśliwych, kochających się (np. para zakochanych, matka trzymająca dziecko, ojciec z dzieckiem, państwo młodzi), plansza, serce z napisem „miłość”.

WPROWADZENIE

K. przy pomocy uczniów umieszcza na tablicy ilustracje i pyta:

- Kogo widzicie na tych ilustracjach?
- Co wspólnego mają wszyscy ci ludzie? (są szczęśliwi, radośni)
- Co jest powodem ich szczęścia? (kochają się nawzajem)
- Jaki jest symbol miłości? (serce)

K. umieszcza na środku tablicy serce z napisem „miłość”.

Jesteśmy szczęśliwi, gdy kochamy i jesteśmy kochani. Bóg też kocha i chce być kochany. Przypominał o tym wszystkim Izraelitom, mówiąc, że tylko wtedy będą szczęśliwi, gdy odpowiedzą na Jego miłość.

PODANIE PRAWDY

Bóg przez Mojżesza przypominał ludziom, że wszystkie przepisy Bożego prawa są ważne, ale najważniejsza jest miłość.

K. czyta **Pwt 6,1.3-13.**

- Do czego Bóg wezwał Izraelitów?
(do słuchania i wypełniania praw i nakazów)
- Co Bóg obiecał posłusznym Jego woli?
- Które zdanie jest najważniejsze?

K. umieszcza na tablicy planszę z werselem **Pwt 6,5:**

**„Będziesz miłował Pana, Boga twójego,
z całego swego serca, z całej duszy swojej,
ze wszystkich swych sił”**

- O czym mówi to przykazanie?
- Gdzie te słowa powinny pozostać na zawsze? (w sercu)
- Dlaczego jest to tak ważne? (by słuchać Boga nie z lęku, tylko z miłości)
- Do czego Bóg zobowiązał rodziców?
- Przed czym jeszcze przestrzegał Bóg Izraelitów?
(by nie zapomnieli o Bogu, gdy już będą mieć wszystko)

POGŁĘBIENIE

K. prosi klasę o przeczytanie z podręcznika wersełów zamieszczonych w rubryce „Bóg mówi” i pyta:

- Jak mamy kochać bliźniego?
- Co Bóg chciałby dzisiaj powiedzieć ludziom tymi słowami?
To przykazanie przypomina nam również Pan Jezus.

K. umieszcza na tablicy plansze z wersełami **Mt 22,37 i 22,39:**

**„Będziesz miłował Pan Boga swego
całym swoim sercem, całą swoją duszą
i całym swoim umysłem”**

**„Będziesz miłował swego bliźniego
jak siebie samego”**

Pan Jezus nazywa to przykazanie najważniejszym.

- Dlaczego to przykazanie jest najważniejsze?
- Kto z was chciałby przytoczyć je z pamięci?

Kilkoro dzieci powtarza przykazanie. Na koniec można powtórzyć je z całą klasą.

- O czym nam mówi to przykazanie?
- Jak mamy kochać Pana Boga?
- Jak powinniśmy kochać bliźniego?

ZASTOSOWANIE

K. dzieli klasę na dwie grupy i poleca, by dzieci przeczytały teksty z podręcznika, a potem odpowiedziały na pytania:

Grupa 1: Wj 6,4-9

– Co Bóg powiedziałby nam dziś, dając przykazanie miłości?

Grupa 2: Wj 6,10-13

– Przed czym Bóg ostrzegałby nas dziś, dając przykazanie miłości?

Po wypowiedziach uczniów K. powinien zwrócić uwagę na współczesne zagrożenia i trudności w miłowaniu Boga. K. akcentuje przede wszystkim wypełnianie Bożych przykazań i podkreśla wartość modlitwy za innych, jako wyrazu miłości bliźniego.

K. może przeczytać opowiadanie „Bajka o czarodziejskim lesie” (teczka pomocy).

ZAKOŃCZENIE

Praca domowa:

Pomódl się wieczorem za rodziców, rodzeństwo, kolegów i koleżanki.

Modlitwa piosenką „To przykazanie Ja dziś daję wam”.

31. NOWE PRZYMIERZE W JEZUSIE CHRYSTUSIE

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że Stare Przymierze przygotowywało na przyjęcie Jezusa Chrystusa.
- ✓ Pozytywna odpowiedź na dar Nowego Przymierza – Jezusa Chrystusa.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że przymierze na Synaju przygotowywało ludzi do Nowego Przymierza
- pamięta formułę ustanowienia Nowego Przymierza (Łk 22,19-20)
- pamięta treść nowego przykazania miłości
- pamięta, że Msza św. jest uczcą Nowego Przymierza.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić istotny sens Nowego Przymierza
- potrafi uzasadnić związek nowego przykazania miłości z Nowym Przymierzem
- potrafi uzasadnić związek wypełniania przykazań z pełnym udziałem we Mszy św.

Postawy:

- Uczeń wyraża Jezusowi wdzięczność za Nowe Przymierze
- z życzliwością odnosi się do innych
- stara się naśladować Jezusa w Jego miłowaniu ludzi.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym, tworzenie diagramu, modlitwa, śpiew.

Środki dydaktyczne: Pismo św., świeca, obrazy odnoszące się do Starego i Nowego Przymierza, rzeźbę - modlące się ręce, serduszka i samoprzylepne krzyżyki dla wszystkich uczniów, kasetta z pieśniami „To przykazanie Ja dziś daję wam” i „To mój Pan”.

WPROWADZENIE

K. wita dzieci, sprawdza pracę domową i wprowadza do modlitwy. Wezwania czytają na głos trzech uczniowie.

1. Panie Jezu, Ciebie zapowiadało Prawo i prorocy.

Wszyscy: Zmiłuj się nad nami.

2. Chryste, Ty byłeś posłuszny Ojcu, aż do śmierci.

Wszyscy: Zmiłuj się nad nami.

3. Panie Jezu, Ty umiłowałeś nas aż do końca.
Wszyscy: Zmiłuj się nad nami.

K. opowiada:

Dwaj młodzi przyjaciele chcieli zostać artystami. Jeden rzeźbiarzem, a drugi malarzem. Ponieważ nie stać ich było na opłacanie studiów, zawarli ze sobą układ. Miłośnik malarstwa miał najpierw podjąć pracę zarobkową, aby ułatwić start przyjacielowi. Gdy jeden skończy studia i zacznie sprzedawać swoje rzeźby, ten drugi będzie mógł zacząć studiować malarstwo.

- Jak w czasach Mojżesza nazywano tego rodzaju umowę?
- Gdzie Bóg zawarł przymierze z ludźmi?
- Na czym polegało przymierze zawarte na Synaju?
(jeśli ludzie zachowają przykazania, Bóg im pobłogosławi dobrobytem)
- Czym zostało przypieczone Stare Przymierze?
(pokropieniem krwią baranka)
- W jaki sposób naród wybrany wspominał to przymierze?
(corocznie obchodzono święto zwane Paschą)

Naród wybrany oczekiwał na przyjście Mesjasza – swojego Zbawcy. Obchodząc Paschę wspominał przypisane do przymierza z Bogiem obietnice i prosił o ich wypełnienie w oczekiwanym Zbawicielu, który miał przynieść ludowi Boga radość i szczęście.

Dzisiaj zastanowimy się, jaki związek zachodzi między Przymierzem Starym a Przymierzem Nowym, które zostało zawarte w Jezusie Chrystusie – obiecany Zbawicielu.

PODANIE PRAWDY

Pan Jezus ściśle się stosował do nakazów Starego Przymierza, dlatego też, tak jak inni, świętował Paschę wraz z uroczystą w ramach tego święta wieczerzą. Ostatnią wieczerzę, jaką pożywał Pan Jezus, wspominamy do dzisiaj. Dzieje się tak, ponieważ po spożyciu baranka paschalnego Pan Jezus dokonał rzeczy niezwykłej.

K. zaprasza do uroczystego odczytania tekstu Łk 22,19-20.

- Co było najważniejszym momentem ostatniej wieczerzy?
- O jakie przymierze chodziło?
- Jaką ofiarę złożył Pan Jezus, jako Baranek Boży, w Nowym Przymierzu?

K. podsumowuje:

Pan Jezus, na ostatniej wieczerzy, pod postaciami chleba i wina, złożył ofiarę, którą uprzędził ofiarę krzyża. Przez nią zawarł z ludźmi Nowe Przymierze.

Dzięki tej ofercie zostaliśmy wyzwoleni z niewoli grzechu i otrzymaliśmy udział w życiu Bożym – życie wieczne. W ten sposób wypełniły się wszystkie zapowiedzi mesjańskie, ogłoszone w czasach Starego Przymierza.

Te dwa Przymierza, Stare i Nowe, da się porównać z dwoma skrzydłami ptaka. Tylko na dwóch skrzydłach może on wzbić się w niebo i szybować nad ziemią. W Starym Przymierzu Bóg mówił przez Mojżesza: „Izraelu, słuchaj praw i nakazów, które uczę was wypełniać, abyście żyli i doszli do posiadania ziemi, którą wam daje Pan, Bóg waszych ojców”. Zapowiadało ono inny rodzaj przymierza, zawartego w Jezusie Chrystusie. Jezus pragnął je również wypełnić: „Nie przyszedłem znieść Prawa i proroków, ale je wypełnić” (por. Mt 5,17).

Ustanawiając Nowe Przymierze, Pan Jezus uczynił to dla nas wszystkich, którzy pragniemy mieć dostęp do źródeł zbawienia.

Tak więc Stare Przymierze wypełniło się w Nowym.

POGŁĘBIENIE

K. proponuje dalszy ciąg historii rzeźbiarza i malarza, poznanych we wprowadzeniu:

Minęło wiele lat. Rzeźbiarz przyszedł do warsztatu, gdzie pracował jego przyjaciel, i powiedział: „Zostaw młotek i piłę. Nadszedł czas, abyś zaczął studiować malarstwo. Dzięki tobie zostałem rzeźbiarzem”. Lecz gdy przyjaciel – stolarz wziął do ręki pędzel, okazało się, że stracił czucie w palcach.

Ciężka praca zniekształciła mu ręce i o artystycznym malowaniu nie może być już mowy. Zwrócił się więc do przyjaciela: „Mam do ciebie jedną prośbę – popatrz na moje ręce. Nie są co prawda zbyt piękne, wręcz przeciwnie, ale chcę, żebyś je wyrzeźbił i nie zapomniiał, że one stały się takie, ponieważ pragnąłem spełnienia twoich marzeń. Straciłem ręce artysty po to, żebyś został tym, kim chciałeś zostać”.

(por. S. Gomez, J. H. Prado Flores, Jak głosić Jezusa, Kielce 1999, s.124n.)

O ile to możliwe, K. przedstawia uczniom fotografię rzeźby w kształcie dwóch splecionych rąk, które się wznoszą do nieba.

- Czego uczy nas ta historia?
- Kto poświęcił dla nas więcej, niż ręce?

Ofiarując się za nas, Pan Jezus niczego nie zatrzymał dla siebie. Umarł po to, aby każdy miał życie i miał je w obfitości. Okazał nam największą miłość i nauczył własnym przykładem, jak spełniać ustanowione przez siebie nowe przykazanie miłości.

- Na czym polega nowość w przykazaniu miłości?
- Jaki jest związek przykazania miłości z Nowym Przymierzem?

K. zaprasza do wspólnego śpiewu „To przykazanie Ja dziś daję wam”.

ZASTOSOWANIE

Jezus nas kocha. Będąc Bogiem obdarza nas nieustannie miłością. Wyrazem tej miłości jest Jego Eucharystia, uczta Nowego Przymierza, czyli Msza św., na którą nas zawsze serdecznie zaprasza, abyśmy mieli udział w Nowym Przymierzu.

Pomyśl:

- Jak uczestniczysz w tym przymierzu z Jezusem?
- Jak traktujesz Mszę świętą?
- Jak wyrażasz Panu Jezusowi wdzięczność za dary Nowego Przymierza?
- Jak wypełniasz przykazania?
- Jak naśladujesz Pana Jezusa w Jego miłości do ludzi?

K. zwraca się do uczniów, aby zawarli własne przymierze z Bogiem poprzez wpis na specjalnie rozdanych sercach. Każdy, kto to robi, składa serce i chowa, następnie podchodzi do katechety i biorąc z jego stołu małą krzyżkę wykonaną np. z kolorowego samoprzylepnego papieru, wygłasza formułę: „Na znak zawartego przymierza biorę ten krzyż”.

Krzyżek może zostać wklejony do zeszytu na pamiątkę złożonej przy wszystkich obietnicy.

K. utrwała omówione z klasą wiadomości, posługując się zeszytem ćwiczeń.

ZAKOŃCZENIE

K. zadaje i wyjaśnia pracę domową, następnie zachęca do refleksji nad wpisanym do serc tekstem, którą uczniowie mają przeprowadzić we własnym wnętrzu (chwila ciszy).

Jesteśmy „ludźmi nowego przymierza”. Jesteśmy pełni dobrej woli, choć zbyt słabi, aby wypełnić wszystkie Boże przykazania. Dlatego prosimy Tego, który daje nam moc, śpiewem pieśni „Pan jest mocą swojego ludu”.

Spis treści

II

Bóg opiekuje się ludźmi

14. Abraham słucha Boga	2
15. Abraham wypełnia trudne polecenie Boga	6
16. Dziękczynienie składane Bogu w ofierze chleba i wina – Melchizedek	9
17. Bóg opiekuje się Józefem, synem Jakuba	12
18. Józef przebacza swoim braciom	15
19. Naród izraelski w niewoli egipskiej	17
20. Bóg powołuje Mojżesza	20
21. Bóg wyzwala naród wybrany z niewoli egipskiej	23
22. W drodze ku ziemi obiecanej	26
23. Bóg posila swój lud w drodze do ziemi obiecanej	29
24. Bóg pomaga i opiekuje się ludźmi	33

III

Bóg zawiera przymierze z ludźmi

25. Bóg zawiera przymierze ze swoim ludem	38
26. Bóg zaprasza ludzi do życia z Nim w przyjaźni (Przykazania Boże I–III)	41
27. Bóg wzywa ludzi do dobrego postępowania (Przykazania Boże IV–X)	44
28. Bóg przebacza Izraelitom niewierność	47
29. Bóg wzywa do świętości	50
30. Miłość doskonałym wypełnieniem prawa – przykazanie miłości	53
31. Nowe przymierze w Jezusie Chrystusie	56

IV

BÓG PROWADZI SWÓJ LUD

„Tak wielka tkwi w słowie Bożym moc i potęga, że jest ono dla Kościoła podporą i siłą żywotną, a dla synów Kościoła utwierdzeniem wiary, pokarmem duszy oraz źródłem czystym i stałym życia duchowego”.

(KKK 131)

32. SPIS LUDU I WYMARSZ SPOD GÓRY SYNAJ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy o obecności Boga wśród ludu w czasie wędrówki Izraelitów do ziemi obiecanej.
- ✓ Postawa wdzięczności za obecność Boga w naszym życiu.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, kim byli lewici
- określi, co to jest Pascha i ziemia obiecana
- wymieni znaki Bożej obecności podczas wędrówki Izraelitów do ziemi obiecanej.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić, dlaczego Bóg zarządził spis ludu
- potrafi rozpoznać znaki Bożej obecności na swojej drodze do nieba
- potrafi narysować jeden z etapów wędrówki Izraelitów do ziemi obiecanej.

Postawy:

- Uczeń wyraża wdzięczność Bogu za Jego obecność w swoim życiu
- wyraża gotowość respektowania Bożych znaków w swojej wędrówce do nieba.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym, graficzne przedstawienie treści, modlitwa dziękczynna.

Środki dydaktyczne: Pismo św.

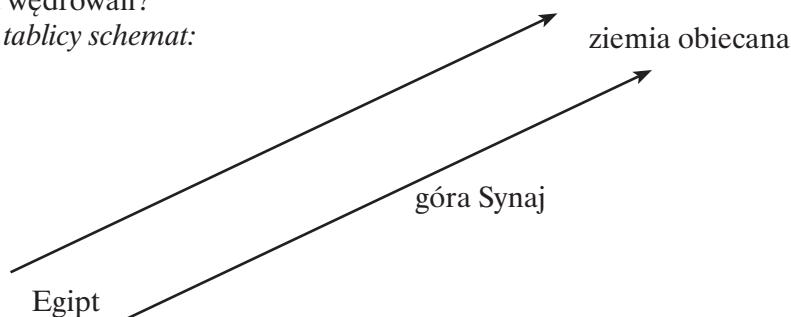
WPROWADZENIE

Modlitwa: przykazanie miłości.

K. wraz z uczniami odtwarza dzieje narodu wybranego.

- Skąd wyruszyli Izraelici?
- Dokąd wędrowali?

K. rysuje na tablicy schemat:

- Co wydarzyło się podczas wędrówki?
- Jakie znaki towarzyszyły wówczas narodowi wybranemu?
- Jak Bóg potwierdzał swoją miłość do ludu?
- Gdzie Izraelici otrzymali przykazania?

PODANIE PRAWDY

K. przygotowuje klasę do wysłuchania tekstu o dalszych losach Izraelitów. Wyjaśnia pojęcia „lewici” i „Pascha”.

Izraelici nadal przebywali u stóp góry Synaj. Dziś dowiemy się, co się tam wydarzyło po roku od wyjścia z niewoli egipskiej.

K. opowiada lub czyta Lb 1-9. Może posłużyć się tekstem w podręczniku ucznia.

- Co Bóg nakazał Mojżeszowi?
- Dlaczego liczono tylko mężczyzn?
- Które pokolenie liczono oddzielnie?
- Jakie zadanie otrzymali lewici podczas wędrówki?
- Jakie święto przeżywał lud Izraela pod górą Synaj?
- Jaki nakaz otrzymali Izraelici od Boga po zakończeniu Paschy?
- Co wspominali w czasie Paschy?
- Co było znakiem obecności Boga wśród ludu?

Bóg przez cały czas wędrówki do ziemi obiecanej opiekował się Izraelitami. Dawał im pożywienie, mannę, przepiórki. Potwierdzał swoją obecność w znakach obłoku i ognia.

POGŁĘBIENIE

- Dlaczego Bóg pozwolił Mojżeszowi poznać liczebność narodu wybranego?
(przygotowywano się do zajęcia ziemi obiecanej)
- Kiedy lud wyruszył spod Synaju?
- Dokąd nas dziś Bóg prowadzi?

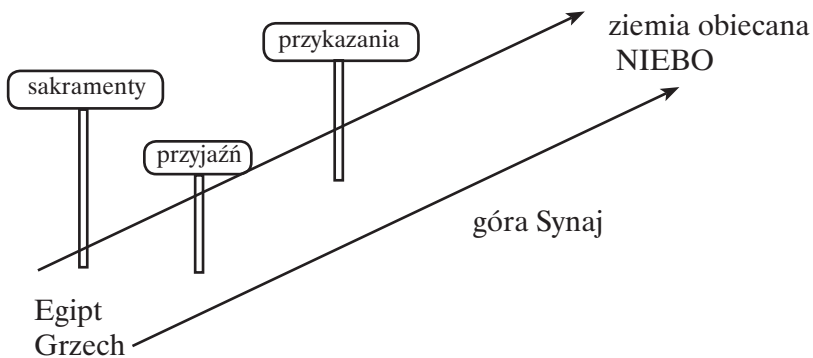
K. pisze „niebo” nad hasłem „ziemia obiecana”, wyjaśniając:

My też opuściliśmy „kraj niewoli”, przeżywaliśmy przejście Boga wśród nas (był to chrzest) i wędrujemy do ziemi obiecanej, którą jest niebo.

- W jaki sposób Bóg dzisiaj prowadzi nas do nieba?
- Jakie znaki Bożej obecności nam towarzyszą?
(sakramenty św.)

ZASTOSOWANIE

K. dorysowuje na schemacie sylwetki ludzi, a następnie razem z klasą ustawia tam „znaki drogowe” (jak dotrzeć do nieba).

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Spis ludu i wymarsz spod góry Synaj.

Uczniowie przerysowują schemat z tablicy.

Praca domowa:

Narysuj jeden z etapów wędrówki Izraelitów do ziemi obiecanej.

K. zachęca klasę do modlitwy dziękczynnej za obecność Boga wśród nas.

33. WODA ZE SKAŁY – ZAPOWIEDŹ ŁASKI BOŻEJ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie wydarzenia biblijnego, a na tym tle – zapowiedzi łaski Bożej.
- ✓ Wdzięczność za łaski otrzymane od Boga.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, czym jest łaska Boża i uświęcająca
- rozumie, że woda ze skały jest zapowiedzią łaski Bożej
- wymieni siedem sakramentów świętych
- poda przykłady łask otrzymanych od Boga.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć o wyprowadzeniu wody ze skały (Lb 20,3-11)
- potrafi zaśpiewać piosenki: „Dzieckiem Bożym jestem ja”, „Tyle dobrego...”

Postawy:

- Uczeń wyraża wdzięczność Bogu za otrzymane od Niego łaski
- wyraża zaufanie do Boga, prosząc Go o pomoc w codziennym życiu.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym ubogaconą ilustracjami, refleksja.

Środki dydaktyczne: obraz Mojżesza przy skale, ilustracje pustyni, doniczka z kwiatem, obrazy: wyjście Izraela, napisy.

WPROWADZENIE

Modlitwa: Ps 42,2-3 (podręcznik ucznia).

- Co jest potrzebne, aby kwiaty mogły rosnąć?
- Komu jeszcze potrzebna jest woda? (człowiekowi)
- Kiedy człowiekowi najbardziej chce się pić?
- Jak nazywa się miejsce, gdzie jest bardzo gorąco i brakuje wody? (pustynia)

K. umieszcza na tablicy odpowiednią ilustrację i przypomina najważniejsze momenty exodusu.

- Kto znajdował się na pustyni?
- Skąd wyruszyli Izraelici?
- Dokąd wędrowali?

Po wielu dniach Izraelici zatrzymali się w pobliżu kraju Kanaan.

K. może opowiedzieć historię pierwszego dotarcia Izraelitów do Kanaanu (na podstawie Lb 13).

PODANIE PRAWDY

K. wprowadza w nową treść:

Izraelici znowu znaleźli się na pustyni. Było bardzo gorąco i każdy szedł ostatkiem sił. Okazało się, że brakuje wody. Izraelici oburzyli się na Mojżesza i kłócili się z nim, dlaczego wyprowadził ich na pustynię, gdzie mogą zginąć z pragnienia. Mojżesz uspokajał ich, ale nie chcieli go słuchać, bo byli bardzo spragnieni. Zapomnieli o wszystkich cudach, które Bóg uczynił dla nich, i jeszcze głośniej kłócili się z Mojżeszem. Wtedy Mojżesz i jego brat odeszli na modlitwę i pytali Pana Boga, co zrobić, bo skończył się zapas wody. Prosilili Go, aby uratował ich od śmierci z pragnienia. Pan Bóg wysłuchał ich prośby i sprawił, że ze skały wypłynęła woda: nie jakieś tam małe źródółko, ale wielki strumień, z którego naczepano wody do picia dla ludzi i zwierząt.

*K. zawiesza na tablicy ilustrację przedstawiającą to zdarzenie i czyta **Lb 20,3-11**:*

- Gdzie znajdowali się Izraelici?
- Dlaczego kłócili się z Mojżeszem?
- Do kogo Mojżesz zwrócił się o pomoc?
- Co Bóg polecił uczynić?

POGŁĘBIENIE

- Co stałoby się z Izraelitami, gdyby Pan Bóg nie przyszedł im z pomocą? (zginęliby z pragnienia)
- Czego Pan Bóg chciał nauczyć Izraelitów przez to wydarzenie? (ufności w Jego dobroć)
- Jak nazywa się pomoc, której Pan Bóg udzielił Izraelitom?

K. zawiesza na tablicy planszę:

ŁASKA

Łaska Boża to darmowa pomoc Pana Boga.

- Co było taką łaską w życiu Izraelitów? (opieka w Egipcie, wyjście z niewoli, manna, przepiórki, woda ze skały)
- Co zapowiada łaska, jaką otrzymali Izraelici? (różne łaski dla nas)

ZASTOSOWANIE

Każdego dnia Pan Bóg udziela nam wielu łask.

K. prosi, by dzieci zastanowiły się przez chwilę i odpowiedziały na pytanie:

- Jakie łaski daje nam dziś Pan Bóg?

K. może zaproponować, aby dzieci zapisywały swoje propozycje na tablicy.

K. może również dodać swoje własne.

ŁASKA

ŻYCIE SŁOWO BOŻE SAKRAMENTY PRZYKAZANIA

Wszystko, co mam, od Ciebie, Boże, jest.

K. podsumowuje:

Woda podtrzymuje życie roślin i uratowała Izraelitów od śmierci z pragnienia – podobnie łaska Boża podtrzymuje w nas życie i daje nam życie wieczne. Dzięki łasce Boga stale w nas jest Boże życie – życie wieczne. Pan Bóg daje nam różne łaski, ale największym Jego darem dla nas jest **łaska uświęcająca**. Dzięki łasce uświęcającej stajemy się dziećmi Bożymi, podobnymi do Boga. Otrzymujemy ją poprzez sakramenty święte.

K. prosi o przypomnienie nazw siedmiu sakramentów.

Refleksja:

Pomyślmy, jak to wspaniale, że przez dar łaski uświęcającej Bóg czyni nas swoimi dziećmi. Możemy do Niego mówić „Ojcze”. Podziękujmy Mu za ten dar piosenką „Dzieckiem Bożym jestem ja” (lub „Bo Bóg naszym Ojcem”).

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Woda ze skały – zapowiedź łaski Bożej.

Bóg dał Izraelitom wodę ze skały, aby mogli żyć i dalej wędrować do ziemi obiecanej.

Łaska to darmowa pomoc Pana Boga dla nas.

Największym darem Boga jest łaska uświęcająca.

Można też wykorzystać tekst z tablicy.

Modlitwa na zakończenie: Psalm 63,2-3 lub piosenka „Tyle dobrego zawdzięczam Tobie, Panie”.

34. WĄŻ MIEDZIANY – ZAPOWIEDŹ KRZYŻA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie biblijnego epizodu z wężem miedzianym.
- ✓ Postawa czci i szacunku wobec krzyża.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że Chrystus przez swoją śmierć na krzyżu dał nam szansę życia wiecznego
- poda, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi
- wymieni dni poświęcone szczególnej czci krzyża Chrystusowego.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć biblijny epizod o wężu miedzianym (Lb 21,4-9)
- potrafi uzasadnić, dlaczego wąż miedziany jest zapowiedzią krzyża.

Postawy:

- Uczeń wyraża szacunek i cześć wobec krzyża
- starannie wykonuje znak krzyża świętego
- aktywnie uczestniczy w liturgii Wielkiego Piątku i Podwyższenia Krzyża Świętego.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, rozwiązywanie krzyżówki, śpiew.

Środki dydaktyczne: ilustracje (gady i węże), plansza z krzyżówką, krzyż, Pismo św.

WPROWADZENIE

Modlitwa: „Ojcze nasz” lub pieśń „Zbawienie przyszło przez krzyż”.

K. zadaje pytania:

- Kto z was był w ZOO i widział różne gady: żmije, węże?
- Jak wyglądają takie zwierzęta?
- Co o nich sądzicie?
- Z jakim wydarzeniem kojarzy się wąż?

K. przywołuje fakt upadku pierwszych ludzi (Rdz 3,1-5).

PODANIE PRAWDY

K. przypomina o wędrówce ludu do ziemi obiecanej, o obecności Boga w czasie tej drogi, a następnie czyta tekst z Pisma św. (Lb 21,4-9).

K. zadaje pytania:

- Dlaczego Izraelici stracili cierpliwość?
- Przeciw komu szemrali?
- Co zarzucali Panu Bogu i Mojżeszowi?
- Co zesłał Bóg na Izraelitów?
- O co Izraelici prosili Mojżesza?
- Co Bóg nakazał Mojżeszowi?
- Jaki sens miało umieszczenie węża miedzianego na wysokim palu?

POGŁĘBIENIE

- Co nam przypomina wąż miedziany?

K. proponuje rozwiązanie krzyżówki (teczka pomocy lub zeszyt ćwiczeń). K. przypina do tablicy planszę z krzyżówką i pracuje nad jej rozwiązaniem wspólnie z uczniami.

- Dlaczego wąż miedziany jest zapowiedzią krzyża?

K. poleca przeczytać J 3,14-15 (podręcznik ucznia).

- Co dawało Izraelitom spojrzenie na węża miedzianego?
- Dlaczego Jezus został wywyższony na krzyżu?

Tak jak Izraelici, którzy spojrzeli na węża miedzianego, zostawali przy życiu, tak my, chrześcijanie, łącząc się przez wiarę z Chrystusem ukrzyżowanym, otrzymujemy życie wieczne.

ZASTOSOWANIE

- Co ratowało Izraelitów przed jadem węży?
- Przez co Pan Jezus nas zbawił?
- W jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi?
- W jaki dzień roku kościelnego w sposób szczególny czcimy krzyż Chrystusa?

(Wielki Piątek, święto Podwyższenia Krzyża)

K. poleca zapisać temat i notatkę:

Temat: Wąż miedziany – zapowiedź krzyża.

K. zadaje pracę domową:

Zilustruj dzisiejszą katechezę.

K. zachęca do modlitwy pieśnią „Jezus kocha ciebie dziś” (podręcznik ucznia).

35. WEJŚCIE IZRAELITÓW DO ZIEMI OBIECANEJ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Zapoznanie się z wejściem Izraelitów do ziemi obiecanej.
- ✓ Zaufanie Bożym obietnicom. Wytrwałość w drodze do Ojca.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni przewodników Izraela prowadzących lud do ziemi obiecanej
- rozumie prawdę, że Pan Bóg daje nam przewodników w drodze do nieba.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć o wejściu Izraelitów do ziemi obiecanej (Joz 1-3)
- potrafi omówić rolę przewodników, jakich Bóg daje nam na drodze do nieba
- potrafi uzupełnić schemat obrazujący „drogę człowieka”.

Postawy:

- Uczeń wyraża postawę zaufania wobec Boga w codziennym życiu
- prezentuje postawę wytrwałości, miłości, szacunku, dobroci w drodze do nieba
- w skupieniu modli się o wytrwałość w drodze do nieba.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego zilustrowana obrazem, schematyczne przedstawienie treści, śpiew.

Środki dydaktyczne: ilustracja wędrujących ludzi, grup turystycznych na szlakach oraz karawan na pustyni, ilustracje na temat przejścia przez Jordan i zdobycia Jerycha, fragment filmu video o zdobyciu Jerycha.

WPROWADZENIE

Modlitwa: akt nadziei.

K. przypomina treść poprzednich katechez i zachęca do wspólnego śpiewu piosenki „Ruszaj...”

K. umieszcza na tablicy ilustracje przedstawiające wędrujących ludzi (np. turysta z plecakiem w górach, grupa wycieczkowa na szlaku turystycznym, karawana na pustyni).

- Co przedstawiają te ilustracje?
- Co jest potrzebne ludziom w czasie wędrówki?
(odpowiedni ubiór, mapa, przewodnik itp.)
- Do czego potrzebna jest mapa?
- Co może przytrafić się podczas wędrówki?

- Do czego potrzebny jest przewodnik?
 - Czego najbardziej pragną wędrowcy? (dojść do celu)
 - Co czują ci, którzy już dotrą do celu? (są szczęśliwi)
- W wędrowaniu bardzo ważna jest wytrwałość w przezwyciężaniu trudności.

PODANIE PRAWDY

Po długiej drodze przez pustynię lud doszedł w końcu do celu swej wędrówki. Pozostało tylko przejść przez rzekę Jordan, która oddzielała go od ziemi obiecanej. Jordan był głęboki, a woda płynęła rwącym nurtem. Przejście rzeki było poważnym problemem. Izraelici widzieli kraj ojców, ale nie mogli się do niego przedostać.

- Co można było zrobić w takim momencie?

K. tak kieruje wypowiedziami uczniów, żeby mogli dojść do wniosku, że jedynym wyjściem była dla Izraelitów modlitwa.

Opowiadanie tekstu Joz 1-3 i zawieszenie rysunku lub obejrzenie fragmentu filmu.

K. poleca dzieciom opowiedzieć tekst biblijny.

- Kto został następcą Mojżesza?
- Kto pomógł Izraelitom poznać nowy kraj?
- W jaki sposób Izraelici przeszli przez Jordan?
- W jakiej kolejności przekroczone rzekę?
- Co to była arka przymierza?
- Kto pomógł Izraelitom przejść przez Jordan?
- Jak Izraelici zdobyli Jerycho?

POGŁĘBIENIE

Izraelici w drodze do ziemi obiecanej mieli swoich przewodników.

- Kto prowadził Izraelitów do ziemi obiecanej? (Mojżesz, Jozue)
- Co jest naszą ziemią obiecaną? (niebo, Bóg)

Nasze życie jest wędrowaniem do Pana Boga, do domu niebieskiego Ojca.

- Jakie trudności spotykamy na tej drodze?
- Jakich przewodników dał nam Pan Bóg w drodze do nieba?

(Pan Jezus, papież, biskupi, kapłani, nauczyciele)

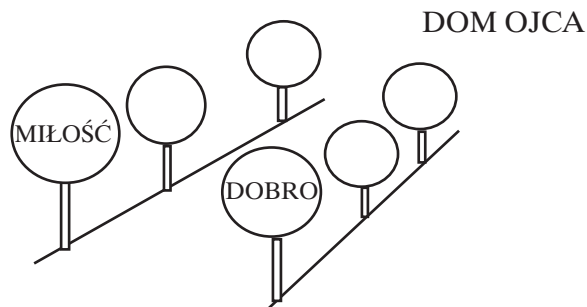
W drodze do nieba przewodnicy, jakimi są rodzice, kapłani, nauczyciele itd., dają nam różne wskazówki, polecenia, abyśmy szli dobrą drogą.

- Jakie wskazówki i jaką pomoc dają nam nasi przewodnicy?

(przykazania, nauka w szkole, Msza św., sakrament pokuty, Komunia św.)

ZASTOSOWANIE

K. wspólnie z dziećmi rysuje „drogę człowieka”. Na drodze zaznacza znaki drogowe, które dzieci starają się same uzupełnić podpisami (np. miłość, dobro, przykazania itp.)

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Wejście Izraelitów do ziemi obiecanej.

Pan Bóg wypełnił swoją obietnicę i wprowadził Izraelitów do ziemi obiecanej.

Dziś prowadzi nas do nieba i daje nam przewodników na tej drodze.

Dzieci powinny przenieść rysunek z tablicy do zeszytów i umieścić go pod notatką.

Praca domowa:

Napisz, co powinieneś robić, aby osiągnąć życie wieczne.

Modlitwa pieśnią „Ojcze święty, prowadź nas”.

36. PAN JEZUS PROWADZI NAS DO NIEBA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że Pan Jezus jest jedyną drogą do Boga.
- ✓ Kształtowanie postawy świadczącej o przynależności do Chrystusa.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie znaczenie drogi, bramy i światła w codziennym życiu
- rozumie, że jedyną drogą do nieba jest Jezus Chrystus.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić, co to znaczy, że Jezus jest „drogą”, „bramą” i „światłością świata”
- potrafi wyjaśnić teksty biblijne: J 14,6; 10,9a; 8,12.

Postawy:

- Uczeń podejmuje decyzję pójścia za Jezusem
- stara się kierować w życiu Jego wskazaniami
- jest odpowiedzialny za wskazywanie drogi do nieba innym.

Metody i formy pracy: pogadanka, praca z ilustracjami, praca z tekstem biblijnym, śpiew.

Środki dydaktyczne: Pismo św., świeca, małe świeczki, ilustracje przedstawiające bramę, światło, drogę, czysty arkusz papieru, kompas, klej, nożyczki, obrazy z wizerunkiem Pana Jezusa, nagrania: „Nie bój się”, „Każdy może dziś do Jezusa przyjść”, „Kocham Ciebie, Jezu”, „Wy jesteście na ziemi światłem mym”.

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita dzieci i nawiązując do poprzedniego tematu zachęca do cichej modlitwy w intencji przewodników, którzy prowadzą nas do Boga.

K. sprawdza pracę domową, następnie tworzy grupy, tak, aby w każdej znajdowały się ilustracje z drogą, bramą i światłem, przyniesione przez uczniów lub przez katechetę. Każda grupa otrzymuje arkusz papieru, na którym ma ze swoich ilustracji utworzyć plakat. Uczeń wyznaczony przez grupę omawia go przy całej klasie.

- Jak, na zasadzie skojarzeń, obrazy te łączą się ze sobą?
- Co nam pomaga dojść do wyznaczonego celu?

K. demonstruje kompas i pyta:

- Na czym polega działanie tego przyrządu?
- Kiedy używamy kompasu?

– W jakim celu korzystamy z niego?

Dziś pomyślimy, jak się nie zgubić w drodze do nieba.

PPODANIE PRAWDY

Wszystko, czego w życiu doświadczamy, co nas napędza radością lub smutkiem, co stanowi sukces albo klęskę, jest naszym drogowskazem w drodze do nieba. Przez wszystko, co się w nas i wokół nas dzieje, Bóg chce nam coś powiedzieć, czegoś nas nauczyć. Najlepiej i najwięcej jednak uczy nas przez swojego Syna, który stał się człowiekiem, abyśmy mogli żyć wiecznie. On prowadzi nas do nieba. On jest naszą drogą, bramą i światłem.

Posłuchajmy, co Jezus sam mówi na ten temat.

K. przygotowuje do uroczystego odczytania wersetu J 14,5-6.

K. pyta:

- Kogo Jezus nazywa drogą, prawdą i życiem?
- Co znaczą te słowa? Jak je należy rozumieć?
- Jak więc możemy dojść do Boga Ojca?

K. przeprowadza syntezę:

Pan Jezus dla wszystkich jest drogą, prawdą i życiem. I tak jak wskazówka kompasu w nieomylny sposób pokazuje północ, tak Pan Jezus, który jest drogą, prawdą i życiem, wytycza kierunek ku Bogu. Zwłaszcza gdy nie wiemy, jak postąpić, co w danej chwili zrobić, On nas poprowadzi we właściwą stronę. Gdy jesteśmy z Nim złączeni myślą i sercem, stajemy się jak namagnesowany przez Niego kawałek żelaza i nieomylnie zmierzamy ku dobru.

K. proponuje śpiew (np. „Nie bój się, nie lękaj się”).

K. zadaje uczniom przeczytanie wersetu J 10,9a.

- Jak Pan Jezus siebie określił?
- Co jest obietnicą dla tego, kto wejdzie przez tę bramę?

K. podsumowuje:

Pewna pani opowiadała, że od dziecka czuje jakiś dziwny lęk przed zamkniętymi drzwiami. Ile razy zdarza jej się przed nimi stanąć, odczuwa obawę, czy je otworzą i jak zostanie przyjęta.

Pan Jezus jest bramą zawsze gościnnie otwartą. Przez Niego i dzięki Niemu możemy wejść do nieba – tam gdzie jest nasz dobry Ojciec. Kto wejdzie przez tę Bramę będzie zbawiony, będzie przebywał z Bogiem w wiecznej światłości.

K. intonuje (lub odtwarza z magnetofonu) pieśń „Każdy może do Jezusa przyjść”.

K. opowiada:

Pewien chłopiec nie mógł zasnąć w swoim pokoju, gdy rodzice zamykali drzwi i robiło się zupełnie ciemno. Gdy natomiast zostawiali drzwi uchylone, doprowadzając trochę światła, wówczas spokojnie zasypiał.

K. zapala świecę i prosi o odczytanie wersetu J 8,12.

– Kto jest światłością świata?

– Dlaczego warto iść za Chrystusem-Światłem?

K. podsumowuje:

Jezus jest dla nas światłem, mądrością samego Boga. Ten, kto jest z Nim, nie musi się niczym martwić, każdy kłopot może powierzyć Jezusowi. Nie tylko zdobędzie wiedzę, co robić, lecz także uzyska od Niego siłę, aby zrobić to, co należy. Będzie się czuł bezpiecznie, jak chłopiec, któremu pozwalało zasnąć światło padające z pokoju kochających go rodziców.

K. proponuje śpiew „Kocham Ciebie, Jezu”.

POGŁĘBIENIE

K. opowiada:

John Ruskin, angielski pisarz, w czasach gdy nie było jeszcze elektryczności, siedział przy oknie, wyglądając na zewnątrz. Było ciemno. Nagle zauważył płonący knot, którym jakiś człowiek zapalał gazowe latarnie uliczne. Jego samego nie widział, tylko ten knot i linię światła, które za nim zostawały. Pomyślał sobie wówczas, że taki powinien być każdy chrześcijanin.

Każdy z nas mógłby wskazać jakąś postać, która poprzez przykład własnego życia jaśnieje w ciemnościach. Jedną z takich postaci był doktor Brackett, znany jako przyjaciel ubogich, który ich zawsze leczył bez pieniędzy. Mieszkał ubogo nad sklepem, a na tym domu była tabliczka „Dr Brackett – przyjmuje na górze”.

Nigdy nie założył rodziny, choć data jego ślubu była już ustalona. Wezwano go wówczas, aby odebrał skomplikowany poród. Doktor nie tylko tam poszedł, ale pozostał z matką dziecka do chwili, gdy nie groziło im już żadne niebezpieczeństwo. Gdy wrócił, ślub już odwołano, a narzeczona nie chciała go więcej znać. Resztę życia poświęcił chorym, ubogim i starym, a gdy umarł, na pogrzeb przyszedli wszyscy mieszkańcy miasta. Rodzina, u której przyjmował poród w dniu swojego niedosłego ślubu, umieściła na jego grobie napis: „Dr Brackett – przyjmuje na górze”.

(według książki Jamesa A. Fechana, Opowiadania na niedziele, Poznań 1988, s. 45-46)

K. pyta:

- W jaki sposób postać doktora jaśniała w ciemnościach?
- Jak należy rozumieć napis na jego grobie?

ZASTOSOWANIE

Droga do nieba to słuchanie Jezusa i wędrowanie przez życie zgodne z Jego wskazaniem. On pragnie, abyśmy również promieniowali światłem na otaczający nas świat.

Jezus mówił: „Tak niech świeci wasze światło przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili Ojca waszego, który jest w niebie”.

Idźmy więc do Tego, który jest „światłością świata”, niech On będzie wielkim światłem na naszej życiowej drodze i niech nam pomaga wskazywać innym drogę do nieba poprzez własny przykład.

Pomyśl:

Na drodze do nieba zostawiasz swoje ślady. Czy ktoś tam trafi, gdy po nich pójdzie?

Teraz K. podsuwa uczniom pomysł, aby każdy odrysował na papierze swoją stopę i zapisał na niej deklarację spełnienia dobrego czynu, którą wypełni w najbliższych dniach. Ślady stóp można ułożyć w kształcie drogi kończącej się bramą. Można też zaproponować, aby każdy zapalił małą świeczkę od świecy symbolizującej Chrystusa i przeszedł po śladach przez bramę. Procesja odbywa się w milczeniu lub z pieśnią „Wy jesteście na ziemi światłem mym”.

ZAKOŃCZENIE

K. powtarza z uczniami omówione treści, posługując się zeszytem ćwiczeń.

K. wyjaśnia pracę domową.

K. proponuje, aby każdy zwrócił się do Boga, po cichu, w swoich osobistych intencjach.

V

BÓG W ŻYCIU LUDZI

„Życie człowieka – znać i kochać Boga”.

(KKK 1)

37. SAMUEL ODPOWIADA NA BOŻE WEZWANIE

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie postaci Samuela.
- ✓ Gotowość służby Bogu.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, co to jest przybytek
- określi, czym jest powołanie
- pamięta słowa Samuela „Mów, Panie, bo sługa Twój słucha”
- wymieni, do czego Bóg nas powołuje.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć o powołaniu Samuela (1 Sm 3,1-19)
- potrafi scharakteryzować postawę Samuela wobec Boga
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Dobry Bóg”.

Postawy:

- Uczeń okazuje posłuszeństwo wobec rodziców, nauczycieli, wychowawców
- sumiennie wypełnia swoje obowiązki w domu i w szkole
- wyraża gotowość służenia Panu Bogu i braciom.

Metody i formy pracy: opowiadanie, analiza tekstu biblijnego ubogacona ilustracją, inscenizacja, rachunek sumienia.

Środki dydaktyczne: obraz przedstawiający Samuela.

WPROWADZENIE

K. rozpoczyna modlitwą, np. „Duchu Święty, który oświecasz...” następnie prosi o przypomnienie ostatniej katechezy i sprawdza pracę domową.

K. czyta opowiadanie:

– Janet! Janet! – wołała mama.

Nie było odpowiedzi.

– Hej! Janet! – zawołała ponownie i wyrzała przez okno kuchni, by zobaczyć, co robi Janet.

– Chwileczkę, mamusiu – doszedł cienki głosik z ogrodu. – Zaraz idę.

Minęło pięć minut. Następnie dziesięć minut. Lecz Janet nie pojawiła się.

– Janet! – zawołała mama, podchodząc do okna jeszcze raz. – Chodź zaraz!

– Chwileczkę!

W tym momencie ukazała się zza szopy z narzędziami twarzyczka małej Janet, uśmiechającej się tak słodko, że mama nie wiedziała, co powiedzieć.

- Jestem – powiedziała Janet pogodnie. – Czy wołałaś mnie, mamusiu?
- Dlaczego nie przysłaś od razu?
- Byłam zajęta – odpowiedziała Janet. – Wiesz, prałam ubranka dla lalki.
- To dobrze, że prałaś, lecz kiedy wołam cię, musisz posłuchać od razu. To bardzo niegrzecznie kazać mi czekać całe dziesięć minut, zanim przyjdiesz.
- Tak, mamusiu – rzekła Janet.
- I nie mów mi zawsze: „chwileczkę”.
- Dobrze, mamusiu.
- A teraz weź te jajka i zanieś pani Jones.

Janet wzięła koszyczek i szczęśliwa wybiegła, coś nuąc sobie. Lecz kiedy tak biegła, całkiem zapomniała o tym, co mama przed chwilą do niej mówiła. Gdy wróciła, znowu wyszła do ogrodu do swojej wanienki za szopą. Co to była za uciecha trzeć i szorować, i robić mydliny. Ale po jakimś czasie usłyszała znajomy głos:

- Janet! Janet! Czas na obiad!
- Odpowiedź Janet nie zmieniła się.
- Chwileczkę, mamusiu!

Mijały minuty – pięć, dziesięć, piętnaście. Ciągłe nie było Janet. Tymczasem mama zjadła obiad, a kiedy skończyła, zaczęła sprzątać ze stołu. Właśnie wtedy rozległ się jakiś hałas i do jej uszu doszło wołanie:

- Mamo, mamo! Chodź szybko! Chodź szybko! Woda wylała się na mnie.

Nagle pewna myśl przyszła mamie do głowy. Będąc pewna, że nic poważnego się nie stało, odpowiedziała:

- Chwileczkę, Janet!

– Och, przyjdź szybko, szybko, szybko – lamentowała Janet – moje buty są pełne wody.

Mama dokończyła sprzątanie ze stołu, odpowiadając jeszcze raz:

- Chwileczkę, Janet!

Wkrótce ukazała się przemoczona Janet.

– Dlaczego nie przysłaś, kiedy wołałam? – zapytała Janet, bardzo zagniewana. – Nie widzisz, że jestem cała mokra?

– Nie mogłam – odpowiedziała mama – byłam zajęta. Sprzątałam ze stołu po obiedzie.

- Czy jest aż tak późno? – zapytała zdziwiona Janet.

– Tak – rzekła mama – czekałam na ciebie przez cały ten czas. Gdybyś przyszła wtedy, kiedy cię wołałam, nic takiego by się nie zdarzyło.

Janet zobaczyła, jak mały uśmiešek zabłysnął na twarzy mamy. I na tym się skończyło. Mama wyszła, aby przynieść jej coś suchego do przebrania, a także dać spóźniony obiad, podczas gdy Janet obiecała sobie, że nigdy nie każe mamie czekać na siebie.

(A. Maxwell, Opowiadania na dobranoc, t. 2, seria 1, s. 38-41)

K. pyta:

- Kto jest bohaterką opowiadania?
- O co prosiła ją mama?
- Jak Janet wypełniała prośby mamy?
- Na jaki pomysł wpadła mama?
- Jak Janet przyjęła zachowanie mamy?
- Co zrozumiała?

PODANIE PRAWDY

Dzisiaj poznamy kolejną postać biblijną – Samuela. Samuel był sędzią narodu izraelskiego. Słuchając tekstu Pisma św., będziecie mogli porównać postawę Samuela i Janet.

K. opowiada lub czyta 1 Sm 3,1-19 (wybór) i eksponuje na tablicy ilustrację przedstawiającą Samuela.

- Kim był Samuel?
- Gdzie spał?

K. wyjaśnia dzieciom, co to jest przybytek:

Przybytek Pański to dla Izraelitów miejsce święte. Nocą kapłani spali obok przybytku i pilnowali arki przymierza, którą tam przechowywano.

- Co obudziło Samuela?
- Co Samuel zrobił słysząc wołanie? (pobiegł do Helego)
- Co Heli mu odpowiedział?
- Ile razy powtórzyła się ta sytuacja?
- Co Heli poradził Samuelowi?
- Co usłyszał Samuel, gdy powiedział: „Mów, Panie, bo sługa Twój słucha”?

K. przygotowuje krótką inscenizację wydarzenia, po której pyta:

- Jaka była postawa Samuela?
- Czym różni się Samuel od Janet?
- Dlaczego Bóg powołał Samuela?
- Czego uczy nas postawa Samuela?

Ponieważ Samuel był posłuszny i gotowy do służby, Pan Bóg powołał go na sędziego dla Izraelitów. Sędziowie troszczyli się o to, by naród był wierny prawdziwemu Bogu i wypełniał swoje powołanie.

ZASTOSOWANIE

- Do czego powołuje nas Bóg?
(do dobrego życia, posłuszeństwa, pomocy innym)

K. może wyjaśnić, że każdy otrzymuje powołanie szczególne (np. lekarz, malarz), choć nie wszyscy jeszcze to powołanie w sobie odkryli.

Bóg powołuje do różnych zadań, np. do bycia ojcem czy matką, do kapłaństwa czy życia zakonnego. Wszystkich powołuje do naśladowania Jego dobroci.

K. wycisza klasę i prosi, by uczniowie w ciszy odpowiedzieli na pytania:

- Jak wypełniasz swoje powołanie?
- Jak słuchasz rodziców, nauczycieli?
- Jak wypełniasz swoje obowiązki w domu, w szkole?

Na zakończenie refleksji K. może włączyć kasetę magnetofonową z pieśnią „Samuel” (np. w wykonaniu zespołu „Fioretti”) lub nauczyć krótkiej piosenki „Dobry Bóg”.

ZAKOŃCZENIE

Dziękując Bogu za powołanie i zarazem prosząc o umiejętność jego wypełniania, pomódlmy się słowami aktu miłości.

Zapis do zeszytu:

Temat: Samuel odpowiada na Boże wezwanie.

„Mów, Panie, bo sługa Twój słucha”.

38. BÓG WYBIERA DAWIDA NA KRÓLA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie osoby Dawida – króla i pasterza.
- ✓ Budzenie w sobie potrzeby dobra i miłości.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni cechy króla Dawida, które podobały się Bogu
- poda, co w ludzkim sercu jest skarbem Pana Boga.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać postać Dawida - pasterza i króla
- potrafi wyjaśnić, na czym polega dobre królowanie
- potrafi wykazać różnice między patrzeniem ludzkim a Bożym patrzeniem na człowieka.

Postawy:

- Uczeń prezentuje postawę miłości i dobroci wobec najbliższych w rodzinie i kolegów w szkole
- trwa w skupieniu na modlitwie prośby o serce przepełnione miłością i dobrocią.

Metody i formy pracy: prezentacja, analiza tekstu biblijnego ubogacona obrazami, „odkrywania pozytywnych cech charakteru”, refleksja, krzyżówka.

Środki dydaktyczne: ilustracje: (Dawid jako pasterz, wybór Dawida na króla, Dawid jako król), dwa pudełka: jedno ozdobione, kolorowe, wyglądające zachęcająco, puste; drugie nieefektywne, ale zawierające coś cennego np. naszyjnik, korale.

WPROWADZENIE

Na początek – piosenka „Radośnie żyć na świecie” (zwrotka o dobru). Sprawdzenie pracy domowej i utrwalenie wiadomości. K. ustawia na biurku dwa różne pudełka i pyta:

- Jak wyglądają te pudełka?
- Czym się różnią?
- Które pudełko podoba się wam bardziej?
- Dlaczego właśnie to?

Następuje sprawdzanie zawartości pudełka.

Ładne pudełko jest puste.

Sprawdzamy drugie.

W tym pudełku ktoś złożył skarb. Skarby są najczęściej wewnątrz szkatulek lub skrzyń. Ktoś, kto poszukuje skarbów, nie może się kierować wyglądem skrzyni, lecz zawartością jej wnętrza.

PODANIE PRAWDY

K. wprowadza w nowy temat:

Dziś na katechezie dowiemy się, jak Izraelici prosili Boga, aby pomógł im znaleźć kogoś odpowiedniego, kto byłby ich królem.

- Jaka osoba, według was, powinna być królem?
- Na czym polega królowanie?
- Jakiego króla możemy nazwać dobrym?

Ostatnią odpowiedź można zanotować.

Po śmierci Jozuego przywódcami narodu byli sędziowie. Lud jednak chciał mieć króla, który by nim rządził sprawiedliwie. Ponieważ pierwszy król, Saul, okazał się zły, Izraelici modlili się, by Bóg pomógł im znaleźć człowieka, który rządziłby dobrze. Spróbujmy dziś razem z Izraelitami poszukać takiego człowieka i zobaczymy, gdzie Bóg będzie go szukał.

Odczytanie tekstu biblijnego (1 Sm 16,1.4a.6-7.10-13).

K. umieszcza na tablicy obrazy (Dawid jako pasterz, oraz jego wybór na króla).

- Kogo przedstawiają te obrazy?
- Kim był Dawid?
- Dlaczego Dawid podobał się Bogu?

POGŁĘBIENIE

K. poleca uczniom odszukać w podręczniku pouczenie, jakie Bóg dał Samuelowi –1 Sm 16,7. Po odczytaniu dzieci tłumaczą sens tych słów. K. akcentuje fakt, że Bóg patrzy na serce człowieka, i zadaje pytania:

- Na co Pan Bóg zwraca uwagę, patrząc na człowieka?
- Co to znaczy „patrzeć na serce”?
- Jakie musiało być serce Dawida, skoro podobało się Bogu?
(dobre i pełne miłości)
- Co podobało się Bogu u Dawida, gdy był on pasterzem?
(pracowitość, troska, posłuszeństwo ojcu i braciom, radość, rozmodlenie)

Pan Bóg, patrząc na ludzi, zwraca uwagę nie tyle na ich wygląd, urodę, ile na ich postępowanie, zachowanie wobec innych.

ZASTOSOWANIE

- Na co zwracacie uwagę, patrząc na ludzi?
- Po czym oceniacie, czy są dobrzy?
- Co cenicie u ludzi dorosłych?

Serce człowieka, jest skarbem Boga, jeżeli wypełnia je miłość i dobro. Można to rozpoznać po jego dobrych czynach.

- Jakie znacie osoby, których serca są skarbem Pana Boga?

K. rozdaje małe kartki, na których uczniowie mają zapisać, co cenią u innych, a następnie włożyć je do pudełka z napisem „skarb”.

- W jakich sytuacjach wasze serca staną się skarbem Boga?

Refleksja modlitewna:

- Co zrobię już dziś, aby moje serce było prawdziwym skarbem Boga?

ZAKOŃCZENIE

Śpiew piosenki „W moim sercu mieszka Bóg” (podręcznik ucznia).

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg wybiera Dawida na króla.

Pan Bóg wybrał Dawida na króla, bo miał on serce pełne dobroci i miłości.

Chcę, aby moje serce było prawdziwym skarbem Boga i ludzi.

Praca domowa:

1. Wypisz imiona osób, których serca są skarbem Pana Boga (mogą to również być osoby z twojego środowiska).

2. Narysuj duże serce i napisz w nim, co czyni je skarbem Pana Boga.

39. DAWID UCZY, JAK WIELBIĆ BOGA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie formy i treści wybranych psalmów.
- ✓ Potrzeba wielbienia Boga pieśnią i modlitwą.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie prawdę, że pieśnią i modlitwą uwielbiamy Pana Boga
- wymieni znane piosenki religijne.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi omówić treść poznanych psalmów Dawida
- potrafi ułożyć własny psalm
- potrafi zaśpiewać indywidualnie lub w grupie wybraną piosenkę religijną lub psalm.

Postawy:

- Uczeń wyraża uwielbienie Boga śpiewem pieśni religijnych i twórczością własną.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, analiza tekstów biblijnych ubogacona ilustracjami, redagowanie tekstu psalmu, modlitwa.

Środki dydaktyczne: obraz (król Dawid grający na cytrze).

WPROWADZENIE

Modlitwa piosenką „W moim sercu mieszka Bóg”.

Sprawdzenie pracy domowej, powtórka ostatniej katechezy. Rozmowa z dziećmi na temat piosenek:

- Jakiej piosenki uczyliście się ostatnio?
- Jaką piosenkę najbardziej lubicie śpiewać?
- Dlaczego ta piosenka wam się podoba?
- Jakie znacie piosenki, w których śpiewa się o ukochanej osobie?
(np. na Dzień Babci, na Dzień Matki, na Dzień Nauczyciela)

Zwracamy uwagę na element podziękowań, wdzięczności czy zachwyty.

- Jakie znacie piosenki religijne?
- O czym mówią te piosenki?
- Gdzie najczęściej są śpiewane?

PODANIE PRAWDY

K. zawiesz na tablicy obraz Dawida grającego na cytrze.

- Kto jest przedstawiony na tej ilustracji?
- Co robi król Dawid?

Dawid był dobrym i kochającym swój naród królem, lubił także tańczyć, grać i śpiewać. Swoim śpiewem i graniem chciał chwalić Boga. Swoje modlitwy układał w wiersze, a potem śpiewał je przy wszystkich. Chciał, aby każdy razem z nim chwalił Boga. Układane przez króla Dawida pieśni religijne nazywamy psalmami.

Spróbujmy potowarzyszyć Dawidowi w układaniu psalmów.

K. umieszcza na tablicy tekst Ps 9,2-3 (lub prosi o znalezienie go w podręczniku ucznia).

- Co Dawid chciał powiedzieć Bogu tymi słowami?
- Jakie było jego uwielbienie? (śpiewał całym sercem)
- Jak nazwał swoją modlitwę? (psalmem)

K. zawiesz na tablicy obraz przedstawiający piękny widok.

Dawid podziwiał piękno przyrody, kolory kwiatów, tęczę, złote promienie słońca, ptaki i ich śpiew. Myślał wtedy o dobroci Boga, który to stworzył, i o Bożej miłości dla człowieka. I wtedy jego serce wyrwało się ku Bogu, a usta śpiewały Mu pieśni.

K. zawiesz na tablicy tekst Ps 8,4-5, a jedno z dzieci go odczytuje.

- O czym mówi ten psalm?
- Za co Dawid wychwalał Boga?
- Za co Mu dziękował?

POGŁĘBIENIE

K. zawiesz obraz przedstawiający modlącego się człowieka.

Dawid, jako król, dźwigał na sobie wielką odpowiedzialność za cały kraj. Gdy nie mógł rozwiązać trudnych spraw, szedł do świątyni i opowiadał Bogu o swoich smutkach.

Zawieszenie tekstu Ps 39,13 (lub sięgnięcie po podręcznik ucznia) i odczytanie go przez jedno z dzieci.

Posłuchajcie teraz, jak Dawid przeproszał Boga, gdy zgrzeszył:

K. odtwarza z taśmy Ps 51,3-5, a potem zawiesz ten tekst na tablicy.

- O co prosi Dawid w tym psalmie?

K. poleca, by uczniowie w ciszy przeczytali psalmy jeszcze raz.

ZASTOSOWANIE

K. rozdaje uczniom ilustracje (np. ktoś chory, ktoś zmartwiony, krajobraz, zwierzęta), i poleca ułożyć pieśń związaną z ich treścią. K. powinien w indywidualnych przypadkach pomóc w doborze sformułowań dla odpowiedniego wyrażenia myśli.

K. prosi o prezentację psalmów „na ochotnika”.

ZAKOŃCZENIE

Modlitwa jednym z psalmów ułożonych przez dzieci.

Zapis do zeszytu:

Temat: Dawid uczy, jak wielbić Boga.

Dawid układał i śpiewał pieśni religijne, nazywane psalmami.

Mój psalm:

Dzieci przepisują do zeszytów swój własny psalm, albo uznany za najlepszy w klasie.

Praca domowa:

Pomódl się wieczorem wybranym psalmem.

Uwaga: K. może poszerzyć katechezę o treści zamieszczone w podręczniku ucznia.

40. SALOMON BUDUJE BOGU ŚWIĄTYNIĘ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie Salomona jako wykonawcy pomysłu budowy świątyni jerozolimskiej.
- ✓ Dążenie do budowania domu Bożego we własnym sercu. Troska o nasze kościoły i teren wokół nich.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń poda, kim był Salomon
- wskaże na planszy i nazwie najważniejsze miejsce w świątyni jerozolimskiej
- rozumie, że serce człowieka może być świątynią Boga.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć o budowie świątyni przez Salomona
- potrafi scharakteryzować właściwe zachowanie się w kościele
- potrafi uzasadnić, dlaczego dbamy o piękno naszych kościołów.

Postawy:

- Uczeń wyraża szacunek dla domu Bożego przez godne w nim zachowanie
- wyraża troskę o porządek w kościele i na jego terenie
- trwa na modlitwie prośby o Bożą obecność w swoim sercu.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego zilustrowana planszą, praca z planszą.

Środki dydaktyczne: plansza z obrazem świątyni Salomona, obraz przedstawiający kościół i elementy jego wnętrza.

WPROWADZENIE

Modlitwa psalmami ułożonymi przez dzieci. Utrwalenie ostatniego tematu.

Rozmowa z klasą o wznoszeniu różnych budowli.

- Kto z was widział budowę domu?
- Jak powstaje budynek?
- Jakiego materiału używa się do budowy?
- Jakich materiałów wymaga wykończenie budowli?

K. uzupełnia:

Przy wykończeniu – zależnie od tego, czemu ten budynek ma służyć – używa się różnych materiałów. Im bardziej nam zależy na jakiejś budowli, tym bardziej się staramy używać najlepszych materiałów.

Dzisiaj poznamy króla, który budował „dom” dla Pana Boga.

PODANIE PRAWDY

Król Salomon był synem Dawida i jego następcą. Tak jak jego ojciec bardzo kochał Boga i układał psalmy. Słyszał też z wielkiej mądrości i znał się na budowaniu domów.

W oparciu o 1 Krl 6,1-38 K. opowiada o królu Salomonie, budowie i poświęceniu świątyni.

Salomon mieszkał w pałacu w Jerozolimie, stolicy kraju. Ubolewał, że jego pałac jest ładniejszy i większy niż miejsce, gdzie przebywała Arka – znak Bożej obecności. Postanowił więc, że wybuduje Bogu świątynię wspanialszą niż jego pałac, i zaczął gromadzić materiały. Były to drogocenne kamienie, metale, złoto oraz drewno cedrów i cyprysów. Kiedy już wszystko było przygotowane, postarał się o najlepszych pracowników, architektów i rzeźbiarzy, aby wybudowali wspaniałą świątynię. Budowano ją bardzo starannie, z dokładnością wykonując każdy element. Budowa trwała siedem lat.

K. zawieszona na tablicy planszę (rekonstrukcja świątyni Salomona) i omawia ją (zob. E. Hunter, Atlas biblijny dla dzieci, Warszawa 1997, s. 30-31).

Najważniejsze miejsce świątyni przeznaczono na przechowywanie arki przymierza. To miejsce, ozdobione samym złotem, nazywało się „Miejscem Najświętszym”.

POGŁĘBIENIE

K. pyta:

- Dlaczego Salomon chciał zbudować Bogu wspaniałą świątynię?
- Dlaczego użył do tej budowy najlepszych materiałów?
- Dlaczego budowano świątynię z wielką starannością?
- Które miejsce było w świątyni najważniejsze?
- Dlaczego było to miejsce najświętsze?

ZASTOSOWANIE

K. stawia pytania:

- Po co ludzie budują świątynie?
- Kto w nich mieszka?
- Dlaczego świątynie są miejscem świętym?
- Jaka jest różnica między domem Bożym a naszym domem?
- Dlaczego powinniśmy dbać o wygląd naszych kościołów?
- Jak możemy dbać o wygląd naszych świątyń?

K. może zwrócić uwagę na budowanie i odnawianie kościołów, ale też na sprzątnięcie i dekorowanie ich. Warto przypomnieć, że w świątyni nie śmiecimy, nie zużywamy gumy, zachowujemy się poprawnie.

- Co jeszcze może być Bożą świątynią? (nasz dom, nasze serce)

K. rysuje na tablicy serce i prosi jednego ucznia, by napisał w nim: „Bóg”.

- Kiedy nasze serce jest świątynią Boga?
- Jak możemy je dla Niego przygotować?
- Co to znaczy „posprzątać w swoim sercu”?

K. może przypomnieć o sakramencie pokuty i przyjmowaniu Chrystusa do serca.

ZAKOŃCZENIE

Katechezę kończymy piosenką „Ziarenko do ziarenka” (podręcznik ucznia).

Zapis do zeszytu:

Temat: Salomon buduje Bogu świątynię.

Salomon zbudował Bogu wspaniałą świątynię w Jerozolimie.

Kościół jest mieszkaniem Boga z wśród ludzi. Moje zachowanie w kościele świadczy o tym, że mieszka w nim Chrystus.

Praca domowa:

1. Namaluj swoją świątynię.
2. Napisz, dlaczego dbamy o wygląd naszych kościołów.

Można poprosić, by na plastyce dzieci narysowały swój kościół parafialny.

41. ELIASZ PROROKIEM POSŁANYM PRZEZ BOGA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie charakteru powołania proroka i jego misji.
- ✓ Budzenie potrzeby poznania Boga i zaangażowanie w Jego sprawy.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, kim był prorok
- rozumie, że Bóg pomaga grzeszącym w nawróceniu się
- wymieni sytuacje i osoby, które pomagają nam wrócić do Boga, kiedy popełnimy grzech.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać misję proroka Eliasza wśród Izraelitów.

Postawy:

- Uczeń w skupieniu słucha słowa Bożego
- okazuje posłuszeństwo wobec rodziców, nauczycieli, kapłanów, którzy pomagają w zbliżaniu się do Pana Boga
- systematycznie korzysta z sakramentu pokuty i pojednania.

Metody i formy pracy: opowiadanie, analiza tekstu biblijnego ubogacona obrazem, graficzne przedstawienie treści.

Środki dydaktyczne: Pismo św., kartki formatu A-4 dla każdego ucznia, obraz przedstawiający ofiarę Eliasza.

WPROWADZENIE

Modlitwa: „akt wiary” lub „Wierzę w Boga”.

K. sprawdza pracę domową i powtarza ostatni temat.

K. opowiadaniem wskazuje na rozłamy, które powstają między ludźmi:

„«Ależ z ciebie głupia krowa» – przezwał Rafał swoją młodszą siostrę. Irena płacze, że też brat takimi słowami ją obrzuca. Ona naprawdę nie jest głupią krową. «Poczekaj, zaraz ci odpłacę» – myśli siostra i wrzeszczy głośno, żeby było słyhać: «A ty jesteś głupi osioł». Tego Rafał nie da siostrze drugi raz powtórzyć. Rzuca się na nią z wściekłością. «Nie mogę na ciebie patrzeć» – krzyczy przy tym do niej. Oboje pędzą w dwie różne strony”.

(L. Baßler, Kościół dla dzieci, Kielce 1993, s. 75)

– Kto komu sprawił ból?

Rafał Irene, i na odwrót. Chociaż są rodzeństwem, czasami jest między nimi źle, kłócą się ze sobą. Ranią się nawzajem i odczuwają to tak boleśnie,

jakby obrzucali się kamieniami. Powstaje między nimi mur. Nie chcą sobie nawzajem pomagać. Jest im smutno.

Dziś opowiemy sobie, jak Izraelici wybudowali mur pomiędzy sobą a Bogiem.

PODANIE PRAWDY

Po śmierci Salomona Izraelici osłabli w wierze i mniej dbali o świątynię, rzadziej ją odwiedzali, mniej poznawali Boga w modlitwie i Piśmie św. Coraz więcej ludzi zapomniało o Panu Bogu i o przymierzu, które z nimi zawarł. Wybudowali sobie nawet inną świątynię, w której zamiast Boga czczono rzeźbę bożka, zwanego Baalem.

Bóg nie pozostawił jednak ludzi w grzechu, ale przyszedł im z pomocą. Posłał im człowieka o wielkim i kochającym sercu, aby ich pouczył o Bogu i Jego przykazaniach. Prorok ten miał na imię Eliasz.

Eliasz pragnął przypomnieć ludziom o Bożej miłości, ale lud nie chciał go słuchać.

K. czyta (lub opowiada) 1 Krl 18,21-39.

- Co wybudowali kapłani Baala?
- O co prosili swojego boga?
- Dlaczego Baal nie odpowiedział na ich prośbę?
(bo był bogiem fałszywym – nie istniejącym)
- O co prosił Eliasz prawdziwego Boga?
- Jak Bóg odpowiedział na jego prośbę?

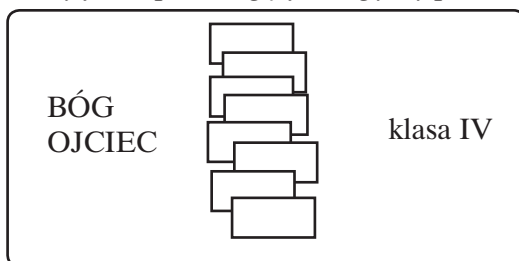
Zawieszenie obrazu: Bóg zsyła ogień na ofiarę.

- Co powiedzieli o Bogu zgromadzeni ludzie?

POGŁĘBIENIE

- O czym przekonali się Izraelici dzięki temu wydarzeniu?
- Jakie przykazanie musieli sobie wtedy przypomnieć?
(pierwsze – „Nie będziesz miał bogów cudzych...”)

K. umieszcza na tablicy napis „Bóg Ojciec” i rozdaje uczniom kartki, na których poleca zapisać najczęściej zapominane obowiązki wobec Boga. Następnie poleca umieszczać je na tablicy jedna pod drugą, jak cegły, by powstał w ten sposób mur.

Zło, które popełniamy, oddziela nas od Boga. Przestajemy wierzyć w Jego miłość do nas. Oddzielamy się od Niego murem złych uczynków, złych myśli czy zaniedbaniem w modlitwie. Bóg jednak czeka na nas i wysyła do nas ludzi lub stwarza takie sytuacje, które pomagają nam do Niego wrócić.

ZASTOSOWANIE

– Kogo Bóg posyłał do nas, aby przypominać nam o sobie?

K. poleca uczniom podejść do tablicy i stopniowo zdejmować kartki, a w ich miejsce wpisać osoby lub sytuacje, które pomagają wrócić do Boga, np. „spowiedź”, „kapłan”, „dobry kolega”, „modlitwa”.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg posyła proroka Eliasza.

Prorok to osoba wybrana i posłana przez Boga, która głosi słowo Boże i wzywa do wierności Bożym przykazaniom.

Codzienną modlitwą i słuchaniem słowa Bożego poznaję Boga i coraz lepiej Mu służę.

Można też w ramach zapisu wykorzystać schemat z tablicy, do którego uczniowie samodzielnie dopiszą osoby czy sytuacje, pomagające im w zbliżaniu się do Boga.

K. może zwrócić uwagę na rolę rodziców w stawaniu się lepszym.

Praca domowa:

Napisz, kto pomaga ci powracać do Boga.

42. LATA NIEWOLI BABILOŃSKIEJ I POWRÓT DO KRAJU

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie faktów związanych z niewolą Izraela w Babilonii i jego powrotem do ojczyzny.
- ✓ Powrót do Boga i radość z budowania świątyni w swoim sercu.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie związek wygnania i przebywania w niewoli z odejściem Izraelitów od Boga
- rozumie porównanie grzechu do niewoli a nawrócenia do powrotu z niej
- rozumie porównanie grzechu do zniszczenia świątyni własnego serca a nawrócenie do jej odbudowy.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć o wygnaniu babilońskim i powrocie Izraelitów z niewoli
- potrafi odnieść omawiane wydarzenia biblijne do własnego doświadczenia grzechu i nawrócenia.

Postawy:

- Uczeń wyraża radość powrotu do Pana Boga przez szczerą spowiedź
- wyraża wdzięczność i uwielbienie Boga za Jego szczególną bliskość w Komunii św.
- w skupieniu modli się za tych, którzy pomagają wrócić do Pana Boga (rodziców, kapłanów...).

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, pokaz, krzyżówka.

Środki dydaktyczne: klocki z napisami: „spowiedź”, „modlitwa”, „Eucharystia” itp.

WPROWADZENIE

Modlitwa:

Duchu Święty, przyjdź i bądź razem z nami. Pomóż nam zrozumieć słowo Boże, które dziś usłyszymy.

„Duchu Święty, który oświecasz...”

Każdy z nas przeżywał większą lub mniejszą radość. Zawsze lepiej czujemy się wśród osób radosnych niż smutnych.

- Jakie smutne wydarzenie przeżyliście?

- Dlaczego było ono smutne?
- Jaki radosny fakt pamiętacie?
- Dlaczego był on radosny?

K. podsumowuje:

Zło wywołuje smutek, dobro zaś budzi radość.

K. może przypomnieć historię niewoli egipskiej lub sytuację, jaką przeżywa niewolnik.

Dziś poznamy dwa wydarzenia z historii narodu wybranego: smutne – niewola, i radosne – powrót do ojczyzny.

PODANIE PRAWDY

Na podstawie 2 Krl 25 lub podręcznika K. opowiada historię wygnania babilońskiego i powrotu Izraelitów z niewoli.

- Kto napadł na Jerozolimę?
- Co zniszczyły wojska babilońskie?
- Co stało się z ludźmi?
- Kogo Pan Bóg natchnął do pomocy Izraelitom?
- Dokąd król Cyrus pozwolił im wrócić?
- Co odbudowali po powrocie do ojczyzny?
- Z czego bardzo się cieszyli?

Powrót do Jerozolimy i jej odbudowa były dla Izraelitów wydarzeniem bardzo ważnym. Mieli własny dom, miasto, i co najważniejsze nie byli już niewolnikami. Odbudowali również świątynię, by przypominała, że w ich kraju razem z nimi mieszka Bóg.

POGŁĘBIENIE

K. pyta:

- Dlaczego Izraelici znaleźli się w niewoli?
- Co zrozumieli na wygnaniu?
- Kto im pomógł wrócić do ojczyzny?

Niewola babilońska była skutkiem odejścia Izraelitów od Boga. Dopiero na wygnaniu zrozumieli swój błąd i wrócili do Niego, prosząc Go o pomoc.

- Co może być niewolą dla nas? (grzech)
- Kiedy człowiek popada w niewolę grzechu?
- Kto mu pomaga wrócić do Boga?
- Na czym polega ten powrót?

K. prosi dwóch uczniów, by na stoliku wybudowali z klocków dom-świątynię (tak by napisy na nich nie były widoczne).

- Dlaczego budowanie daje radość?

K. przewraca klocki.

- Dlaczego zniszczenie wywołuje smutek?
- Jak można naprawić budowlę z klocków?

Nasze serca są świątynią, w której mieszka Bóg.

– Kiedy niszczymy świątynię naszego serca?

– Jak możemy ją odbudować?

K. wraz z uczniami ustawia budowlę ponownie, tak by na jej bokach były widoczne napisy, np. „spowiedź”, „modlitwa”, „Eucharystia” itp. Zwraca również uwagę, że Pan Bóg, pomagając nam, posługuje się ludźmi (na przykład przy spowiedzi posługuje się kapłanem).

Pan Bóg pomógł Izraelitom wrócić do Jerozolimy i odbudować świątynię, posługując się królem Cyrusem.

– Kto nam pomaga w powrocie do Boga?

ZAKOŃCZENIE

Katechezę kończymy wspólną modlitwą, np. „Ojcze nasz”.

Zapis do zeszytu:

Temat: Lata niewoli babilońskiej i powrót do kraju.

Ucniowie pod tematem rysują duże serce, a w nim świątynię. Na jej ścianach znajduje się hasłowy zapis tego wszystkiego, co pomaga ją odbudować (hasła na klockach).

Praca domowa:

1. Napisz, kto najczęściej pomaga ci odbudować świątynię twego serca.
2. Pomódl się za księdza, u którego się spowiadasz.

43. BRACIA MACHABEJSCY

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie bohaterskiej postawy braci machabejskich i ich matki.
- ✓ Odważne wyznawanie wiary.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że owocem wierności Bogu jest życie wieczne
- poda przykłady wyznawania wiary w codziennym życiu
- pamięta treść mszalnego wyznania wiary.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi omówić bohaterską postawę braci machabejskich i ich matki
- potrafi wyjaśnić, że odważne wyznawanie wiary jest wartością zasługującą na życie wieczne
- potrafi przygotować i przedstawić scenkę dotyczącą odważnego wyznawania wiary
- potrafi ułożyć modlitwę o dar mocnej wiary.

Postawy:

- Uczeń odważnie wyznaje wiarę w Boga w codziennym życiu
- systematycznie uczestniczy we Mszy św. w niedziele i święta
- stara się dobrymi czynami świadczyć o swojej wierze.

Metody i formy pracy: opowiadanie, rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, praca w grupach, prezentacja „scenek”, modlitwa.

Środki dydaktyczne: ilustracja przedstawiająca siedmiu braci i ich matkę, plansza.

WPROWADZENIE

Modlitwa: „Wierzę w jednego Boga”.

K. czyta opowiadanie:

„Po ciepłym wiosennym niebie leciała jaskółka. Ujrzała w dali różową chmurę. To brzoskwinia, która pośrodku łąki pokryła się delikatnymi kwiatami. Ujrzawszy ją, jaskółka nie czuła się już zmęczona, i szczęśliwa usiadła na gałęzi drzewa.

- Cześć – powiedziała do brzoskwini. – Jak się cieszę, że cię znów widzę!
- Cześć – odpowiedziało drzewo. – Ja również się cieszę, iż widzę cię po długiej zimie.
- Hej, z kim rozmawiasz? – przerwał mu chór radosnych głosików.

– Och, wybaczcie mi – rzekła brzoskwinia do kwiatów zdobiących jej gałęzie.
– Nie przedstawiłam wam jeszcze mojej przyjaciółki jaskółki! A oto moje nowe kwiaty! – powiedziała z dumą, zwracając się do jaskółki. – Nie było ich w ubiegłym roku, dlatego cię nie znają!

Jaskółka opowiadała o długiej podróży. Szczególnie opowiadanie o zimie zachwycało kwiaty, które nie wiedziały, co to zimno i jak wygląda śnieg.

– Śnieg musi być wspaniały! – wykrzyknął jeden z kwiatków. – Nie mogę się już doczekać, by przyszła zima, aby poczuć płatki śniegu spadające na moje płatki!

– Ciebie już nie będzie, gdy przyjdzie zima – powiedziała jaskółka. – Będziesz wówczas nasionkiem śpiącym spokojnie pod ziemią!

Nie, ja nigdy nie będę nasionkiem – powiedział z przekonaniem kwiat brzoskwini. – Postanowiłem, iż zostanę i zaczekam na zimę, by zobaczyć śnieg.

– Ależ kwiatku – odparła łagodnie jaskółka – nie możesz nie wypełnić swojego zadania!

– Jakiego zadania?

– Każdy z nas otrzymał jakieś zadanie. Zadaniem kwiatów jest wytwarzanie nasion. I ty staniesz się w swoim czasie nasieniem, pójdiesz wówczas pod ziemię i przekonasz się, iż ciemność, której teraz się lękasz, nie będzie dla ciebie taka straszna.

Minął pewien czas i płatki spadły na ziemię, a kwiat odkrył, iż nie wiadomo jak stał się nasieniem. Poczuli nagle, że jakaś ręka zerwała go i wpycha pod ziemię.

– Wszystko skończone – pomyślał. – Nigdy nie ujrzę zimy, nigdy nie zobaczę śniegu!

Pod śniegiem nasionko usnęło i śniło o pięknym kwiecie brzoskwini, kołyszącym się na gałęzi i śpiewającym. Kwiat śpiewa, ponieważ jest szczęśliwy, że wypełnił swoje zadanie. Jest szczęśliwy, że stał się nasieniem. Śpiewa, gdyż pod ziemią nie lęka się niczego, a nawet czuje się chroniony, gdy tymczasem ponad nim wiatr dmie złowrogo, a mróz straszy stworzenia na łące. Śpiewa, wspominając pewną jaskółkę i jej słowa...

Nadeszła kolejna wiosna i na środku łąki młode drzewko brzoskwiniowe weselo rozmawia z pewną jaskółką. Wygląda na to, że mają sobie wiele do powiedzenia!

– Co robiłeś pod ziemią? – spytała jaskółka.

– Śniłem... ale nie, to nie był sen, wszystko działa się naprawdę: byłem bardzo szczęśliwy.

– Byłeś szczęśliwy, ponieważ wypełniłeś swe zadanie.

– Tak. A teraz jakie jest moje nowe zadanie?

– Teraz możesz poczekać na zimę.

– Na zimę? Naprawdę ujrzę zimę?

– Tak, i to niejedną: czeka na ciebie wiele zim!”

(„Zadanie”, fragmenty, w: Laurretta, Złoty naparstek, Wrocław 1998, s. 133-137)

- Kto jest bohaterem opowiadania?
- Jakie zadanie miał kwiat?
- Co się z nim stało?
- Co czuł będąc pod ziemią?
- Dlaczego był szczęśliwy?

Dziś na katechezie poznamy siedmiu braci i ich matkę, którzy mieli do spełnienia zadanie o wiele trudniejsze od zadania kwiatu.

K. zapisuje temat „Bracia machabejscy”.

PODANIE PRAWDY

Ponad dwieście lat przed narodzeniem Chrystusa, Izraelici byli pod panowaniem Syryjczyków. Król syryjski zmuszał Izraelitów do odstąpienia od wiary w jedyne Boga i od Jego praw. Ci, którzy nie zastosowali się do nakazu króla, byli prześladowani. Szczególną odwagę w wierności i trwaniu przy ojczystych tradycjach wykazał wówczas cały ród Machabeuszów.

K. opowiada (lub czyta z podręcznika) 2 Mch 7,1-41.

K. umieszcza na tablicy ilustrację przedstawiającą siedmiu braci i ich matkę.

- Jakie zadanie stanęło przed matką i jej synami?
- Jak je wypełnili?
- Co osiągnęli dzięki wierności Bogu? (życie wieczne)
- Dlaczego otrzymali taką nagrodę? (była to nagroda za wierność)

POGŁĘBIENIE

- Co pomogło braciom spełnić zadanie i wytrwać w wierze?
(zaufanie Bogu, modlitwa, wiara w życie wieczne)

K. umieszcza na tablicy słowa matki, wypowiedziane do najmłodszego z synów:

**„Nie obawiaj się, ale bądź godny braci swoich i przyjmij śmierć,
abyś w czasie zmiłowania odnalazła cię razem z braćmi”**

Uczniowie odczytują tekst głośno i omawiają go wspólnie z K.

- Czego uczy nas postawa braci i ich matki?
- Co nam pomaga w wierze?

ZASTOSOWANIE

Uczniowie, zgrupowani w rzędach ławek, przygotowują krótkie scenki, których bohaterowie muszą dokonać wyboru:

Grupa 1:

Dzieci na kolonii przełamują wstyd, by uklęknąć do modlitwy wieczornej.

Grupa 2:

Dzieci na boisku stają w obronie słabszego dziecka, wyśmiewanego przez innych.

Grupa 3:

Dzieci przechodzące obok krzyża lub kapliczki czynią znak krzyża.

K. pyta:

- Jak w życiu codziennym możemy wyznawać wiarę w Boga?
(znak krzyża przed i po posiłku, przed podróżą, niedzielna Msza św.,
dobre życie)
- Jaka na nas czeka nagroda? (życie wieczne)

K. prosi uczniów, aby pomyśleli, jak można żyć wiarą na co dzień.

ZAKOŃCZENIE

Modlitwa: Ps 86,11 (podręcznik ucznia).

K. zadaje pracę domową:

1. Opisz sytuację z twojego życia, w której przezwyciężyłeś opór w wyznawaniu wiary.
2. Ułóż modlitwę o dar mocnej wiary.

44. BÓG JEST Z CIERPIĄCYM HIOBEM

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie historii Hioba oraz znaczenia wytrwałej modlitwy.
- ✓ Odkrywanie obecności i dobroci Boga. Cierpliwość i wytrwałość w modlitwie.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie znaczenie wytrwałej modlitwy w chorobie i cierpieniu
- rozumie, że sakrament namaszczenia chorych jest pomocą w przeżywaniu cierpienia
- poda propozycje pomocy ludziom chorym.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać życie biblijnego Hioba
- potrafi wyjaśnić, czego uczy nas Hiob swoim cierpieniem
- potrafi ułożyć modlitwę w intencji osoby chorej lub niepełnosprawnej.

Postawy:

- Uczeń angażuje się w pomoc ludziom chorym
- w skupieniu modli się o wytrwałość i cierpliwość w znoszeniu cierpienia i choroby dla siebie lub innych
- wyraża zaufanie wobec Boga i wiarę w Jego dobroć.

Metody i formy pracy: rozmowa, analiza tekstu biblijnego, medytacja obrazu, refleksja, modlitwa.

Środki dydaktyczne: Pismo św., obraz przedstawiający Hioba przy drodze, zdjęcia ludzi chorych.

WPROWADZENIE

K., posługując się aktualnymi wiadomościami z telewizji lub radia, informuje uczniów o nieszczęściach i cierpieniu, które dotyczą ludzi.

- O jakich nieszczęściach wiecie z radia lub z telewizji?

Modlitwa spontaniczna za chorych z rodzin, za chorych sąsiadów i kolegów szkolnych, zakończona wspólnym odmówieniem „Ojcze nasz”.

PODANIE PRAWDY

K. podsumowuje wypowiedzi uczniów:

Ból, choroba, nieszczęście powodują smutek, płacz, a czasem nawet złość. Są one skutkiem grzechu pierworodnego i dosięgają wszystkich ludzi. Kiedy

mówimy o cierpieniu, przypomina nam ono pewnego człowieka imieniem Hiob, którego historię wspomina Pismo św.

K. zapisuje na tablicy imię „Hiob”, streszcza Jb 1,1-4.13-22; 2,7-10; 42,10.12-13 i przedstawia obraz: Hiob siedzący przy drodze:

- Kim był Hiob?
- Co było jego radością?
- Dlaczego Hiob podobał się Bogu?
- Jakie nieszczęścia dotknęły Hioba?
- Co robił Hiob, gdy utracił cały majątek i dzieci?
(modlił się, ufał Bogu mimo wszystko)
- Co podobało się Bogu w postawie Hioba?
- Jak Bóg wynagrodził jego ufność?

POGŁĘBIENIE

Hiob utracił rodzinę, majątek i zdrowie. Chociaż bardzo go to dotknęło, modlił się i wierzył, że Bóg mu pomoże, że go nie zostawi samego. To cierpienie trwało długi czas, ale Hiob nie zniechęcał się, był cierpliwy. Ciągłe czekał i ufał Bogu. Nie zazdrościł innym, że są zdrowi i bogaci. Hiob był wierny Bogu nie tylko w zdrowiu i powodzeniu, ale też w chorobie i złej doli.

- Czego uczy nas Hiob swoim cierpieniem?
- Kiedy w cierpieniu podobamy się Bogu?

ZASTOSOWANIE

- Kto dziś pomaga nam w cierpieniu?

Wśród nas jest wielu ludzi chorych. Przebywają oni w swych domach, szpitalach, domach opieki.

K. pokazuje dzieciom zdjęcia ludzi chorych.

- Co chcielibyście powiedzieć tym osobom?
- Co dla nich może uczynić Jezus?
- Co my możemy zrobić dla chorych?

Pomyślmy teraz o znanych nam chorych, których mogliśmy odwiedzić.

K. może zaproponować odwiedzenie w najbliższą niedzielę jednego z domów opieki lub osoby chorej, znanej K. Do tych odwiedzin dzieci przygotowują się, pamiętając o przygotowaniu drobnych niespodzianek. K. uwrażliwia na zachowanie się w obecności osób chorych, niedołącznych, kalekich.

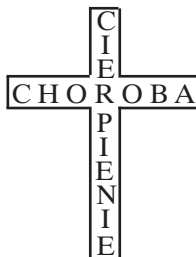
ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg jest z cierpiącym Hiobem.

Hiob kochał Boga i wierzył w Niego, nawet gdy stracił swój majątek, dzieci i zdrowie.

Bogu podobała się cierpliwość i ufność Hioba.

Praca domowa:

Napisz, czego uczy nas Hiob swoim cierpieniem.

Modlitwa: akt ufności.

Uwaga: W miarę potrzeby poszerzamy katechezę zwracając uwagę, że Bóg nie usuwa cierpienia, ale jest w nim razem z nami obecny. Można przybliżyć uczniom spotkania Papieża z chorymi.

45. BÓG JEST Z MIŁOSIERNYM TOBIASZEM

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Zapoznanie z postacią Tobiasza (ojca) jako przykładem gorliwego wypełniania przykazań.
- ✓ Pragnienie życia zgodnego z przykazaniami.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni dobre uczynki biblijnego Tobiasza
- rozumie, że wypełnianie przykazań jest drogą do szczęścia.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć historię Tobiasza
- potrafi ocenić swoje postępowanie w świetle czynów Tobiasza
- potrafi scharakteryzować postawę człowieka prawdziwie szczęśliwego.

Postawy:

- Uczeń stara się żyć zgodnie z przykazaniami Bożymi
- w skupieniu modli się o wierne wypełnianie woli Bożej.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, praca z ilustracjami, test wyboru.

Środki dydaktyczne: ilustracje przedstawiające ludzi szczęśliwych.

WPROWADZENIE

Przypomnienie ostatniej katechezy i omówienie pracy domowej.

Piosenka „Skatłą i zbawieniem...” (zwrotki druga i trzecia) lub „Jeśli radość w sercu chcesz mieć”.

K. pyta:

- O jakim człowieku możemy powiedzieć, że jest szczęśliwy?
- Po czym można poznać, że ktoś jest szczęśliwy?

Wypowiedzi dzieci na temat ich spostrzeżeń, np.: uśmiech, radosne oczy, pogodna twarz, miłe słowa, radość wyrażona w tańcu i śpiewie.

- Co możemy zrobić, by być szczęśliwym?

PODANIE PRAWDY

W Piśmie św. opisana jest postać Tobiasza, który był człowiekiem szczęśliwym.

K. poleca uczniom odnaleźć teksty biblijne w podręczniku i zapoznaje uczniów z ich treścią:

Tb 1,3a.12.17.19-20; 2,1a.2b – teksty mówiące o wierności (podręcznik ucznia).

POGŁĘBIENIE

Na podstawie powyższych tekstów szukamy odpowiedzi na pytanie:

- Co robił Tobiasz, aby być szczęśliwym?

Jedno z dzieci wypisuje odpowiedzi na tablicy:

- modlił się
- pamiętał o ubogich
- grzebał zmarłych
- przestrzegał przykazań
- kochał Boga
- nie grzeszył
- itd.

- Po czym inni mogli poznać, że Tobiasz jest szczęśliwy?

Miał zawsze pogodną, dobrą twarz, dla każdego otwarte serce i ciepłe słowo. Radość i uśmiech są znakami szczęścia. Przypomnijcie sobie, że Kain pokazywał ludziom ponurą twarz.

K. pytaniami przypomina dzieciom postać Kaina i Abła:

- Dlaczego Kain był smutny?
- Dlaczego Abel miał twarz pogodną?

K. może poszerzyć treść o uwagi, wskazania starego Tobiasza wobec syna (Tb 4). Wybrane fragmenty należałoby dać dzieciom na kartkach i omówić, co dla ojca Tobiasza było ważne w życiu syna.

ZASTOSOWANIE

- Jakiego więc człowieka nazwalibyśmy szczęśliwym?
- Kiedy my będziemy szczęśliwi?
- Jakie powinno być nasze postępowanie?
- Dlaczego trudno jest być szczęśliwym?

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Bóg jest z miłosiernym Tobiaszem.

Tobiasz był szczęśliwy, bo zawsze postępował zgodnie z przykazaniami Bożymi.

Człowiek szczęśliwy to ten, kto miłuje Boga i bliźniego.

K. zadaje pracę domową:

1. Napisz, co powinieneś robić, by osiągnąć szczęście.

K. rozdaje kartki z rysunkami i poleceniem (teczka pomocy lub zeszyt ćwiczeń).

2. Te dzieci są szczęśliwe. Połącz strzałkami, co je uszczęśliwia.

46. BÓG MIŁOSIERNY WZYWA DO NAWRÓCENIA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie istoty miłosierdzia Bożego i znaczenia pozytywnej odpowiedzi na Boże wezwanie do pokuty i nawrócenia.
- ✓ Pragnienie pokuty i nawrócenia.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, czym jest nawrócenie
- określi, na czym polega miłosierdzie
- rozumie istotę Bożego miłosierdzia
- rozumie konieczność pokuty i nawrócenia.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi uzasadnić, dlaczego Bóg pragnie nawrócenia ludzi
- potrafi ocenić własną odpowiedź na Boże wezwanie do pokuty i nawrócenia.

Postawy:

- Uczeń w skupieniu słucha słowa Bożego, wzywającego do pokuty i nawrócenia
- podejmuje decyzję nawrócenia, powierzając się Bożemu miłosierdziu
- ze skruchą i żalem przystępuje do sakramentu pokuty i pojednania.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, medytacja obrazu, rachunek sumienia, test wyboru.

Środki dydaktyczne: obraz przedstawiający Jonasza w Niniwie, Pismo św.

WPROWADZENIE

Wspólny śpiew piosenki „Jeśli radość w sercu chcesz mieć”. Przypomnienie ostatniej katechezy i ocena pracy domowej.

- Kiedy człowiek jest szczęśliwy?
- Co poradzilibyście osobie smutnej, nieszczęśliwej?

K. podsumowuje wypowiedzi uczniów, dodając:

Bóg pragnie szczęścia każdego człowieka. Dziś dowiemy się jak uszczęśliwił ludzi, którzy popełnili wiele zła i byli przez to bardzo nieszczęśliwi.

PODANIE PRAWDY

Żyli oni 2 600 lat temu. Wszczykali wojny, kłótnie z sąsiadami, zabierali innym rzeczy, ubrania, a nawet dzieci, nie lubili zwierząt i kwiatów. Mieszkali w Asyrii, której stolicą było duże miasto Niniwa. Asyryjczycy nie słuchali Boga

i nie rozmawiali z Nim. Byli grzeszni i nieszczęśliwi. Bóg jednak kochał ich i chciał, aby byli szczęśliwi jak inni ludzie.

– Co musieliby zrobić Asyryjczycy, by być ludźmi szczęśliwymi?

K. kontynuuj:

W Izraelu żył prorok Jonasz, który bardzo często rozmawiał z Bogiem. Bóg polecił mu, aby poszedł do Niniwy i wezwał ludzi do pokuty i nawrócenia.

K. wraz z uczniami wyjaśnia pojęcie nawrócenia.

Nawrócenie to:

- zmiana postępowania ze złego na dobre
- całkowite zerwanie ze złem
- powrót do Boga i Jego przykazań.

Zobaczmy, co Bóg polecił Jonaszowi, by Asyryjczycy mogli osiągnąć szczęście.

K. opowiada, po czym poleca przeczytać z podręcznika (lub czyta z Pisma św. sam) Jon 3,1-3a.4-6.8b-10, a następnie pokazuje uczniom obraz Jonasza w Niniwie i zadaje pytania:

- Po co Bóg posłał do Niniwy proroka Jonasza?
- Co groziło mieszkańcom Niniwy?
- Co zrobili Niniwici, gdy usłyszeli Boże wezwanie?
- Jak postąpił Bóg, gdy zobaczył ich nawrócenie?
- Co zmieniło się w życiu mieszkańców Niniwy?
- Co miłosierny Bóg okazał Asyryjczykom? (przebaczenie, miłość)

Bóg oczekiwał poprawy. Mieszkańcy Niniwy zrozumieli to i gruntownie się nawrócili. Chcieli pokutą odpowiedzieć na Bożą miłość.

POGŁĘBIENIE

My też jesteśmy grzeszni i oddalamy się od Boga i Jego przykazań. Powinniśmy wówczas pomyśleć o nawróceniu i rozpocząć pokutę.

- Kiedy w sposób szczególny pokutujemy i nawracamy się? (w Wielkim Poście)
- Kto jest naszym prorokiem wzywającym do nawrócenia?
- Kiedy Pan Jezus pomaga nam w przemianie życia?
- Co nam pomaga w nawróceniu? (rachunek sumienia)

ZASTOSOWANIE

K. wzywa do zastanowienia się nad własnym postępowaniem.

- Jak zachowywałeś się dziś w szkole?
- Komu nie byłeś posłuszny?
- Kto dziś był smutny z twego powodu?
- Jak zachowywałeś się na przerwach?

ZAKOŃCZENIE

Modlitwa: akt miłości.

Zapis do zeszytu:

Temat: Wielkość Bożego miłosierdzia.

Bóg wzywa nas do nawrócenia, to znaczy do zerwania z grzechem i pełnienia woli Bożej, wyrażonej w przykazaniach.

Rysunek do zeszytu:

**„Panie zmiłuj się
nade mną”**

Praca domowa:

Napisz, dlaczego Bóg pragnie nawrócenia ludzi.

47. PROROK IZAJASZ ZAPOWIADA MESJASZA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie wybranych proroctw mesjańskich z Księgi Izajasza.
- ✓ Gotowość na spotkanie z Jezusem Chrystusem.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, czym jest proroctwo
- pamięta i rozumie treść omawianych proroctw mesjańskich
- rozumie konieczność dobrego przygotowania się na spotkanie z Jezusem w każdej Mszy św.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi uzasadnić, że w Jezusie wypełniły się proroctwa mesjańskie
- potrafi opisać, w jaki sposób przygotowujemy się do przyjęcia Pana Jezusa
- potrafi wykonać rysunek do tekstu Iz 53,3-5.

Postawy:

- Uczeń wyraża pragnienie spotkania się z Jezusem podczas Mszy św.
- systematycznie modli się i spełnia dobre uczynki, aby dobrze przygotować się do spotkania z Jezusem.

Metody i formy pracy: opowiadanie, rozmowa kierowana, analiza tekstów biblijnych, medytacja obrazu, refleksja, praca plastyczna, szyfr.

Środki dydaktyczne: plansza (Iz 49,7d; 50,7), obrazy przedstawiające pokłon Mędrców, Jezusa przed Piłatem, ukrzyżowanie oraz insygnia królewskie.

WPROWADZENIE

K. zachęca do modlitwy, utrwała wiedzę uczniów z ostatniej katechezy i opowiadaniem wprowadza w nowy temat:

Posłuchajcie opowiadania o królestwie, które nie miało króla.

W królestwie Bajkowice od kilku lat nie było króla. Ludzie nie wiedzieli, kogo pytać o swoje postępowanie, sami więc rozstrzygali spory i wątpliwości – nie zawsze jednak uczciwie. Po pewnym czasie podzielili Bajkowice na mniejsze regiony, i królestwo podupadło, podobnie jego gospodarka i handel, bo zamiast wspólnie pracować, wszyscy kłócili się ze sobą, kto jest lepszy.

Znaczniejsi obywatele rozumieli, że dłużej nie może tak być. Wysłano więc posłańców do sąsiedniego królestwa z prośbą o „wypożyczenie” króla, aby zaprowadził porządek i ład w Bajkowicach. Sąsiednie królestwo zgodziło się, ale postawiło wysłańcom warunki:

1. W Bajkowicach musi być przygotowane miasto i miejsce, gdzie król zamieszka.

2. Obywatele sami muszą uporządkować sprawy państwa, żeby nie było kłótni.

3. Muszą przygotować się na przybycie króla.

Sam król miał przybyć do Bajkowic za rok. Co jakiś czas królestwo sąsiednie posyłało tam wysłańca przypominającego o zbliżającym się czasie przyjazdu króla. Przypominał wtedy, co jeszcze należy zrobić, by dobrze przygotować się na ten dzień.

Bajkowiczanie dokładnie wypełnili polecenia króla, aby przyjąć go jak najlepiej. W dniu przyjazdu całe królestwo było przygotowane i oczekiwano go z wielką radością w stolicy.

K. stawia pytania:

- Na kogo czekano w Bajkowicach?
- Co robiono w czasie oczekiwania na króla?
- Kto przypominał o jego przybyciu?

PODANIE PRAWDY

K. nawiązuje do nowej treści:

W królestwie Izraela było podobnie. W kraju panował bałagan. Ludzie byli niezadowoleni. Bóg obiecał, że da im swego Syna na Króla. Izraelici długo na to czekali, ale Syn Boży nie przychodził. Niektórym dłużył się ten czas czekania. Wtedy Pan Bóg posyłał do Izraela proroków, aby przypominali ludowi Boże obietnice. Jednym z nich był prorok Izajasz.

Zapoznamy się dziś z jego prorocत्वami, czyli zapowiedziami i poznamy odpowiedzi na pytania: kim będzie Syn Boży, gdzie się urodzi i po co przyjdzie na świat?

*K. poleca uczniom przeczytać **Iz 9,5-6a** (podręcznik ucznia) i umieszcza na tablicy symbole królewskie (koronę i berło).*

- O kim mówi prorok Izajasz?
- Jak nazywa przyszłego Mesjasza?
- Gdzie będzie panował?
- Czego dokona?

POGŁĘBIENIE

K. uzupełnia:

Prorok zapowiedział, że Syn Boży przyjdzie na świat jako dziecko, że stanie się królem, ale Jego głównym zadaniem będzie zbawienie ludzi. Dokona tego przez śmierć krzyżową. Niektórym ludziom trudno było zrozumieć te prorocत्वa.

*K. czyta **Iz 53,3.4ab.5**.*

- O kim mówi prorok Izajasz?
- Jakie wydarzenia z życia Jezusa zapowiada?

Bóg obiecał, że Jego Syn będzie Zbawicielem wszystkich ludzi i przez to stanie się także Królem całego świata. Mówił o tym prorok Izajasz.

K. zawieszaj planszę z tekstem Iz 50,7; 49.7d:

**„Pan Mnie wspomaga i wiem, że wstydu nie doznam
Królowie zobaczą Cię i powstaną, książęta padną na twarz
przez wzgląd na Boga, który jest wierny”**

K. dołącza do tego obraz kłaniających się przed Jezusem Mędrców.

- O kim mówi prorok?
- Kim będzie Syn Boży?

K. umieszcza na tablicy kolejne obrazy (Jezus przed Piłatem, ukrzyżowanie).

- W jaki sposób spełniło się proroctwo Izajasza?
- Co Jezus zrobił, aby nas zbawić?

ZASTOSOWANIE

Izajasz i inni prorocy przypominali Izraelitom, że na przyjście Bożego Syna trzeba się przygotować przez dobre postępowanie, modlitwę, sumienną pracę. To odnosi się także i do nas.

- W jaki sposób przygotowujemy się na przyjęcie Jezusa?
- W jakim sakramencie Jezus przychodzi do nas?

ZAKOŃCZENIE

Wypowiedzi dzieci kończymy modlitwą prośby lub pieśnią „Przygotuję Ci serce”.

Zapis do zeszytu:

Temat: Prorok Izajasz przygotowuje drogę Jezusowi.

Bóg przez proroków zapowiada przyjście swego Syna, Jezusa Chrystusa.

Swoim postępowaniem i modlitwą przygotowuję się na spotkanie z Jezusem w każdej Mszy św.

Praca domowa:

- 1. K. rozdaje kartki z testem (teczka pomocy), który odczytuje i wyjaśnia na zajęciach, a dzieci wypełniają i wklejają do zeszytu w domu.*
- 2. Wykonaj rysunek do Iz 53,3-5.*

48. PROROK JEREMIASZ I JEGO PROROCTWA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Zapoznanie z postacią i nauczaniem proroka Jeremiasza.
- ✓ Nawrócenie, miłość do Ojczyzny.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że obowiązkiem każdego jest troska o Ojczyznę
- poda przykłady Polaków szczególnie zatroskanych o dobro Ojczyzny.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi omówić nauczanie proroka Jeremiasza
- potrafi zinterpretować omawiane teksty prorockie
- potrafi ułożyć modlitwę za Ojczyznę.

Postawy:

- Uczeń wyraża gotowość nawrócenia i pokuty
- prezentuje postawę miłości do Ojczyzny, modli się za nią
- wyraża szacunek wobec godła, flagi polskiej i innych symboli narodowych.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, analiza tekstów biblijnych, medytacja obrazu, praca w grupach, refleksja na tle muzyki, tekst uzupełnień.

Środki dydaktyczne: plan i widokówki Warszawy, zdjęcie z Jerozolimy, obraz przedstawiający Jeremiasza, plansza.

WPROWADZENIE

K. pokazuje uczniom plan Warszawy i widokówki lub inne pamiątki związane ze stolicą.

- Jakie miasto przypominają te przedmioty?
- Kto z was był w Warszawie?
- Co zwiedzaliście?
- Czym dla Polaków jest Warszawa? (stolicą)

K. pokazuje zdjęcie z Jerozolimy.

Stolicą królestwa judzkiego była Jerozolima. Z tym miastem związana jest postać jednego z proroków. Przepowiedział on, co spotka Jerozolimę. Dziś zapoznamy się z jego życiem i nauczaniem prorockim.

K. zapisuje temat „Prorok Jeremiasz i jego proroctwa”.

PODANIE PRAWDY

Pomimo stałej opieki Bożej Izraelici nie byli Bogu wierni, zapominali o Nim i o Jego przymierzu. Pod wpływem sąsiednich narodów szerzyło się bałwochwalstwo. Dlatego Bóg powoływał i posyłał do swego narodu ciągle nowych proroków.

– Kim jest prorok? („ustami Boga”)

Jeremiasz był jednym z wielu proroków, których powołał Bóg. O jego powołaniu czytamy na początku Księgi Jeremiasza.

K. czyta Jr 1,4-10 (podręcznik ucznia).

– O czym mówi ten tekst?

Jeremiasz wypełnił Boże polecenie. Był wielkim prorokiem w królestwie judzkim. Przypominał Izraelitom prawdziwego Boga, ich jedyne Pana, i przymierze, jakie Bóg z nimi zawarł.

K. poleca jednemu uczniowi przeczytać Jr 4,1.14.

– Do czego wzywa prorok Jeremiasz tymi słowami?

Prorok Jeremiasz zapowiadał również karę Bożą, jeżeli Izraelici nie będą dążyć do poprawy swojego postępowania.

Kolejny uczeń czyta Jr 9,10.

– Co powiada prorok Jeremiasz?

Proroctwo Jeremiasza spełniło się. Izraelici dostali się do niewoli babilońskiej. Król babiloński zdobył Jerozolimę. Zburzył ją wraz ze świątynią. Izraelitów wprowadzono do niewoli.

Jeremiasz kochał swój kraj, dlatego gdy spełniło się jego proroctwo, opłakiwał zniszczoną stolicę i pocieszał naród.

K. pokazuje obraz przedstawiający Jeremiasza oplakującego Jerozolimę.

– Dlaczego Jeremiasz płacze?

– Dlaczego Jerozolima została zburzona?

Jeremiasz zapowiedział również wydarzenie bardzo ważne dla wszystkich ludzi.

K. czyta Jr 31,31-34.

– O jakim wydarzeniu mówi prorok?

– Gdzie to przymierze zostało zawarte?

– Przez kogo?

– Za jaką cenę? (męki i śmierci Pana Jezusa)

Prorok Jeremiasz zapowiedział cierpienie Pana Jezusa.

K. umieszcza na tablicy planszę z werselem Lm 1,12:

**„Wszyscy, co drogą zdążacie,
przyjrzyjcie się, patrzcie, czy jest boleść
podobna do tej, co mnie przytłacza”**

POGŁĘBIENIE

Uczniowie w dwóch grupach przygotowują odpowiedzi na pytania:

Grupa 1

- Do czego nawoływał Izraelitów prorok Jeremiasz?
- Co zapowiedział?
- Jak spełniło się jego proroctwo?

Grupa 2

- Jak Bóg zajmował się losem Izraelitów?
- Jakie wydarzenie, ważne dla wszystkich ludzi, zapowiedział prorok Jeremiasz?
- Jak Jeremiasz okazał miłość do swojej ojczyzny?

Po skończeniu pracy w grupach K. krótko omawia odpowiedzi.

ZASTOSOWANIE

- Jaki okres w roku liturgicznym szczególnie wzywa nas do przemiany życia?
(Wielki Post)

Jeżeli katecheza prowadzona jest podczas Wielkiego Postu, K. krótko przypomina jego charakter, zachęcając do uczestnictwa w nabożeństwach wielkopostnych.

W Wielkim Poście Kościół przypomina nam słowa proroka Jeremiasza.

- Do czego wzywa nas Bóg słowami proroka Jeremiasza?
(do wierności przymierzu)
- Kiedy my zawarliśmy przymierze z Panem Bogiem? (przy chrzcie)
- W jakim sakramencie Bóg przebacza nam grzechy i daje łaskę do nowego życia? (w sakramencie pokuty i pojednania)
- Czego uczy nas postawa Jeremiasza wobec ojczyzny?
(miłości do naszej Ojczyzny)
- Jak możemy okazać miłość do swego narodu?
(szacunek dla polskiego godła, flagi, mienia publicznego, modlitwa za Ojczyznę, przykładanie się do lekcji historii)

- Jakich znacie Polaków, którym leżało na sercu dobro naszej Ojczyzny?

Warto wspomnieć o Janie Pawle II, ks. Jerzym Popiełuszce, można omówić hasło „Bóg, honor, Ojczyzna”.

K. na tle refleksyjnej muzyki (kaseta magnetofonowa) zadaje pytania:

- Jak okazujesz miłość do swojej Ojczyzny?
- Jak poznajesz historię swojego kraju?
- Jak szanujesz godło i flagę polską?
- Jaka jest twoja postawa, gdy słyszysz lub śpiewasz hymn narodowy?
- Jak szanujesz dobro publiczne?
- Kiedy ostatnio modliłeś się za Polskę?

ZAKOŃCZENIE

Modlitwa za Ojczyznę („Apelem jasnogórskim” lub pieśnią „Pod Twą obronę”).

Zapis do zeszytu:

Temat: Prorok Jeremiasz i jego proroctwa.

K. zadaje pracę domową:

1. Ułóż modlitwę za Ojczyznę.
2. Naucz się na pamięć słów proroka Jeremiasza, w których Bóg zapowiedział Nowe Przymierze.

Uwaga: Podczas katechezy można wykorzystać pieśni i piosenki o charakterze patriotycznym, np.: hymn narodowy „Rota”, „Powróćisz tu”, „Tu wszędzie jest moja Ojczyzna”, „Boże, coś Polskę”, „Ojczyzno ma” itp.

49. DANIEL WZOREM ZAUFANIA BOGU

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że Bóg nie opuszcza ludzi, którzy mu ufają.
- ✓ Wzywianie pomocy Boga w trudnych chwilach.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie znaczenie ufnej modlitwy
- poda przykłady ludzi potrzebujących pomocy i sposoby jej udzielania.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć historię Daniela (Dn 6,2-24)
- potrafi scharakteryzować postawę Daniela
- potrafi ocenić własne relacje z Bogiem i ludźmi w świetle postawy Daniela.

Postawy:

- Uczeń wyraża postawę zaufania Bogu w trudnych sytuacjach
- modli się za ludzi krzywdzących innych i za krzywdzonych
- okazuje życzliwość i dobroć wobec kolegów i koleżanek.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, analiza tekstów biblijnych, opowiadanie, rysunek z zadaniem.

Środki dydaktyczne: Pismo św., obrazy: Daniel w jaskini lwów, płaczący ludzie.

WPROWADZENIE

K. wraz z uczniami formułuje prośby do Boga, które staną się przedmiotem modlitwy przeplatanej wezwaniami (np. „Ciebie prosimy – wysłuchaj nas Panie”) lub modlitwa za Ojczyznę ułożona przez dzieci.

K. przypomina postać Jeremiasza.

- Kim był Jeremiasz?
- Co było przyczyną jego cierpienia?
- Jaka była postawa Jeremiasza wobec ojczyzny?
- Co zapowiadał Jeremiasz?

PODANIE PRAWDY

Dziś poznamy kolejną osobę, która wiele cierpiała.

Na podstawie Dn 6,2-24 K. opowiada o proroku Danielu, zwracając uwagę na:

- zaufanie króla do Daniela – pytał go o radę
- zazdrość doradców króla

- wydanie podstępnego zakazu modlitwy błagalnej
- modlitwę Daniela, który wierzył i ufał Bogu
- prośbę do Boga o ratunek w jaskini lwów
- ocalenie Daniela, gdyż był niewinny i ufał Bogu
- karę na oszczerców.

POGŁĘBIENIE

- Co najbardziej podoba się nam w postawie Daniela?
- Dlaczego Daniel bezgranicznie ufał Bogu?
- Co było powodem kary wymierzonej Danielowi?
- Jak Bóg mu pomógł?
- Co podobało się Bogu w postawie Daniela?

K. podsumowuje wypowiedzi dzieci.

Daniel został niesłusznie oskarżony, bo modląc się nie czynił nikomu krzywdy. Nie oskarżał przed królem ludzi, którzy wyrządzili mu krzywdę, lecz ufał Bogu i prosił Go o pomoc. Modlił się i został wysłuchany.

ZASTOSOWANIE

Podobna sytuacja przytrafiła się w klasie II.

Można skorzystać z opowiadania: „Czy balonik to mój bliźni” z książki „Rok wielkiej przygody” (teczka pomocy).

K. opowiada lub czyta fragment, który mówi o wyśmiewaniu się z grubego Krzysia.

- Jak koledzy zwracali się do Krzysia?
- Z czego się wyśmiewano?
- Co robił wtedy Krzyś?
- Co poradzilibyście Krzysiu?

K. wyjaśnia, że chodzi o postawę modlitwy za tych, którzy krzywdzą, i o przebaczenie.

K. może porozmawiać z dziećmi o podobnej sytuacji, znanej im z klasy bądź dzielnic. Pozwala w wypowiedziach osądzić sytuację i wyciągnąć wnioski dla obu stron: krzywdzonej i krzywdzącej.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Daniel wzorem zaufania Bogu.

Prorok Daniel ufał Bogu, gdy niesłusznie go oskarżono. Bóg wysłuchał modlitwy Daniela i ocalił go z jaskini lwów.

Bóg chce, abyśmy modlili się do Niego, gdy dzieje nam się krzywda.

Rysunek z zadaniem (teczka pomocy lub zeszyt ćwiczeń):

Słońce oświeca przez krzyż cztery kwiatki, z których dwa są złamane. Czego brakuje tym kwiatkom, by ożyły?

Kwiatki mają być podpisane: „ufność” i „modlitwa”.

W miarę potrzeby wyjaśniamy, że symbolizują one ludzi.

Praca domowa:

Napisz, co powinieneś robić, by być szczęśliwy.

Modlitwa: pieśń „Jeśli Pana Boga kochać chcę”.

Spis treści

IV

Bóg prowadzi swój lud

32. Spis ludu i wymarsz spod góry Synaj	2
33. Woda ze skały – zapowiedź łaski Bożej	5
34. Wąż miedziany – zapowiedź krzyża	8
35. Wejście Izraelitów do ziemi obiecanej	10
36. Pan Jezus prowadzi nas do nieba	13

V

Bóg w życiu ludzi

37. Samuel odpowiada na Boże wezwanie	18
38. Bóg wybiera Dawida na króla	22
39. Dawid uczy, jak wielbić Boga	25
40. Salomon buduje Bogu świątynię	28
41. Eliaz prorokiem posłanym przez Boga	31
42. Lata niewoli babilońskiej i powrót do kraju	34
43. Bracia machabejscy	37
44. Bóg jest z cierpiącym Hiobem	41
45. Bóg jest z miłosiernym Tobiaszem	44
46. Bóg miłosierny wzywa do nawrócenia	46
47. Prorok Izajasz zapowiada Mesjasza	49
48. Prorok Jeremiasz i jego prorocтво	52
49. Daniel wzorem zaufania Bogu	56

NOTATKI

50. SERCE JEZUSA DOBROCI I MIŁOŚCI PEŁNE

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie kultu Serca Jezusowego i tradycji nabożeństw czerwcowych.
- ✓ Kształtowanie swego serca na wzór serca Jezusowego.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń pamięta wersety Dz 10,38 oraz J 13,1
- poda przykłady dobrodziejstw wyświadczonych ludziom przez Jezusa
- rozumie, że Jezus z miłości do nas oddał życie na krzyżu
- rozumie, że przez udział w nabożeństwach czerwcowych oddajemy cześć Jezusowi i dziękujemy Mu za Jego miłość.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi zinterpretować wersety Dz 10,38 oraz J 13,1
- potrafi ułożyć modlitwę dziękczynną.

Postawy:

- Uczeń wyraża wiarę w dobroć i miłość Serca Jezusowego
- chętnie powierza Jezusowi swoje codzienne troski
- z zaangażowaniem uczestniczy w nabożeństwie czerwcowym lub indywidualnie modli się litaniami do Serca Jezusowego.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z ilustracjami, redagowanie modlitwy, modlitwa litaniami.

Środki dydaktyczne: Pismo św., duży arkusz papieru z hasłem „serce”, podkładka, flamastry, plansza z napisem „Serce Jezusa dobroci i miłości pełne”, obrazek z Sercem Jezusowym, modlitewnik, kartki (losy) z numerami od 1 do 33, obrazek św. Marii Małgorzaty Alacoque, kasetka z nagraniem pieśni „Czy dzieci kochają Jezusa” i „Najświętsze Serce Boże”.

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita dzieci. Modlitwa aktem wiary, nadziei i miłości.

K. prosi o umocowanie na tablicy arkusza papieru z dużym napisem „serce” w centrum. Uczniowie dopisują wokół niego przychodzące im na myśl skojarzenia (takie jak miłość, dobroć, ofiarność, cierpliwość, ból serca, sprawiedliwość, przyjaźń itp.).

K. ustosunkowuje się do tych skojarzeń.

Dopisane wyrazy kojarzą się nam zwykle z ludzkim sercem. O sercu myślimy bardzo często wzniośle. Jest ono powszechnie znanym symbolem miłości, ale bywa i tak, że przynosi nam ból.

PODANIE PRAWDY

K. umieszcza w widocznym miejscu obraz Serca Jezusowego.

- Kto widział już taki wizerunek Pana Jezusa?
- Gdzie się z nim spotkaliście?

Zastanówmy się teraz, dlaczego Pan Jezus został przedstawiony w taki sposób?

K. przygotowuje do odczytania wersetu Dz 10,38.

K. pyta:

- Dzięki komu Pan Jezus spełniał na ziemi tyle dobra?
- Co robił konkretnie?

K. zachęca uczniów, aby podali przykłady dobra, jakie Jezus spełniał na ziemi. Uczniowie zapisują je hasłowo na tablicy (np. uzdrawiał, przebaczał itp.). Miejsce pośrodku tablicy należy zostawić wolne.

K. przygotowuje do uroczystego odczytania wersetu J 13,1.

- Co to znaczy, że „nadeszła godzina przejścia z tego świata”?
- Dlaczego Pan Jezus ofiarował się na krzyżu?

K. prosi o wprowadzenie obrazka z Sercem Pana Jezusa na tablicę (wolne miejsce) i przypomina o wcześniej postawionym pytaniu: Dlaczego Jezus jest tak przedstawiony?

Nad powstałym na tablicy schematem umieszczamy napis:

„Serce Jezusa dobroci i miłości pełne”

Za początek kultu Serca Bożego uważa się moment, gdy zostało przeszyte na krzyżu włócznią żołnierza. Pierwszymi, którzy uczcili to Serce, byli apostołowie oraz Rzymianin, który wyznał wiarę w Jezusa. Ojcowie Kościoła i wierni w późniejszych wiekach podziwiali w Jezusie przede wszystkim Jego miłość, tę samą, która zaprowadziła Go na krzyż.

Wiek XVIII wniósł ożywienie kultu Serca Bożego przez objawienia dane przez Boga francuskiej zakonnicy Małgorzacie Marii Alacoque. Gdy szukała ona sposobu, jak przekazać ludziom objawienia o niezgłębionej miłości Jezusa, usłyszała Jego własny głos: „Ukaż im moją miłość jako widzialne serce. Nie ma innego znaku, który mógłby wzruszyć nieczułe ludzkie serca. Tym, którzy czcić będą ten obraz, będę błogosławił. Kto zwróci się do mego Serca, znajdzie pomoc i ukojenie”.

K. pokazuje obrazki przedstawiające św. Małgorzatę Marię Alacoque.

Wielkim czcicielem Bożego Serca był Jan Paweł II, który wielokrotnie zabierał głos na temat nieskończonej miłości Chrystusa do ludzi.

K. prosi kóregoś z uczniów o odczytanie wypowiedzi Jana Pawła II:

„To serce tętni całą niewyczerpaną miłością, która jest odwiecznie w Bogu. Podczas mojej pielgrzymki do grobu Małgorzaty Marii w 1986 roku prosiłem, aby w tym duchu, który ona zapoczątkowała w Kościele, oddawano wytrwale kult Najświętszemu Sercu. Ponieważ przy Sercu Jezusowym serce człowieka uczy się poznawać, jaki jest prawdziwy i jedyny sens jego życia i jego przeznaczenia, przy Sercu Jezusowym serce człowieka nabiera zdolności miłowania”.

(Jan Paweł II)

POGŁĘBIENIE

Ważnym wyrazem czci Najświętszego Serca Jezusa są nabożeństwa czerwcowe. Ich pomysł wyszedł od wychowanki jednego z paryskich klasztorów, Anieli de Sainte-Croix. Pomyślała ona, że skoro maj jest poświęcony Matce Bożej, to czerwiec wypada ofiarować Sercu Jezusowemu. Papież Pius IX zatwierdził nabożeństwo czerwcowe w 1873 roku. Zasadniczymi elementami tego nabożeństwa są: adoracja Najświętszego Sakramentu i litania do Najświętszego Serca Jezusowego, składająca się z 33 wezwań, z których każde upamiętnia jeden rok życia Chrystusa na ziemi.

Jan Paweł II podczas pielgrzymki do Ojczyzny w 1999 r. uczestniczył w nabożeństwie czerwcowym w Elblągu. Powiedział wtedy: „Cieszę się, że ta pobożna praktyka, aby codziennie w miesiącu czerwcu odmawiać lub śpiewać litanie do Najświętszego Serca Pana Jezusa, jest w Polsce tak żywa i ciągle podtrzymywana”.

Papież, będąc jeszcze arcybiskupem Krakowa, mawiał: „Nasz kraj można nazwać drugą po Francji ojczyzną czci Serca Jezusowego”.

A już jako Jan Paweł II w orędziu na stulecie poświęcenia ludzkości Najświętszemu Sercu (1999 rok) przypomniał: „Człowiek, aby poznać Boga i samego siebie, potrzebuje Go, aby budować cywilizację miłości”.

ZASTOSOWANIE

Św. Małgorzata Maria w jednym ze swych objawień usłyszała, że niewdzięczność, jaką ludzie odpłacają Panu Jezusowi za Jego miłość, sprawia Mu większą udrękę niż wszystkie cierpienia, jakich doznał w swym ziemskim życiu. Dlatego też zwraca się do nas z prośbą: „Odpowiadajcie Jezusowi miłością na miłość, nigdy nie zapominając o Tym, którego miłość do was pchnęła aż do śmierci”.

Poznaliśmy Serce Boga, a teraz pomyślmy:

- Jakie jest nasze serce?
- Jak wyrażamy wiarę w dobroć i miłość Jezusowego Serca?
- Jak często powierzamy Sercu Jezusowemu nasze troski?
- Jak często uczestniczymy w nabożeństwie czerwcowym?
- Jak często odmawiamy litanie do Serca Jezusowego?

K. prosi, aby uczniowie w swoich modlitewnikach odszukali tekst litanii i zwrócili uwagę na jej 33 wezwania. Następnie każdy ciągnie los. Numer losu pokrywa się z numerem wezwania, które należy odszukać i w czasie wspólnej modlitwy odczytać. Na modlitwę klasa gromadzi się przy obrazie Najświętszego Serca Jezusowego.

ZAKOŃCZENIE

K. powtarza z uczniami wiadomości (zeszyt ćwiczeń) i omawia temat pracy domowej.

K. zachęca do indywidualnej modlitwy dziękczynnej Bożemu Sercu. Potem wszyscy śpiewają pieśń „Najświętsze Serce Boże”.

VI

BÓG NAS UŚWIĘCA

„A to jest życie wieczne:
aby znali Ciebie,
jedynego prawdziwego Boga,
oraz Tego, którego posłałeś,
Jezusa Chrystusa”.

(J 17,3)

51. MODLITWA RÓŻAŃCOWA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie modlitwy różańcowej i wartości płynących z jej odmawiania.
- ✓ Pragnienie włączenia się w modlitwę różańcową Kościoła.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni modlitwy odmawiane na paciorkach różańca
- poda imiona dzieci z Fatimy, którym ukazała się Matka Boża i treść przekazanego im przesłania („Odmawiajcie różaniec...”)
- poda godzinę nabożeństw różańcowych w swojej parafii.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć scenę zwiastowania
- potrafi modlić się na różańcu
- potrafi rozpoznać i opisać figurę Matki Bożej Fatimskiej
- potrafi narysować różaniec
- potrafi odszukać w swej książeczce nabożeństwo różańcowe i korzystać z zamieszczonych tam rozważań.

Postawy:

- Uczeń wyraża szacunek dla Matki Bożej spełniając jej prośbę wypowiedzianą w Fatimie (chętnie modli się na różańcu)
- aktywnie uczestniczy w nabożeństwach różańcowych i zachęca do tego innych.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, analiza tekstu biblijnego, medytacja obrazu, prezentacja, opowiadanie, modlitwa na różańcu.

Środki dydaktyczne: obraz Matki Bożej z dziećmi fatimskimi (jeden duży i małe dla uczniów), różaniec, scena zwiastowania.

WPROWADZENIE

Modlitwa: „Zdrowaś Maryjo”.

Katechezę rozpoczęliśmy dzisiaj modlitwą „Zdrowaś Maryjo”. Zanim Maryja została Matką Zbawiciela – Jezusa, Syna Bożego, Bóg posłał do niej anioła Gabriela ze wspaniałą wiadomością, że wybrał Ją na Matkę swojego Syna. Wydarzenie to jest opisane w Ewangelii.

PODANIE PRAWDY

Odczytanie tekstu biblijnego (Łk 1,26-32a.33.38). K. przedstawia obraz ze sceną zwiastowania i pyta:

- Kogo Bóg posłał do Maryi?
- Jak anioł pozdrowił Maryję?
- Gdzie słyszymy te słowa? (w modlitwie „Zdrowaś Maryjo”)

POGŁĘBIENIE

W pozdrowieniu tym anioł okazał Maryi wielki szacunek.

- Jak my powinniśmy odmawiać tę modlitwę?

K. uzupełnia:

Dla Maryi pozdrowienie to z pewnością jest bardzo miłe, bo przypomina Jej najwspanialszą chwilę w życiu, gdy stała się Matką Jezusa. Kościół modlił się tymi słowami, powtarzając je wielokrotnie, aż utworzyła się cudowna modlitwa, którą Maryja szczególnie ceni – różaniec. Postaramy się dzisiaj zapoznać z tą modlitwą Kościoła, w której powtarzamy wielokrotnie piękne słowa pozdrowienia anielskiego.

K. pokazuje różaniec, zachęcając dzieci do świadectwa, gdzie i kiedy się z nim spotkały.

ZASTOSOWANIE

Do tej modlitwy zachęca nas sama Matka Boża.

W małym portugalskim miasteczku Fatimie mieszkało troje dzieci: Łucja, Hiacynta i Franciszek. Były to dobre dzieci, które chętnie pomagały swoim rodzicom w domu. Pasąc owce często modliły się razem na różańcu. Kiedyś ukazała się im Matka Boża z różańcem w ręku i modliła się wraz z nimi.

Maryja nauczyła też dzieci, jak odmawiać różaniec. Chciała, by mówiły go uważnie, a także by rozważały przed modlitwą najważniejsze wydarzenia, w jakich brała udział wspólnie z Jezusem.

K. zawiesz obraz Matki Boskiej z Fatimy lub stawia figurkę.

- Kogo widzimy na obrazie?
- Z kim rozmawiała Maryja?
- O co Maryja prosiła dzieci?

Dzieci przekazały prośbę Maryi mieszkańcom swej miejscowości. Wieść rozeszła się po całym świecie i spowodowała, że wiele ludzi zaczęło bardziej gorliwie modlić się na różańcu. Kościół uznał świętość fatimskich dzieci i papież Jan Paweł II ogłosił Franciszka i Hiacyntę błogosławionymi.

K. ponownie prezentuje różaniec i przypomina, jak odmawiamy tę modlitwę (może posłużyć się rysunkiem z opisem różańca). Byłoby jeszcze lepiej, gdyby dzieci też miały różańce.

K. podsumowuje:

Ludzie, którzy kochają Matkę Bożą, poświęcają Jej cały miesiąc październik, w którym codziennie odmawiają różaniec. Zbierają się w kościele, by wspólnie modlić się na różańcu. Dla was również, w tym miesiącu są takie modlitewne spotkania z Maryją (*trzeba przypomnieć w jakich godzinach*).

- Dlaczego różaniec jest ulubioną modlitwą Maryi?
- Kiedy szczególnie modlimy się na różańcu?
- W jaki sposób modlimy się na różańcu?

*K. omawia sposób, w jaki modlimy się w kościele.
Wspólna modlitwa różańcowa.*

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Modlitwa różańcowa.

Na prośbę Maryi: „Odmawiajcie różaniec”, odpowiadamy modlitwą różańcowa, rozważając wydarzenia z życia Jezusa i Maryi.

K. rozdaje uczniom obrazki Matki Bożej Fatimskiej.

Praca domowa:

1. Narysuj, jak wygląda różaniec.
2. Odszukaj w książeczce do nabożeństwa rozważania różańcowa i pomódl się przynajmniej jedną z tajemnic.
3. Wpisz do zeszytu tajemnice światła.

Pieśń „Amen, jak Maryja”.

52. PAN JEZUS DAJE NAM ŚWIĘTYCH PATRONÓW

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Właściwe rozumienie słowa „święty” oraz „patron”.
- ✓ Potrzeba modlitwy o wstawiennictwo u Boga.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, kim jest święty, patron
- poda datę uroczystości Wszystkich Świętych i opisz sposob jej świętowania
- pamięta, kto jest jego patronem.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi scharakteryzować rolę świętych wobec Boga i ludzi żyjących na ziemi
- potrafi uzasadnić wartość modlitwy wzywającej wstawiennictwa świętych.

Postawy:

- Uczeń wyraża wiarę we wstawiennictwo świętych u Boga
- zwraca się do Boga w modlitwie za wstawiennictwem świętego patrona
- oddaje cześć wszystkim świętym przez aktywny i pełny udział we Mszy św. 1 listopada
- stara się odzwierciedlać w swoim życiu cechy świętych.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym, redagowanie litanii do świętych, modlitwa.

Środki dydaktyczne: obrazy świętych, Maryi, aniołów.

WPROWADZENIE

Modlitwa – akt wiary i miłości.

K. zawiesz obraz świętych i inicjuje rozmowę na temat osób, które uczniowie na nich rozpoznali.

- Kogo przedstawiają te obrazy?
- Kim jest święty?

Spróbujmy wyliczyć cechy osoby świętej.

Zapis na tablicy: dobry, kochający, uczynny, wielkiego serca, wyrozumiały, rozmowny itp.

- Jak można zostać świętym?

Bóg Ojciec ma w rodzinie Bożej różne dzieci – niektórzy są bardzo dobrzy, i nazywamy ich „świętymi”, inni nie, ale Bóg czeka, aż się poprawią. Przez świętość człowiek staje się podobny do Boga.

- W czym człowiek może być podobny do Boga?

PODANIE PRAWDY

Świętych jest bardzo wielu. Ludzie wierzący chętnie proszą ich o modlitwę i pomoc. Każdy dzień roku jest poświęcony jednemu świętemu lub kilku z nich. Pierwszego listopada obchodzimy dzień Wszystkich Świętych, i wtedy wszyscy mamy swoje imieniny.

K. poleca przeczytać Ap 7,9-10.

- Kim są ludzie, o których mówi księga Apokalipsy?
- Dlaczego noszą białe szaty?
- Kim jest Baranek, przed którym stoją?
- Komu święci oddają pokłon?
- W czym możecie być do nich podobni?

POGŁĘBIENIE

Uczniowie przypominają sobie katechezę „Człowiek obrazem Boga”.

Bóg chce, abyśmy byli zbawieni, dlatego zachęca nas:

„Bądźcie świętymi, bo Ja jestem święty”

K. umieszcza te słowa na tablicy i pyta:

- Do czego zachęca nas Pan Bóg?
- Dlaczego świętość jest tak bardzo ważna?
- Kto nam pomaga w drodze do świętości?
- Jak święci nam pomagają?
- Jak my możemy zostać świętymi?

Święci bardzo nas kochają, bo należymy do wielkiej rodziny Bożej. Mają oni dobre serca i chcą nam pomagać, jak pomagali ludziom, gdy żyli na ziemi. Teraz pomagają każdemu, kto jest w potrzebie. Lubią, gdy prosimy ich o pomoc.

Rozmowa z dziećmi o świętych, których już znają (np.: Maryja, apostołowie, aniołowie, patron parafii).

- Kiedy okazujemy miłość do świętych?
(w dniu ich święta, w uroczystość Wszystkich Świętych)
- Kiedy jest święto Wszystkich Świętych?
- Co robimy w tym dniu?
- Dlaczego modlimy się za zmarłych?

ZASTOSOWANIE

Ułożmy teraz wspólnie wezwania do naszych patronów.

Dzieci wypisują na tablicy imiona swoich świętych patronów, np.:

św. Agato

św. Justyno

św. Urszulo
św. Jacku
św. Damianie itd.

ZAKOŃCZENIE

Wspólna modlitwa – jedno z dzieci odczytuje imię świętego, a wszyscy odpowiadają: „módl się za nami”. Można z klasą uzgodnić, o co zwrócimy się do Boga w tej modlitwie.

Zapis do zeszytu:

Temat: Mój święty patron.

Bóg wzywa nas do świętości słowami: „Świętymi bądźcie, bo Ja jestem święty”.

Święci kochają nas i modlą się za nas.

Mój święty patron to.....

Uczniowie, którzy nie posiadają patrona, wpisują w wolnym miejscu „Maryja, Matka Jezusa”.

Praca domowa:

Napisz, jakimi cechami odznacza się człowiek święty.

53. ZMARLI POTRZEBUJĄ NASZEJ POMOCY

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Zrozumienie, że zmartwychwstanie jest podstawą modlitwy za zmarłych.
- ✓ Modlitwa za zmarłych.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, co to jest odpust
- wymieni sposoby pomocy zmarłym
- poda nazwy i daty dni szczególnej pamięci o zmarłych
- pamięta tekst modlitwy za zmarłych.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać postępowanie Judy Machabeusza wobec poległych żołnierzy (2 Mach 12,38-39.43-45)
- potrafi uzasadnić, dlaczego modlimy się za zmarłych.

Postawy:

- Uczeń wyraża wiarę w zmartwychwstanie Chrystusa
- uczestniczy we Mszy św. i ofiaruje za zmarłych odpust zupełny w dniach 1 i 2 listopada
- dba o groby swoich bliskich oraz o zaniedbane mogiły
- w skupieniu uczestniczy w klasowej modlitwie za zmarłych.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym, praca z planszami, modlitwa.

Środki dydaktyczne: plansze, znicze.

WPROWADZENIE

K. pyta:

- Jakie święto będziemy obchodzić za kilka dni?
- Dokąd udają się wówczas ludzie?
- Co robią na cmentarzu?
- Czego oczekują zmarli od nas, żyjących? (modlitwy)

Dziś zastanowimy się, dlaczego zmarłym potrzebna jest pomoc i jak ona powinna wyglądać.

PODANIE PRAWDY

O tym, że zmarli potrzebują pomocy, mówi nam Pismo św. Posłuchajcie o wydarzeniu, które jest opisane w Starym Testamencie, w Drugiej Księdze Machabejskiej.

K. opowiada 2 Mch 12,38-45. Opowiadanie powinno zawierać elementy:

- walka Izraelitów w szlachetnym celu (o wyzwolenie ojczyzny)
- śmierć żołnierzy
- odkrycie grzechu żołnierzy
- modlitwa dziękczynna i błagalna (w. 42)
- ofiara za grzech (w. 43)
- sens modlitwy i złożenia ofiary za zmarłych (w. 44-46)

- O co walczyli Izraelici?
- Co znaleziono przy poległych żołnierzach?
- Co zrobili żołnierze?
- W jaki sposób Juda chciał przeprosić Boga za grzechy żołnierzy?
- O czym myślał Juda składając ofiarę za zmarłych? (że zmartwychwstaną)

Juda złożył ofiarę i modlił się do Boga, by odpuścił grzechy zabitym żołnierzom. Wierzył, że oni kiedyś zmartwychwstaną.

POGŁĘBIENIE

- Czego nas uczy Juda Machabeusz? (pamiętania o modlitwie za zmarłych)

Na modlitwę czekają nasi bliscy zmarli. My także wierzymy, że oni kiedyś zmartwychwstaną.

- Kto nam obiecał, że wszyscy zmartwychwstaną? (Pan Jezus)
- Kiedy Pan Jezus ukazał nam, że można pokonać śmierć?
(gdy zmartwychwstał)

K. umieszcza na tablicy planszę:

**Zmartwychwstanie wszystkich
obiecał nam Pan Jezus.**

ZASTOSOWANIE

O zmarłych pamiętamy przez cały rok, ale w sposób szczególnie w dniu 1 i 2 listopada.

K. umieszcza na tablicy kolejną planszę:

**Modlimy się za zmarłych,
bo wierzymy, że zmartwychwstaną.**

- Kto z was będzie w dniu 1 i 2 listopada na cmentarzu?
- O czym musimy pamiętać? (o modlitwie)

W naszej modlitwie będziemy dziękować Bogu za każdy dobry uczynek, który spełnili za życia nasi zmarli. Będziemy też przepraszać za każdy ich grzech.

K. dodaje napis:

Modlitwa to nasza pomoc dla zmarłych.

ZAKOŃCZENIE

Katechezę kończymy wspólną modlitwą wokół zniczy, ustawionych na stoliku w kształcie krzyża. Uczniowie mogą podawać imiona zmarłych, za których chcą się pomodlić. Jeśli cmentarz jest w pobliżu, można wyjść i tam się pomodlić.

Zapis do zeszytu:

Temat: Zmarli potrzebują naszej pomocy.

Uczniowie przepisują tekst z plansz.

K. zadaje pracę domową:

1. Uporządkuj zaniedbany grób i pomódl się za osobę tam pochowaną.
2. Wybierz się na groby poległych żołnierzy i zapal na nich lampkę.
3. Podczas Mszy św. pierwszego i drugiego listopada wysłuchaj uważnie, jakie warunki powinieneś spełnić, by uzyskać odpust zupełny.

Uwaga: *K. może uzupełnić i poszerzyć katechezę, poruszając problem odpustu za zmarłych (w oparciu o KKK 1471-1479).*

W miarę potrzeby mówimy o szacunku dla grobów, cmentarzy czy ludzi zmarłych.

54. UROCZYSTOŚĆ CHRYSYDUSA KRÓLA – JEZUS PRZYJDZIE W CHWALE

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy o powtórny przyjsiu Chrystusa jako Króla i Sędziego na ziemię.
- ✓ Gotowość na spotkanie z Chrystusem Królem.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni cechy dobrego króla i dobrych poddanych
- wymieni zobowiązania chrześcijan wobec Chrystusa Króla
- poda przykłady wypełniania woli Chrystusa Króla.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi uzasadnić, że Jezus Chrystusa jest dobrym Królem
- potrafi ocenić swoje postępowanie wobec innych ludzi w świetle omawianej perykopy biblijnej (Mt 25,31-40)
- potrafi samodzielnie wykonać serce z napisem „Jezus jest moim Królem”.

Postawy:

- Uczeń wyraża radość i wdzięczność Bogu za przynależność do Chrystusowego królestwa
- stara się być posłusznym Chrystusowi Królowi
- wyraża przywiązanie i miłość do Jezusa, swojego Króla przez symboliczne ofiarowanie Mu serca podczas Mszy św.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, tworzenie diagramu, medytacja obrazu, praca z tekstem biblijnym, prezentacja, praca plastyczna.

Środki dydaktyczne: Pismo św., obraz Chrystusa Króla.

WPROWADZENIE

Modlitwa: „Gdy kiedyś Pan powróci znów”.

- Kto to jest król?
- Po czym poznajemy króla?
- Jakiego króla można nazwać dobrym? (*zapis na tablicy*)
- Czego dobry król oczekuje od poddanych? (*zapis na tablicy*)

DOBRY KRÓL

opiekuje się
stara się o bezpieczeństwo
kocha
rozmawia
zna poddanych
tęskni za poddanymi
myśli o nich
itd.

DOBRZY PODDANI

są posłuszni
kochają króla
lubią się z nim spotykać
czynią dobro
robią mu miłe niespodzianki
tęsknią za królem
itd.

PODANIE PRAWDY

Wypisaliśmy cechy dobrego króla i dobrych poddanych.

– Kto jest takim dobrym królem wszystkich ludzi?

K. eksponuje obraz Chrystusa Króla.

Jezus jest dobrym Królem całego świata i wszystkich ludzi. On kocha wszystkich swoich poddanych.

– Kto jest poddanym Chrystusa Króla?

– Gdzie jest królestwo Chrystusa? (wśród ludzi)

Posłuchajmy, co o królestwie Chrystusa mówi Pismo św. Przeczytam wam za chwilę słowa Jezusa, w których zapowiedział swoim uczniom, że przyjdzie przy końcu świata jako wspaniały i niezwykłony Król, aby zaprosić ludzi na ucztę do domu swojego Ojca. Posłuchamy, kto się znajdzie wśród zaproszonych.

K. czyta Mt 25,31-40. Analiza tekstu:

– Kto przyjdzie na końcu świata?

– Kto zgromadzi się przed tronem Jezusa?

– Za co Pan Jezus wynagrodzi niebem ludzi po prawej stronie?

– Czego oczekuje Jezus-Król od swych poddanych?

– Skąd wiemy, czego Bóg od nas oczekuje?

(z głosu własnego sumienia)

POGŁĘBIENIE

Królestwo Jezusa jest już na ziemi. Jezus już dziś chce być Królem w naszych sercach. Chce mieć w nich swój tron.

– Do czego nas to zobowiązuje?

– Jak czuje się Jezus-Król, gdy Go nie słuchamy?

– Co się dzieje, gdy popełniamy zło?

ZASTOSOWANIE

Pomyślcie:

- Ile razy zasmuciliście swojego dobrego Króla?
- Co dziś obiecamy Jezusowi-Królowi?

K. dopowiada:

Nie jest łatwo być dobrym. Sami wiecie, ile razy przyrzekaliśmy być lepsi, ale łatwiej przychodziło nam robić coś złego niż dobrego. Musimy więc prosić Boga o pomoc, o łaskę. Modlitwa jest dużą pomocą w naszych postanowieniach. Już wkrótce będziemy obchodzić święto Chrystusa Króla. Wtedy wspólnie będziemy modlić się za siebie nawzajem, abyśmy byli dobrzy. Do tego czasu starajmy się codziennie pamiętać, że Jezus jest naszym Królem, słuchać sumienia, czynić dobrze rodzicom, bratu, siostrze, kolegom, by można było powiedzieć, że jesteśmy Jezusowi posłuszni.

W czasie każdej Mszy św. Jezus przygotowuje dla nas ucztę: karmi nas swoim słowem i swoim Ciałem. W uroczystość Chrystusa Króla przyjdziemy na nią z ochotą. Przyniesiemy wtedy serce z napisem „Jezus jest moim Królem” (*prezentacja serca*) i złożymy je w darze na ołtarzu obok chleba i wina.

K. instruuje dzieci, jak wykonać to serce, oraz przypomina datę i godzinę Mszy św.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Uroczystość Chrystusa Króla.

1. Jezus Chrystus jest Królem całego świata
2. Przygotowuję się na przyjście Jezusa przez dobre czyny i modlitwę.
3. Uroczystość Chrystusa Króla – (data i godzina)

Projekt serca:

Praca domowa:

Narysuj Chrystusa Króla (jego koronę, tron), a po Jego prawej stronie ludzi zaproszonych do nieba, i napisz, czym na nie zasłużyli.

Śpiew: „Gdy kiedyś Pan powróci znów”.

55. HISTORIA ZBAWIENIA W ROKU LITURGICZNYM

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie najważniejszych okresów roku liturgicznego jako aktualizacji historii zbawienia.
- ✓ Świadome przeżywanie roku liturgicznego jako historii zbawienia, w którą wpisane jest życie wszystkich uczniów Chrystusa.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń zdefiniuje pojęcie historii zbawienia
- wymieni najważniejsze wydarzenia z życia Jezusa
- rozumie, że Jezus kontynuuje historię naszego zbawienia w okresach roku liturgicznego
- wymieni okresy roku liturgicznego
- wymieni symbole poszczególnych okresów roku liturgicznego.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić zależność roku liturgicznego od historii zbawienia
- potrafi powiązać wydarzenia z życia Pana Jezusa z danym okresem roku liturgicznego
- potrafi graficznie przedstawić okresy roku liturgicznego
- potrafi ułożyć tekst modlitwy dziękczynnej.

Postawy:

- Uczeń wyraża wdzięczność Bogu za dzieło zbawienia oraz nieustanną obecność w liturgii roku kościelnego
- wyraża pragnienie współpracy z Bogiem objawiającym swoje zbawienie.

Metody i formy pracy: pogadanka, prezentacja, praca z planszą, praca w grupach, modlitwa spontaniczna, krzyżówka.

Środki dydaktyczne: Pismo św., kalendarze, kalendarz liturgiczny, plansza z rozkładem roku liturgicznego, ilustracje (roratka, żłóbek, krzyż), obraz z wizerunkiem Chrystusa zmartwychwstałego, napis „Jezus Chrystus wczoraj i dziś, ten sam także na wieki” (Hbr 13,8).

WPROWADZENIE

Modlitwa: Ps 90,1-12 – „Panie, Ty dla nas byłeś ucieczką”.

K. rozpoczyna pogadankę na temat kalendarza.

- Co to jest kalendarz?
- Do czego służy?

K. pokazuje uczniom różne kalendarze.

- Co zawiera kalendarz? (układ całego roku)
- Czym się zaczyna i czym kończy? (datami: 1 stycznia i 31 grudnia)
- Ile dni liczy rok kalendarzowy?
- Jak dzieli się rok kalendarzowy? (miesiące, tygodnie...)

Jest jeszcze rok szkolny.

- Kiedy się zaczyna i kończy rok szkolny?

Dzisiaj powiemy o innym roku, roku liturgicznym, który jest bardzo ważny, bo aktualizuje wszystkie wydarzenia z życia Pana Jezusa. Ten rok ma również swój kalendarz. Nazywamy go „liturgicznym”.

Dzieci oglądają kalendarz.

K. zapisuje na tablicy temat „Historia zbawienia w roku liturgicznym”.

PODANIE PRAWDY

- Jakie wydarzenia z życia Pana Jezusa pamiętacie? (narodzenie, chrzest...)

K. prosi, by uczniowie uporządkowali te wydarzenia według kolejności.

Układają się one w ciąg, tworzący historię zbawienia. Przeżywamy je w Kościele w ramach roku liturgicznego.

K. zawiesz na tablicy planszę z układem roku liturgicznego.

ROK LITURGICZNY W KOŚCIELE

Zesłanie Ducha Świętego

Adwent	okres Bożego Narodzenia	okres zwykły	Wielki Post	okres wielkanocny	okres zwykły
--------	-------------------------	--------------	-------------	-------------------	--------------

Triduum Paschalne

K. może na podstawie podręcznika, zrobić podział na 6 grup. Każda grupa opracowuje jeden okres liturgiczny i odpowiada na pytania:

Grupa 1: Adwent

- Kiedy rozpoczyna się Adwent?
- Jak długo trwa?
- Jakie wydarzenia przypomina?
- Czego początkiem jest Adwent?

Grupa 2: Okres Bożego Narodzenia

- Kiedy rozpoczyna się i kończy okres Bożego Narodzenia?
- Jakie wydarzenia w nim wspominamy?

Grupa 3: Okres Wielkiego Postu

- Kiedy się zaczyna i kończy Wielki Post?
- Jakie wydarzenia przypomina?

- Jakie nabożeństwa przeżywamy w tym czasie?
- Do czego nas przygotowuje?

Grupa 4: Triduum Paschalne

- Ile dni trwa Triduum Paschalne?
- Jak nazywają się poszczególne jego dni?
- Jakie wydarzenia te dni upamiętniają?

Grupa 5: Okres wielkanocny

- Kiedy się zaczyna i kończy okres wielkanocny?
- Jakie wydarzenia przypomina?
- Jakie zwyczaje są związane z tym okresem?

Grupa 6: Okres zwykły w ciągu roku

- Kiedy się zaczyna i kończy okres zwykły w ciągu roku?
- Co jest jego centralnym punktem?

K. może też poprosić uczniów, by wspólnie zastanowili się nad poszczególnymi okresami roku liturgicznego.

Po skończonej pracy uczniowie prezentują jej wyniki. Przy poszczególnych okresach K. pokazuje związane z nimi symbole i przypina je pod planszą: Adwent – roratka, okres Bożego Narodzenia – żłóbek, Wielki Post – krzyż, okres Wielkanocy – Chrystus zmartwychwstały, okres zwykły – Pismo św. (rzadko sięga się wtedy do niego – będzie to forma mobilizacji).

POGŁĘBIENIE

– Kto jest osobą łączącą wszystkie te okresy? (Jezus Chrystus)

Pan Jezus przyszedł na świat, żeby zbawić ludzi. Dokonał tego poprzez mękę i śmierć na krzyżu. Swym zmartwychwstaniem, pokazał, że wszyscy ludzie zmartwychwstaną. Jego wniebowstąpienie to znak, że celem wszystkich ludzi jest niebo. Droga do niego jest trudna, dlatego Pan Jezus wzmacnia nas poprzez łaskę płynącą z sakramentów.

Cały rok liturgiczny przypomina nam o tych wydarzeniach.

K. umieszcza na tablicy słowa:

**„Jezus Chrystus wczoraj i dziś,
ten sam także na wieki”**

podkreślając rolę Jezusa w dziejach zbawienia, które trwają nadal.

K. zachęca do spontanicznej modlitwy dziękczynnej za całe dzieło zbawcze.

ZASTOSOWANIE

K. zwraca uwagę na świadome przeżywanie świąt.

- Jak powinno wyglądać przeżywanie okresów i świąt liturgicznych?
(uprzednie przygotowania, czynny udział w liturgii...)

K. podsumowuje wypowiedzi uczniów.

ZAKOŃCZENIE

Uczniowie zapisują temat i przerysowują tabelę z okresami liturgicznymi.

K. zadaje pracę domową.

1. Napisz, jak powinieneś przeżywać święta.
2. Naucz się nazw poszczególnych okresów liturgicznych.

K. może polecić rozwiązanie krzyżówki (zeszyt ćwiczeń lub teczka pomocy).

Modlitwa końcowa:

Podziękujmy całej Trójcy Przenajświętszej za wielkie dzieło zbawienia.
„Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu...”

56. ADWENT – OCZEKUJEMY NA PRZYJŚCIE PANA JEZUSA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy o oczekiwaniu ludzi Starego Testamentu na przyjście Mesjasza. Poznanie treści liturgicznych i zrozumienie sensu Mszy św. roratniej jako przygotowania na przyjście Jezusa.
- ✓ Udział w roratach i przygotowanie się do przyjścia Pana Jezusa. Tęsknota za Zbawicielem.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, co to jest: adwent, roraty, lampion
- wymieni i wyjaśni znaki adwentowego oczekiwania
- poda godzinę Mszy św. roratniej w swojej parafii
- rozumie, na czym polega przygotowanie serca na przyjście Pana Jezusa.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi scharakteryzować oczekiwanie Maryi na przyjście Jezusa
- potrafi samodzielnie lub z pomocą rodziców wykonać lampion
- potrafi samodzielnie rozwiązać krzyżówkę.

Postawy:

- Uczeń wyraża tęsknotę za Panem Jezusem
- podejmuje decyzję oczyszczenia serca, aby godnie przyjąć Zbawiciela
- systematycznie uczestniczy w roratach i stara się wypełniać związane z nimi postanowienia.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z obrazami, prezentacja, pogadanka, modlitwa, krzyżówka.

Środki dydaktyczne: lampion, świeca roratnia, ilustracje (ludzie wyciągający ręce w geście modlitwy, modląca się Maryja, Msza św. roratnia).

WPROWADZENIE

Modlitwa: „Marana tha” (pierwsza zwrotka).

K. prowadzi rozmowę z dziećmi:

- Co to znaczy czekać?
- Na kogo lub na co możemy czekać?
- Po czym poznaje się osobę, która czeka?
- Na co czekacie najczęściej?

W najbliższą niedzielę rozpoczyna się dla całego Kościoła czas czekania. Takie wspólne oczekiwanie nazywamy Adwentem.

– Na co ludzie w tym okresie czekają?

(na przyjście Pana Jezusa, na święta Bożego Narodzenia)

PODANIE PRAWDY

K. dopowiada:

Adwent jest czasem oczekiwania na Bożą pomoc, na Mesjasza. Gdy Adam i Ewa nie posłuchali Pana Boga, zgrzeszyli i przestali należeć do Jego królestwa. Wołali wówczas o pomoc, bo im było smutno i źle. Po nich to samo robiły następna pokolenia przez kilka tysięcy lat.

K. zawiesza na tablicy obraz (ludzie z wyciągniętymi w stronę nieba rękami) i kontynuuje:

Najlepiej ze wszystkich ludzi oczekiwała na przyjście Pana Jezusa Maryja i dlatego Ją właśnie Bóg wybrał na Matkę Zbawiciela.

– Dlaczego Maryja podobała się Bogu?

POGŁĘBIENIE

K. zawiesza obraz z modlącą się Maryją, a następnie pyta:

– Jak Maryja przygotowywała się na przyjście Jezusa?

– Jak dzisiaj Kościół oczekuje na przyjście Jezusa?

K. przedstawia ilustrację do Mszy św. roratniej i uzupełnia wypowiedzi uczniów:

Dziś Kościół przede wszystkim modli się razem z Maryją – Matką Jezusa. W Adwencie jest odprawiana Msza św., zwana roratami. Zapala się wtedy dużą białą świecę (*prezentacja świecy*), która przypomina nam Maryję modlącą się i oczekującą na przyjście Jezusa. Maryja czekała na Niego z utęsknieniem. Gdy ktoś tęskni, to jest mu smutno, jakby ciemno, dlatego początek tej Mszy św. roratniej też jest w ciemnościach, palą się jedynie lampiony.

K. prezentuje lampion, objaśniając, że jest to znak naszej miłości do Boga i modlitwy, znak, że czekamy na przyjście Jego Syna.

ZASTOSOWANIE

My również oczekujemy na przyjście Jezusa.

– Jak możemy się do tego przyjścia przygotować? (poprzez oczyszczenie serc)

K. przypomina o uczestnictwie we Mszy św. roratniej, podaje jej godzinę i omawia sposób zaznaczenia obecności (np. układanka rysunkowa czy słowna). Uczniowie mogą razem z rodzicami wykonać lampion (K. pokazuje mechanizm jego działania, części, schematyczną budowę i montaż).

– O czym jeszcze nie wolno nam zapomnieć? (o spowiedzi, Komunii św.)

ZAKOŃCZENIE

K. zachęca do wspólnej modlitwy piosenką „Marana tha” (trzykrotnie powtórzony refren).

Zapis do zeszytu.

Temat: Z Maryją czekamy na Pana Jezusa.

Oświetlamy Panu Jezusowi drogę do naszych serc i razem z Maryją prosimy: „Przyjdź, Panie Jezu”.

Na roraty przychodzimy codziennie o godz.

Praca domowa:

Rozwiąż krzyżówkę.

K. rozdaje dzieciom krzyżówkę (teczka pomocy lub zeszyt ćwiczeń) i omawia jej rozwiązywanie.

57. JEZUS PRZYCHODZI, ABY BYĆ Z NAMI – BOŻE NARODZENIE

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Pogłębione poznanie prawdy o narodzeniu Pana Jezusa.
- ✓ Radość i pokój we wspólnocie rodzinnej płynący z oczekiwania i obecności Zbawiciela.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń poda miejsce i okoliczności narodzenia Zbawiciela
- rozumie sens dzielenia się opłatkiem.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać narodzenie Pana Jezusa (Łk 2,1-14)
- potrafi scharakteryzować świętowanie Bożego Narodzenia w chrześcijańskiej rodzinie
- potrafi uzasadnić, dlaczego tak uroczysto obchodzimy te święta
- potrafi składać życzenia podczas dzielenia się opłatkiem
- potrafi zaśpiewać wybrane kolędy.

Postawy:

- Uczeń wyraża radość z powodu przyjścia Zbawiciela na świat
- okazuje szczerą życzliwość wobec kolegów i koleżanek w klasie dzieląc się z nimi opłatkiem
- wyraża szacunek dla opłatka.

Metody i formy pracy: pogadanka, praca z tekstem biblijnym, inscenizacja lub film, prezentacja, dzielenie się opłatkiem, śpiew, praca plastyczna.

Środki dydaktyczne: ilustracja (figurki) przedstawiająca stajenkę betlejemską, świeca, Pismo św., „prezent urodzinowy”, opłatek, kolorowy papier, kasetta z kolędami.

WPROWADZENIE

K. powinien przygotować salę, tak aby miała odświętny, uroczysty wygląd (choinka lub stroik, świeca, opłatek, biały obrus).

K. pyta:

- Kto z was był kiedyś na urodzinach?
- Co robią goście na urodzinach? (składają życzenia)
- Kto jest najważniejszą osobą na urodzinach? (solenizant)
- Po co goście przychodzą na urodziny?
- Czyje urodziny będziemy już wkrótce obchodzić?

K. zapisuje na tablicy temat „Narodzenie Pana Jezusa”.

- Dlaczego lubimy święta Bożego Narodzenia?
- Jakie zwyczaje świąteczne znacie?
- Co jest najważniejsze podczas świąt Bożego Narodzenia?

Święta Bożego Narodzenia przypominają przyjście Syna Bożego na ziemię. Przenieśmy się teraz do Betlejem i przypomnijmy to wydarzenie.

PODANIE PRAWDY

K. może wcześniej przygotować z uczniami krótkie inscenizacje o zwiastowaniu, wędrówce do Betlejem i pokłonie pasterzy lub odtworzyć fragment filmu wideo (np. „Jezus z Nazaretu”). Kończymy wspólną kolędą „Bóg się rodzi”.

K. czyta Łk 2,1-14.

- Dokąd udał się Józef z Maryją?
- Co się wtedy wydarzyło?
- Gdzie urodził się Pan Jezus?
- Co powiedział anioł do pasterzy?

K. umieszcza na tablicy planszę ze słowami anioła (Łk 2,11):

**„Dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel,
którym jest Mesjasz, Pan”.**

- Jakimi słowami aniołowie wielbili Boga?
- W jaki sposób my uwielbimy Pana Jezusa w czasie zbliżających się świąt?
- Jak przystrajamy domy na przyjście Pana Jezusa?
- Jak przygotowujemy nasze serca, by Jezus mógł się w nich narodzić?

POGŁĘBIENIE

K. pokazuje dzieciom pudełko oklejone kolorowym papierem, z kokardą. Wewnątrz jest siano, a na nim opłatek. Przed otwarciem „prezentu” K. pyta dzieci:

- Co Pan Jezus przynosi ze sobą, by nas obdarować?

K. otwiera pudełko i pokazuje opłatek.

- Kiedy dzielimy się opłatkiem?
- Co sobie okazujemy, dzieląc się opłatkiem?

Podczas śpiewu kolędy jeden z uczniów rozdaje opłatki.

Teraz, tak jak każdego roku robicie to w waszych domach, podzielimy się opłatkiem. Nasze życzenia niech wyrażają radość z obecności Pana Jezusa pośród nas.

K. przygotowuje stół, gromadzi wokół uczniów, przypomina potrzebę pojednania się.

K. składa życzenia wszystkim obecnym. Następnie z każdym z nich przelamuje się opłatkiem.

ZASTOSOWANIE

K. rozdaje kolorowy papier i poleca uczniom wyciąć z niego gwiazdki, na których napiszą, jakie dary chcieliby ofiarować Panu Jezusowi. Mogą one posłużyć do dekoracji choinki w klasie lub w kościele.

ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Narodzenie Pana Jezusa.

„Dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan” (Łk 2,11).

K. zapowiada konkurs na najpiękniejszą szopkę (w klasie, w szkole lub parafii) i wykonanie jej zadaje jako pracę domową.

Praca domowa:

1. Wykonaj szopkę na konkurs i przynieś ją do szkoły po świętach.
2. Napisz list o prawdzie Bożego Narodzenia do osoby samotnej i dołącz do niego życzenia świąteczne.
3. Narysuj w zeszycie szopkę, która będzie podobna do tej z twojego kościoła parafialnego.

Modlitwa: dowolna z kolęd.

58. JEZUS CHRYSZTUS WZYWA DO POKUTY I NAWRÓCENIA – WIELKI POST

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie Chrystusowego wezwania do pokuty i nawrócenia.
- ✓ Pragnienie nawrócenia i pokuty.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń poda dzień rozpoczęcia Wielkiego Postu
- pamięta słowa towarzyszące posypaniu głów popiołem
- poda dzień i godzinę nabożeństw drogi krzyżowej w swojej parafii
- wymieni zmiany w liturgii i w wystroju ołtarza charakterystyczne dla okresu Wielkiego Postu.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi wyjaśnić sens obrzędu posypania głów popiołem
- potrafi scharakteryzować postawę nawrócenia
- potrafi wyjaśnić sens wielkopostnych wyrzeczeń.

Postawy:

- Uczeń prezentuje postawę nawrócenia
- wyraża swą miłość do Jezusa podejmując w duchu pokuty wielkopostne wyrzeczenia
- aktywnie uczestniczy we Mszy św. w środę popielcową i w nabożeństwach drogi krzyżowej.

Metody i formy pracy: opowiadanie, rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym, medytacja obrazu, modlitwa.

Środki dydaktyczne: świeca, ilustracje ze Środy Popielcowej i nabożeństwa „drogi krzyżowej”.

WPROWADZENIE

Modlitwa pieśnią „Krzyżu Chrystusa, bądźże pochwalony”.

K. opowiadaniem wprowadza uczniów w nowy temat:

W piwnicy od dłuższego czasu panowała ciemność, bo spaliła się żarówka. Nikt tam nie wchodził, oprócz kurzu, piasku, bałaganu i różnych pająków, które łączyły ze sobą przedmioty siatką pajęczyn. Aż pewnego dnia gospodyni zapaliła małą świeczkę i weszła do piwnicy. Ciemność zatrzęsała się i schowała głęboko w kąt. Niby nic wielkiego – mały płomyk świecy, a ciemność wystraszyła się. Wtedy dopiero było widać, jaki tam bałagan i ile jest do naprawienia.

K. stawia pytania:

- Kto wystraszył ciemność w piwnicy?
- Dlaczego ciemność schowała się głęboko w kącie?
- Jak wyglądała piwnica, dopóki było w niej ciemno?
- Co ujawnił w piwnicy płomyk świecy?

PODANIE PRAWDY

K. kieruje wypowiedziami dzieci i uzupełnia je:

Wkrótce rozpoczniemy w Kościele Wielki Post.

- Jak nazywa się dzień, który rozpoczyna ten okres?
- Co się dzieje w Środę Popielcową? (posypanie głów popiołem)

K. umieszcza na tablicy ilustrację ze Środy Popielcowej.

- Co mówi kapłan, posypując głowy popiołem?
(„Nawracajcie się i wiercie w Ewangelię” lub „Prochem jesteś...”)

– Co oznaczają te słowa?

– Do czego Bóg wzywa nas w czasie Wielkiego Postu?

Dla chrześcijan jest to bardzo ważny czas zapalania płomyków w sercach.

– Dlaczego będziemy zaglądać w nasze serca?

(by zobaczyć, co je zanieczyszcza)

Rodzina dzieci Bożych w czasie Wielkiego Postu rozważa, jak Jezus zwyciężył zło i grzech. W sposób szczególny przeżywa też mękę Jezusa i Jego śmierć na krzyżu dla nas i dla naszego zbawienia.

K. prosi o przeczytanie Łk 22,39-44.

- Dlaczego Pan Jezus cierpiał?
- O co modlił się w Ogrodzie Oliwnym?
- Co możemy zrobić dla cierpiącego Jezusa? (modlić się razem z Nim)
- Jak możemy modlić się z Jezusem?
- Co nam pomaga w tej modlitwie?

K. zawiesza na tablicy obraz z nabożeństwa „drogi krzyżowej”.

W każdy piątek Wielkiego Postu spotykamy się w kościele, aby razem z Jezusem i Jego Matką iść drogą krzyżową i rozważać co Pan Jezus dla nas uczynił, aby nas zbawić.

POGŁĘBIENIE

Rozważamy mękę Pana Jezusa, aby promień Jego wielkiej miłości rozjaśnił nasze serca i pomógł nam dostrzec, co jest w nich złe. Kiedy zobaczymy, co jest złe, wtedy zaczniemy to zmieniać na dobro. Zmiana swojego zachowania na dobre, czy z dobrego na jeszcze lepsze, nazywa się **nawróceniem**.

- Kto pomaga nam dostrzec zło w sercu?
- Co to znaczy nawrócić się i pokutować?
- Z czego możemy się poprawić? (*każdy rozważa to pytanie sam*)
- Z czego możemy zrezygnować?

ZASTOSOWANIE

W czasie Wielkiego Postu staramy się często z czegoś rezygnować dla Pana Jezusa (np. telewizja, słodycze itp.)

Omawiając z dziećmi ten sposób wyrzeczenia, pomagamy znaleźć motyw zastępczy (np. nie oglądam telewizji przez tydzień, a w tym czasie poczytam lekturę, katechizm).

Wielki Post jest czasem poważnym, Kościół też robi się wtedy poważny.

K. zawieszają na tablicy obraz wnętrza kościoła z kapłanem w stroju liturgicznym.

- Czego brakuje przy ołtarzu? (kwiatów)
- Jaki jest kolor liturgiczny w czasie Wielkiego Postu? (fiolet)
- Jakie pieśni są śpiewane podczas Mszy św.?

Bóg czeka na naszą poprawę, bo bardzo nas kocha. Kiedy poprawimy się, nasze twarze staną się radosne, a w sercu będzie jaśnieć światło Jezusa.

K. określa z dziećmi formę, sposób i czas trwania pokuty (lepiej ją zmieniać co tydzień, niż nie wykonać zupełnie).

K. zachęca do udziału w nabożeństwie „drogi krzyżowej”, aby wspólnie się modlić o pomoc w walce ze złem. Prosi również o przyniesienie krzyżyków na nabożeństwo drogi krzyżowej. K. pokazuje dzieciom jak go wykonać.

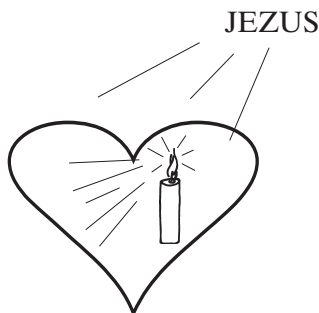
ZAKOŃCZENIE

Zapis do zeszytu:

Temat: Jezus wzywa do pokuty i nawrócenia.

Okażę Jezusowi swoją miłość, uczestnicząc w nabożeństwie „drogi krzyżowej” (piątek, godz.).

Jezus wzywa mnie do nawrócenia, pochyla się nade mną i w moim sercu zapala światło swojej miłości.

Praca domowa:

Wykonaj z rodzicami krzyżyk na nabożeństwo „drogi krzyżowej”.

Modlitwa: „Któryś za nas cierpiał rany”.

59. REKOLEKCJE WIELKOPOSTNE MOIM SPOTKANIEM Z JEZUSEM

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Zrozumienie celu rekolekcji.
- ✓ Pragnienie pełnego uczestniczenia w spotkaniach rekolekcyjnych.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń określi, czym są rekolekcje i jaki jest ich cel
- określi „skarb swojego serca”
- poda program rekolekcji wielkopostnych.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi uzasadnić konieczność uczestnictwa w rekolekcjach
- potrafi opisać lub narysować „skarb swojego serca”.

Postawy:

- Uczeń wyraża pragnienie uczestnictwa w rekolekcjach
- modli się o dobre ich przeżycie
- czynnie włącza się w przygotowanie i przebieg rekolekcji.

Metody i formy pracy: pogadanka, opowiadanie, praca plastyczna, modlitwa.

Środki dydaktyczne: napis „Tam jest twój skarb, gdzie serce twoje”, plan rekolekcji dla dzieci.

WPROWADZENIE

K. pyta:

- Jaki czas przeżywamy obecnie w Kościele?
- O czym każdy powinien w tym okresie pomyśleć?

K. wyjaśnia:

Specjalnym czasem, danym dla ludzi na zastanowienie się nad miłością Pana Boga i swoim postępowaniem, są rekolekcje.

- Co to są rekolekcje?
- Co się wtedy robi?
- Czego Pan Bóg od nas oczekuje w czasie rekolekcji?

PODANIE PRAWDY

K. opowiada:

Pewnego razu pytałam dzieci w przedszkolu, do czego służą kieszenie. „Żeby w nich nosić”. „Ale co?” Dzieci odpowiedziały, że kieszenie to najlep-

sze miejsce do noszenia skarbów! Ubranie bez kieszeni nie jest dla dzieci nic warte. Co jest w kieszeniach? To zależy od właściciela. Można tam znaleźć: gwoździe, sznurki, chrabąszcza, gumy do końca nie wyżute, szkiełka, szczypce raka, kamyki, muszle itd. SKARBY, i już! Czasem taki skarb jest ważniejszy od wszystkich maskotek, zabawek i kaset z przebojami. Dlaczego?

Bo jest mój, znaleziony, zdobyty, wytargowany, wyproszony i najbardziej ulubiony, a nawet kochany.

Po takich odpowiedziach zrobiłam lekcje o skarbach. Każdy przyniósł swój skarb, którego nie oddałby za żadne inne skarby. Nasza klasa zamieniła się w magazyn zabawek. To poznanie skarbów było bardzo ciekawe, każdy musiał opowiedzieć o swoim skarbie, jak się go nazywa, jak się go używa, gdzie go zdobył i jak bardzo go lubi. Lekcja zapowiadała się wesoło, ale niestety... Właściciele skarbów zaczęli się kłócić, czy skarb jest lepszy. Musiałam głośno zawołać: „Cisza!”. Wy tłumaczyłam wtedy wszystkim, że każdy skarb jest skarbem dla tego, kto go ma i lubi, choć dla innych to byle co. Pan Jezus powiedział:

„Tam jest twój skarb, gdzie serce twoje”.

Serce jest skarbem większym od wszystkich, choćby najdroższych skarbów świata.

K. umieszcza na tablicy napis:

„Tam jest twój skarb, gdzie serce twoje”.

K. pyta:

- Co dzieci miały przynieść na katechezę?
- Co to jest skarb?
- O co dzieci się pokłócili?
- Co Jezus powiedział o skarbie?
- Nad czym będziemy się zastanawiać w czasie rekolekcji?
(jaki są moje skarby? Czy Pan Jezus jest skarbem mojego serca?)
- Rekolekcje to czas, w którym sprawdzamy, co jest skarbem w moim sercu.
- Kto będzie nam w tym pomagał? (rekolekcjonista, katecheta)

ZASTOSOWANIE

W czasie rekolekcji będziemy mieć spotkania w kościele i w szkole. Nie mamy szkolnych zajęć, tak jak w inne dni, ale też nie mamy wolnego. Na czas rekolekcji zamieniamy się w poszukiwaczy skarbów. Poszukiwacz skarbów musi przede wszystkim słuchać uważnie, o jakie skarby chodzi i gdzie można je znaleźć. O tym będziemy dowiadywać się w kościele i w szkole.

K. podaje, co będzie potrzebne (np. zeszyt, kredki, długopis lub blok rysunkowy).

To, co usłyszycie i zapamiętacie, napiszcie w zeszytach lub narysujcie, aby łatwiej zapamiętać, co jest prawdziwym skarbem.

W domu – dla poszukiwaczy skarbów nie ma wolnego – próbujcie w ciszy zaglądać do swoich serc, pytać sumienia, czy jest w was skarb i gdzie trzeba go szukać, oraz co zrobić, by go znaleźć.

W kościele jesteście uważni i modlimy się, by napełnić swe serce skarbami Jezusa.

K. rozdaje przygotowany na kartkach plan rekolekcji. Wspólnie z klasą odczytuje i tłumaczy niektóre punkty. Można również rozprowadzić wśród dzieci znaczki z napisem „Jezus”, które uczniowie przypną do swoich ubrań. Można polecić, by wykonały takie emblematy i przypięły je „na sercu”. Należy wytłumaczyć, co ten gest oznacza.

Pan Jezus mówi:

„Oto stoję u drzwi twojego serca i pukam. Jeśli usłyszysz mój głos i drzwi otworzysz, to wejdę i będę w nim przebywał” (por. Ap 3,20).

ZAKOŃCZENIE

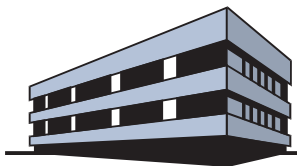
Modlitwa o dobre przeżycie rekolekcji.

Zapis do zeszytu:

Temat: Rekolekcje wielkopostne moim spotkaniem z Jezusem.

Praca domowa:

1. Przygotuj plan rekolekcji.
2. Namaluj plakat informujący o rekolekcjach.
3. Zaznacz pod rysunkami, co zrobisz w czasie rekolekcji w domu, w szkole i w kościele.

60. MĘKA I ŚMIERĆ PANA JEZUSA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Pogłębione rozumienie męki i śmierci Jezusa Chrystusa.
- ✓ Udział w „drodze krzyżowej” odpowiedzią na miłość Chrystusa.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń poda liczbę stacji nabożeństwa drogi krzyżowej i wymieni nazwy kilku z nich.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opisać sposób odprawiania nabożeństwa drogi krzyżowej i wyjaśnić jego sens
- potrafi płynnie odczytać wyznaczone rozważanie.

Postawy:

- Uczeń w skupieniu uczestniczy w nabożeństwie
- aktywnie włącza się w jego przeprowadzenie.

Metody i formy pracy: celebrowanie.

Środki dydaktyczne: 14 ilustracji stacji „drogi krzyżowej”, krzyż i świece.

Celebrowanie katechetyczne

Jeden uczeń niesie krzyż, dwóch – trzyma świece. Wskazane jest, aby modlitwy do Jezusa ukrzyżowanego były przygotowane na kartkach i rozdane dzieciom do odczytania przy każdej ze stacji. W rozważaniach zwracamy uwagę na miłość Jezusa do nas oraz na modlitwę, jako naszą odpowiedź. K. może skorzystać z podręcznika ucznia.

„Droga krzyżowa” pomoże nam chętniej podjąć wysiłek, by czynić dobro z miłości do Jezusa, który kocha nas bardziej niż samego siebie.

Zapis do zeszytu:

Temat: Idę za Jezusem „drogą krzyżową”.

Idąc „drogą krzyżową”, poznaję miłość Jezusa do ludzi. Ja również odpowiadam czynem na Jego miłość.

61. NA MSZY ŚW. SPOTYKAMY SIĘ Z JEZUSEM ZMARTWYCHWSTAŁYM

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie perykopy o uczniach z Emaus (Łk 24,28-31a) w powiązaniu z obecnością Jezusa zmartwychwstałego we Mszy św.
- ✓ Pragnienie spotkań z Jezusem w czasie niedzielnej Eucharystii.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie, że na Mszy św. spotykamy ukrzyżowanego i zmartwychwstałego Jezusa - żyjącego wśród nas, który naucza i łamie dla nas chleb
- rozumie, że „łamanie chleba” to jedno z pierwszych określeń Mszy św.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć i zinterpretować treść perykopy o uczniach z Emaus
- potrafi uzasadnić obowiązek uczestnictwa w niedzielnej Mszy św.

Postawy:

- Uczeń w skupieniu słucha słów Ewangelii
- wyraża wiarę w zmartwychwstałego Jezusa i Jego spotkania z uczniami
- wyraża pragnienie osobistego spotkania się z Jezusem zmartwychwstałym.

Metody i formy pracy: rozmowa kierowana, praca z tekstem biblijnym, medytacja obrazu, opowiadanie.

Środki dydaktyczne: Pismo św., ilustracje: scena z Emaus, liturgii słowa, liturgii eucharystycznej.

WPROWADZENIE

Modlitwa: piosenka „Oto jest dzień” lub pieśń wielkanocna.

- Do jakiej uroczystości przygotowywał nas Wielki Post?
- W jaki sposób rodzina Boża przygotowuje się do Wielkanocy?
- O czym przypomina nam Wielkanoc?
- Co wiecie o zmartwychwstaniu Pana Jezusa?

K. kieruje wypowiedziami uczniów, które uzupełnia pytaniami:

- Kto pierwszy dowiedział się o zmartwychwstaniu Pana Jezusa?
- Komu ukazał się Jezus zmartwychwstały?

K. uzupełnia:

Jezus zmartwychwstały przyszedł do apostołów i uczniów, aby przypomnieć im swoją naukę, pokrzepić i uradować swoim zwycięstwem. Dziś porozmawiamy o spotkaniu dwóch uczniów ze zmartwychwstałym Panem.

PODANIE PRAWDY

K. opowiada treść perykopy Łk 24,13-35:

W trzy dni po śmierci Jezusa, a więc w niedzielę rano, dwaj uczniowie wracali do wioski Emaus. Szli pieszo i rozważali, co się w tych dniach wydarzyło w Jerozolimie. Byli smutni, i nie zauważyli, jak Jezus przybliżył się do nich i siedł z nimi. Zapytał ich, dlaczego są tacy smutni. Kiedy wyjaśnili Mu, że się smućą, bo Jezus umarł, zaczął im tłumaczyć, co Pismo św. pisze o męce Mesjasza. Uczniom bardzo się to podobało, zaczęli więcej rozumieć, a twarze ich zrobiły się pogodne i radosne.

Gdy przyszedli do Emaus, prosili, by został z nimi na noc. Posłuchajcie, jak Ewangelia opowiada o tym spotkaniu:

K. czyta Łk 24,28-31a, a następnie zawiesza na tablicy obraz „Uczniowie w Emaus”.

K. pyta:

- O co prosili uczniowie Jezusa?
- Dlaczego chcieli, aby z nimi pozostał?
- Co uczynił Pan Jezus podczas wieczerzy?
- Kiedy uczniowie Go poznali?
- Co wtedy zrozumieli? (że Jezus zmartwychwstał)

POGŁĘBIENIE

K. wyjaśnia:

Uczniowie zrozumieli, że Jezus żyje i można Go spotkać.

– Gdzie my dziś możemy spotykać się z Jezusem?

K. zawiesza obrazy przedstawiające liturgię słowa i liturgię eucharystyczną, wyjaśniając, że Msza św. nazywa się inaczej „łamaniem chleba”. Podczas Mszy św. spotykamy się ze zmartwychwstałym Jezusem, który uczy nas rozumieć Pismo św. i rękami kapłana łamie dla nas chleb.

ZASTOSOWANIE

K. pyta:

- Co Jezus zmartwychwstały czyni dla nas?
- Jaki dzień jest szczególnym dniem spotkania z Jezusem?
- Dlaczego tym dniem jest niedziela?
- Jak nazywamy to spotkanie ze Zmartwychwstałym? (Msza św.)
- Jak poznamy Jezusa na najbliższej Mszy św.?

ZAKOŃCZENIE

K. kończy rozważanie pieśnią „Niechaj z nami będzie Pan”.

K. może uzupełnić katechezę opowiadaniem „O Wielkiej Nocy”(podręcznik ucznia).

Zapis do zeszytu:

Temat: „Na Mszy św. spotykamy się z Jezusem zmartwychwstałym”.

Uczniowie cieszyli się, gdy zobaczyli Pana Jezusa. Poznali Go przy „łamaniu chleba”.

W niedzielę – w dniu zmartwychwstania Jezusa – idziemy do kościoła, by spotkać się z Jezusem, który naucza i łamie dla nas chleb.

Praca domowa:

1. Napisz notatkę prasową na temat, co oznajmiły kobiety apostołom po powrocie od grobu.

2. Narysuj scenę spotkania niewiast z apostołami po zmartwychwstaniu.

62. DUCH ŚWIĘTY PRZYCHODZI, UMACNIA I PROWADZI CHRYSZTUSOWY KOŚCIÓŁ

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy o Duchu Świętym, Jego działaniu w Kościele i w życiu poszczególnych ludzi.
- ✓ Przyjęcie mocy Ducha Świętego i ożywienie wiary.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie zapowiedź zawartą w słowach proroka Joela (Jl 3,1-5)
- pamięta, kim jest Duch Święty i skąd pochodzi
- wymieni skutki zstąpienia Ducha Świętego na Maryję i apostołów
- rozumie, że wystąpienie św. Piotra jest faktycznym zapoczątkowaniem działalności Kościoła w świecie.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi streścić fragment Dziejów Apostolskich Dz 2,1-14.22-24a
- potrafi uzasadnić, że prorocтво Joela (Jl 3,1-5) wypełniło się z chwilą zesłania Ducha Świętego
- potrafi ułożyć własną modlitwę do Ducha Świętego.

Postawy:

- Uczeń modli się do Ducha Świętego o odwagę w świadczeniu o Chrystusie
- poszukuje obecności Ducha Świętego w każdej chwili swojego życia
- stara się żyć ze wszystkimi po chrześcijańsku, w zgodzie i przyjaźni.

Metody i formy pracy: opowiadanie, praca z tekstem biblijnym, medytowanie obrazu, praca plastyczna, rozwiązywanie krzyżówki, redagowanie modlitwy.

Środki dydaktyczne: Pismo św., obraz „Zesłanie Ducha Świętego”, flet, świeca, nagranie z prorocctwem Joela (3,1-5), ilustracje związane z działalnością Jana Pawła II, kasetka z nagraniem pieśni „Zmartwychwstał Pan” i „Duchu Święty, Panie przyjdź”, puzzle lub rysunek z symbolem Ducha Świętego pocięty na kawałki, arkusz papieru na plakat-gazetkę.

WPROWADZENIE

K. serdecznie wita uczniów i nawiązując do poprzedniego tematu zaprasza do modlitwy pieśnią „Zmartwychwstał Pan”.

K. sprawdza pracę domową, a następnie pokazuje dzieciom flet.

- Kto z was umie grać na flecie?

Aby dobrze opanować sztukę gry, trzeba mieć bardzo sprawne palce i umieć odpowiedni dmuchać, by powietrze, które przechodzi przez flet mogło z niego wydobyć muzykę.

K. prosi kogoś chętnego, żeby zagrał na flecie.

Jak niewidzialne powietrze przepływa przez flet i wydobywa z niego wspaniałą muzykę, tak w świecie niewidzialny Duch Boży przychodzi i działa między ludźmi, aby żyli w harmonii, zgodzie i przyjaźni. Dziś będziemy mówić o Duchu Świętym, który zstępuje, by w Chrystusowym Kościele jednoczyć wszystkich ludzi i przybliżać do Boga.

PODANIE PRAWDY

Ducha Świętego poznajemy przede wszystkim poprzez Biblię. Słowo „Duch” oznacza w niej tchnienie, wiatr lub powietrze.

Stary Testament nie mówi wprost o Duchu Świętym, lecz o Duchu Bożym, którego wybrani ludzie spośród Izraelitów otrzymywali jako dar. Posłuchajmy, co o Nim pisze prorok Joel.

*K. przygotowuje do czytania **Jl 3,1-5** lub odtwarza tekst z kasy.*

- Kogo zapowiada prorok Joel? (Ducha Bożego)
- Czego dokona Duch Boży?

Proroctwo Joela spełniło się w dniu Pięćdziesiątnicy. Było to żydowskie święto. W tym dniu Duch Święty zstąpił na Maryję i apostołów.

*K. poleca odszukać w podręczniku tekst **Dz 2,1-16** i przeczytać go z podziałem na role (narrator, Piotr, czterech pobożnych Żydów).*

K. prosi o zawieszenie obrazu ze sceną zesłania Ducha Świętego.

- Jak proroctwo Joela wypełniło się w dniu Pięćdziesiątnicy?
- W jakich znakach objawił się Duch Święty apostołom?
- Jakie były skutki zstąpienia Ducha Świętego?
- O czym mówił Piotr, zabierając głos w imieniu apostołów?
- Co dokonało się w życiu uczniów Jezusa pod wpływem Ducha Świętego?

K. podsumowuje:

Zesłanie Ducha Świętego było dla apostołów punktem zwrotnym. Duch Święty ożywił ich wiarę, napełniając odwagą do głoszenia Dobrej Nowiny wszystkim narodom. Jego mocą św. Piotr wystąpił odważnie wobec zgromadzonych ludzi, by im powiedzieć o Chrystusie. Było to zapoczątkowaniem działalności Kościoła w świecie.

Apostołowie nie mogli widzieć Ducha Świętego, ale poczuli w sobie Jego moc, widoczną również w cudach i znakach, jakich Duch Święty dokonywał przez ich ręce.

K. odtwarza z kasyety pieśń do Ducha Świętego i zaprasza do wspólnego śpiewu:

Duchu Święty Panie, przyjdź,
w sercach rozpal ogień swój.
Jedno uczyn z naszych serc,
miłość, radość, pokój wlej, pokój wlej.

POGŁĘBIENIE

Najwięcej o Duchu Świętym możemy się dowiedzieć z kart Nowego Testamentu, który ukazuje Jego żywą obecność w życiu Pana Jezusa. On sam też wielokrotnie Go zapowiadał jako Pocieszyciela, Ducha Prawdy. Duch Święty jest darem Boga Ojca i Chrystusa dla całego Kościoła.

K. rozkłada przed uczniami puzzle lub pocięty na kawałki rysunek symbolu Ducha Świętego.

W dniu Zesłania Ducha Świętego Jerozolimę napełniali ludzie ze wszystkich stron świata, wymieszani jak ta układanka.

K. poleca ułożenie puzzli, a potem podsumowuje:

Tak jak z tych kawałków powstał po ich ułożeniu symbol Ducha Świętego, tak też Duch Święty jednoczy ludzi różnych ras i narodów w Kościele, do którego należymy.

ZASTOSOWANIE

Duch Święty jest darem nie tylko dla apostołów i dla całego Kościoła, ale także dla nas tu obecnych.

– Kiedy Go otrzymaliśmy?

Od chwili chrztu Duch Święty zawsze jest z nami. Pragnie do nas mówić i oświecać nasze życiowe doświadczenia. W każdej chwili możemy Go usłyszeć, a czy tak się stanie, zależy od nas samych.

Papież Jan Paweł II już od najmłodszych lat miał wielkie nabożeństwo do Ducha Świętego. Często też wspominał o swoim ojcu, który go tego nauczył. Został kapłanem, a potem biskupem i papieżem. Przez 27 lat, jako następca św. Piotra, mocą Ducha Świętego kierował Kościołem Chrystusowym. Obecnie czyni to kolejny papież Benedykt XVI.

K. udostępnia uczniom ilustracje związane z pontyfikatem Jana Pawła II. Dzieci mają z nich wybrać te, w których dostrzegły skutek mocy Ducha Świętego oddziałującej na „Piotra naszych czasów”.

– W czym się przejawia działanie Ducha Świętego w życiu Papieża?

Dzieci przypinają ilustracje do arkusza papieru, tworząc z nich plakat (może on być wykorzystany jako gazetka) i dzielą się uwagami w związku z zadaniem i pytaniem.

Pomyśl:

- Jak często modlisz się do Ducha Świętego?
- Jak obecność Ducha Świętego uwidacznia się w twoim życiu?
- Czy masz odwagę mówić o Panu Jezusie?
- Czy żyjesz w zgodzie ze wszystkimi?

K. rozpoczyna, jako pierwszy, spontaniczną modlitwę do Ducha Świętego.

K. powtarza omawiane treści, rozwiązując z dziećmi krzyżówkę z zeszytu ćwiczeń.

ZAKOŃCZENIE

K. zadaje i wyjaśnia pracę domową.

Modlitwa do Ducha Świętego, czyta jeden z uczniów:

Modlitwa

Oddychaj we mnie, Duchu Święty,

żebym myślał o tym, co święte.

Zachęcaj mnie, Duchu Święty,

żebym czynił to, co święte.

Skłoń mnie, Duchu Święty,

żebym kochał to, co święte.

Wzmocnij mnie, Duchu Święty,

żebym strzegł tego, co święte.

Strzeż mnie, Duchu Święty,

żebym nie utracił tego,

co święte. Amen.

63. Z MARYJĄ IDZIEMY DO JEZUSA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Poznanie prawdy, że Maryja prowadzi nas do Jezusa.
- ✓ Naśladowanie Maryi w wierze i miłości do Jezusa.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń wymieni sposoby oddawania czci Maryi w miesiącu maju
- wymieni kilka wezwań litanii do Matki Bożej
- pamięta modlitwę „Pod Twoją obronę”.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi opowiedzieć i zinterpretować treść perykopy J 19,26-27
- potrafi uzasadnić, że Matka Jezusa jest też naszą Matką
- potrafi ułożyć własną litanię do Matki Bożej.

Postawy:

- Uczeń wyraża wdzięczność Maryi za to, że jest naszą Matką i prowadzi nas do Jezusa
- oddaje Maryi cześć przez udział w nabożeństwach majowych i troskę o Jej kapliczki, wizerunki
- modli się własną litanią do Matki Bożej
- stara się naśladować Maryję w posłuszeństwie Bogu i pomaganiu ludziom.

Metody i formy pracy: pogadanka, analiza tekstu biblijnego, medytacja obrazu, rozmowa kierowana, tworzenie nowych wezwań litanii.

Środki dydaktyczne: ilustracje: obraz Maryi, kapliczki; kwiaty, scena ukrzyżowania.

WPROWADZENIE

Modlitwa piosenką „Jezus swoją Matkę pozostawił” lub „W moim zeszycie do religii”.

K. nawiązuje rozmowę na temat aktualnej pory roku:

- Dlaczego wiosna jest taką radosną porą roku?
- Komu chętnie ofiarujecie kwiaty?
- Dlaczego właśnie tym osobom? (bo je kochamy, bo są nam bliskie)
- Czym jeszcze możemy sprawić radość osobom, które kochamy?
(dobrym postępowaniem, posłuszeństwem)

PODANIE PRAWDY

W maju rodzina Boża w szczególny sposób wyraża swoją wdzięczność Maryi – Matce Jezusa i naszej Matce.

Za chwilę zapoznamy się z wydarzeniem biblijnym, w którym Maryja stała się naszą Matką.

K. czyta tekst J 19,26-27 i zawiesza na tablicy „scenę spod krzyża”.

K. pytaniami odtwarza wydarzenie:

- Co przedstawia obraz?
- Co Jezus powiedział do Maryi?
- Kim stała się Maryja dla uczniów Jezusa?
- Kim jest Ona dla nas?

POGŁĘBIENIE

Maryja jest naszą Matką, a my jesteśmy Jej dziećmi.

- Kiedy jesteśmy do Niej podobni?
- W czym możemy być podobni do Maryi?

Uczniowie wymieniają różne rodzaje zachowań, które upodobnią do Maryi, np.: posłuszeństwo, pomoc ludziom, dobroć, modlitwa.

- Jakie zachowanie ucieszyłoby naszą Matkę w niebie?

K. dopowiada:

W maju rodzina Boża stara się naśladować Maryję, a także wielbi Ją śpiewem pieśni i modlitwą. W tym miesiącu modlitwą szczególną jest litania, czyli błagalne wezwania do Matki Bożej, które są jak imiona nadawane matce przez dziecko, które bardzo kocha mamę.

ZASTOSOWANIE

- Jak wy zwracacie się do swojej mamy, gdy chcecie od niej coś otrzymać lub jej podziękować?
(mamusiu, mamuś, kochana mamó, najdroższa mamó)

K. poleca dzieciom odczytanie kilku wezwań litanijnych z podręcznika, np. „Matko Boża, Królowo świata, Królowo różańca świętego, i zadaje pytania:

- Jakimi imionami nazywamy Maryję?
- Jakie jeszcze imiona możemy nadać Maryi, by podkreślić Jej dobroć i miłość do każdego z was?

Dzieci same próbują dobrać odpowiednie określenia, które następnie zapisują na tablicy:

Maryjo, Matko wszystkich dzieci
Maryjo, Matko rodziny Bożej
Maryjo, Matko najpiękniejsza
Maryjo, Matko najposłuszniejsza
Maryjo, Królowo mojego serca
Maryjo, Matko kochająca
itp.

W maju dzieci Boże modlą się co dzień w kościele o godz. , aby uwielbić Maryję, naszą Matkę, a także upodobnić się do Niej.

ZAKOŃCZENIE

K. rozdaje kartki z kwiatkami-zadaniami do naśladowania Maryi (teczka pomocy).

W każdym tygodniu wytnę i pokoloruję tekst z kwiatkiem, jeśli wykonam zadanie i będę podobny do Maryi.

K. wyjaśnia pracę i sposób jej realizacji.

Zapis do zeszytu:

Temat: Z Maryją idziemy do Jezusa.

Jezus dał rodzinie Bożej Maryję za Matkę.

Moja litania do Matki Bożej:

.....

.....

Dzieci układają litanie same.

Praca domowa:

1. Spróbuj nadać piękne imię Maryi.
2. Odmów litanie do Matki Bożej.

64. JESTEŚMY DZIEĆMI BOGA – DZIEŃ DZIECKA

Wiodące cele katechetyczne

- ✓ Pogłębienie i zapamiętanie prawdy, że jesteśmy dziećmi Bożymi.
- ✓ Radość bycia dzieckiem Bożym i wdzięczność Bogu za to, że uczynił nas swoimi dziećmi.

Szczegółowe cele operacyjne

Wiedza:

- Uczeń rozumie prawdę, że przez sakrament chrztu staliśmy się dziećmi Bożymi
- rozumie tekst 1 J 3,1a
- wymieni cechy dziecka Bożego.

Umiejętności:

- Uczeń potrafi uzasadnić, że Bóg jest dla nas najlepszym Ojcem
- potrafi scharakteryzować postawę dziecka Bożego
- potrafi współpracować w grupie.

Postawy:

- Uczeń wyraża wiarę w dobroć i miłość Boga
- okazuje Bogu swą dziecięcą miłość i wdzięczność
- radosnym śpiewem wielbi Boga, swego Ojca.

Metody i formy pracy: prezentacja, analiza tekstu biblijnego, rozmowa kierowana, recytacja, praca w grupach, praca plastyczna, śpiew.

Środki dydaktyczne: Pismo św., ilustracje przedstawiające dzieci, napisy, naklejki w kształcie słoneczek dla wszystkich uczniów, biała szata od chrztu, zapakowana jak piękny prezent, lizaki z kartką i napisem.

WPROWADZENIE

K. przed katechezą przygotowuje dekorację tablicy (teczka pomocy), wita uczniów, stwarza świąteczną atmosferę i składa życzenia, nawiązując do dekoracji:

Życzę wam, by w waszym życiu świeciło słońce radości i szczęścia.

Każde dziecko otrzymuje „słoneczko”, które umieszcza na ubraniu.

K. pokazuje dzieciom ładnie zapakowany prezent (biała szata od chrztu) i wyjaśnia, kto im go zostawił. Prosi dwóch uczniów o rozpakowanie i pyta:

- Co może być w tym opakowaniu?
- O czym przypomina nam biała szata?
(od chwili chrztu św. staliśmy się dziećmi Bożymi)

Ktoś zrobił wam piękny prezent, przypominając, że jesteście dziećmi Boga. Taki też będzie temat naszej katechezy.

K. zapisuje na tablicy temat „Jesteśmy dziećmi Boga – Dzień Dziecka”.

PODANIE PRAWDY

K. zachęca do wysłuchania tego, co Pismo św. mówi o dzieciach Bożych, i przygotowuje klasę do przyjęcia słowa Bożego.

*K. odczytuje **1 J 3,1a** i pyta:*

- Dlaczego Bóg uczynił nas swoimi dziećmi?
- Jak Bóg potwierdził miłość do ludzi?

K. zachęca uczniów do wyznania wiary w to, że Bóg nas kocha, że jest dla nas najlepszym Ojcem i dlatego uczynił nas swoimi dziećmi, piosenką „Czy wierzysz, że Pan Bóg pokochał cię?”.

POGŁĘBIENIE

K., rozmawiając z dziećmi, doprowadza je do stwierdzenia, że życie dziecka Bożego powinna cechować radość i wdzięczność.

Wiemy, że jesteśmy dziećmi samego Boga, który jest nieskończenie doskonały. On jest samą dobrocią i miłością.

- Jaka powinna być nasza postawa w codziennym życiu?

K. zachęca do wysłuchania wiersza brata T. Rucińskiego (podręcznik ucznia; recytuje wcześniej przygotowany uczeń).

ZASTOSOWANIE

K. zaprasza dzieci do pracy grupowej. Każda grupa otrzymuje kartkę z zadaniem.

Grupa 1:

Wypisz wydarzenia, które świadczą o miłości Boga do ludzi.

Grupa 2:

Przypomnij piosenkę, która mówi, że Bóg kocha ludzi.

Grupa 3:

Jak możesz wyrazić gestami wdzięczność Bogu za to, że cię umiłował?

Grupa 4:

Narysuj plakat, poprzez który wyrazisz radość z tego, że jesteś dzieckiem Boga.

*Po prezentacji poszczególnych grup dzieci otrzymują nagrodę (lizaki z ozdobną kokardką i tekstem **1 J 3,1a**).*

ZAKOŃCZENIE

K. zachęca dzieci do wspólnego radosnego śpiewu piosenki „Abba, Abba Tatusiu” (podręcznik ucznia).

Zapis do zeszytu:

Temat: Jesteśmy dziećmi Boga – Dzień Dziecka.

Pod tematem uczniowie przepisują tekst z kartki.

Katechezę kończymy piosenką „Chwałę Ciebie, Panie”.

Spis treści

50. Serce Jezusa dobroci i miłości pełne	1
--	---

VI

Bóg nas uświęca

51. Modlitwa różańcowa	6
52. Pan Jezus daje nam świętych patronów	9
53. Zmarli potrzebują naszej pomocy	12
54. Uroczystość Chrystusa Króla – Jezus przyjdzie w chwale	15
55. Historia zbawienia w roku liturgicznym	18
56. Advent – oczekujemy na przyjście Pana Jezusa	22
57. Jezus przychodzi, aby być z nami – Boże Narodzenie	25
58. Jezus Chrystus wzywa do pokuty i nawrócenia – Wielki Post	28
59. Rekolekcje wielkopostne moim spotkaniem z Jezusem	31
60. Męka i śmierć Pana Jezusa	34
61. Na Mszy św. spotykamy się z Jezusem zmartwychwstałym	35
62. Duch Święty przychodzi, umacnia i prowadzi Chrystusowy Kościół	38
63. Z Maryją idziemy do Jezusa	42
64. Jesteśmy dziećmi Boga – Dzień Dziecka	45